



Συμβούλιο
της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Βρυξέλλες, 8 Δεκεμβρίου 2023
(OR. en)

13573/23

Διοργανικός φάκελος:
2023/0337 (NLE)
2023/0338 (NLE)

LIMITE

ACP 89
WTO 145
COAFR 328
RELEX 1106

ΝΟΜΟΘΕΤΙΚΕΣ ΚΑΙ ΑΛΛΕΣ ΠΡΑΞΕΙΣ

Θέμα: Συμφωνία οικονομικής εταιρικής σχέσης μεταξύ της Ευρωπαϊκής Ένωσης, αφενός, και της Δημοκρατίας της Κένυας, μέλους της Κοινότητας Ανατολικής Αφρικής, αφετέρου

PUBLIC

ΣΥΜΦΩΝΙΑ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΕΤΑΙΡΙΚΗΣ ΣΧΕΣΗΣ
ΜΕΤΑΞΥ
ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ,
ΑΦΕΝΟΣ,
ΚΑΙ
ΤΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ ΤΗΣ ΚΕΝΥΑΣ,
ΜΕΛΟΥΣ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑΣ ΑΝΑΤΟΛΙΚΗΣ ΑΦΡΙΚΗΣ,
ΑΦΕΤΕΡΟΥ

ΣΥΜΒΑΛΛΟΜΕΝΑ ΜΕΡΗ ΤΗΣ ΣΥΜΦΩΝΙΑΣ

Η ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΝΩΣΗ,

(εφεξής καλούμενη «ΕΕ»),

αφενός,

και

Η ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ ΤΗΣ ΚΕΝΥΑΣ

(εφεξής καλούμενη «κράτος εταίρος της ΚΑΑ»),

αφετέρου,

εφεξής καλούμενα μεμονωμένα ως «συμβαλλόμενο μέρος» και από κοινού ως «τα συμβαλλόμενα μέρη»,

ΥΠΕΝΘΥΜΙΖΟΝΤΑΣ τις δεσμεύσεις τους στο πλαίσιο της συμφωνίας του Μαρακές για την ίδρυση του Παγκόσμιου Οργανισμού Εμπορίου (ΠΟΕ), που συνήφθη στις 15 Απριλίου 1994·

ΕΧΟΝΤΑΣ ΥΠΟΨΗ τη συμφωνία της Τζορτζτάουν για την Οργάνωση της ομάδας κρατών της Αφρικής, της Καραϊβικής και του Ειρηνικού, που συνάφθηκε στις 6 Ιουνίου 1975·

ΕΧΟΝΤΑΣ ΥΠΟΨΗ τη συμφωνία εταιρικής σχέσης μεταξύ των μελών της ομάδας κρατών της Αφρικής, της Καραϊβικής και του Ειρηνικού, αφενός, και της Ευρωπαϊκής Κοινότητας και των κρατών μελών της, αφετέρου, που υπογράφηκε στο Κοτονού στις 23 Ιουνίου 2000, όπως τροποποιήθηκε για πρώτη φορά στο Λουξεμβούργο στις 25 Ιουνίου 2005 και για δεύτερη φορά στην Ουαγκαντούγκου στις 22 Ιουνίου 2010 («συμφωνία του Κοτονού»), και της διάδοχης συμφωνίας της·

ΕΧΟΝΤΑΣ ΥΠΟΨΗ τη συνθήκη για την ίδρυση της Κοινότητας της Ανατολικής Αφρικής (ΚΑΑ), που υπογράφηκε στην Αρούσα στις 30 Νοεμβρίου 1999, και το πρωτόκολλό της σχετικά με τη δημιουργία της τελωνειακής ένωσης της Κοινότητας Ανατολικής Αφρικής·

Συνάπτεται συμφωνία οικονομικής εταιρικής σχέσης μεταξύ των κρατών εταίρων της Κοινότητας της Ανατολικής Αφρικής, αφενός, και της Ευρωπαϊκής Ένωσης και των κρατών μελών της, αφετέρου, οι διαπραγματεύσεις των οποίων ολοκληρώθηκαν στις 16 Οκτωβρίου 2014 («ΣΟΕΣ ΕΕ-ΚΑΑ»);

ΕΠΙΧΕΙΡΟΥΝΤΑΣ την επιθυμία τους για μια ευρύτερη ένωση της Αφρικής και για την επίτευξη των στόχων της συνθήκης για την ίδρυση της Αφρικανικής Οικονομικής Κοινότητας·

ΕΧΟΝΤΑΣ ΥΠΟΨΗ τη Συνθήκη για την Ευρωπαϊκή Ένωση και τη Συνθήκη για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης,

ΕΚΤΙΜΩΝΤΑΣ ότι τα κράτη εταίροι της ΚΑΑ, αφενός, και η ΕΕ και τα κράτη μέλη της, αφετέρου, συμφωνούν ότι η εμπορική και η οικονομική συνεργασία τους στοχεύουν στην ενίσχυση της ομαλής και βαθμιαίας ενσωμάτωσης των κρατών της Αφρικής, της Καραϊβικής και του Ειρηνικού (ΑΚΕ) στην παγκόσμια οικονομία, λαμβανομένων δεόντως υπόψη των πολιτικών επιλογών, των επιπέδων ανάπτυξης και των προτεραιοτήτων ανάπτυξής τους, προωθώντας έτσι την αειφόρο ανάπτυξή τους και συμβάλλοντας στην εξάλειψη της φτώχειας στα κράτη εταίρους της ΚΑΑ·

ΕΠΙΒΕΒΑΙΩΝΟΝΤΑΣ επίσης ότι η εν λόγω συμφωνία θα είναι συνεκτική με τους στόχους και τις αρχές της συμφωνίας του Κοτονού και, ειδικότερα, με τις διατάξεις του τίτλου ΙΙ μέρος 3 της οικονομικής και εμπορικής συνεργασίας, καθώς και τις αντίστοιχες διατάξεις της διάδοχης συμφωνίας της·

ΕΠΙΒΕΒΑΙΩΝΟΝΤΑΣ ότι η ΣΟΕΣ χρησιμεύει ως μέσο ανάπτυξης και προωθεί τη βιώσιμη ανάπτυξη, αυξάνει την ικανότητα παραγωγής και προσφοράς των κρατών εταίρων της ΚΑΑ, ενισχύει τον διαρθρωτικό μετασχηματισμό των οικονομιών των κρατών εταίρων της ΚΑΑ, καθώς και τη διαφοροποίηση και την ανταγωνιστικότητά τους και οδηγεί στην ανάπτυξη του εμπορίου, την προσέλκυση επενδύσεων, την προώθηση της τεχνολογίας και τη δημιουργία απασχόλησης στα κράτη εταίρους της ΚΑΑ·

ΕΠΑΝΑΛΑΜΒΑΝΟΝΤΑΣ την ανάγκη να εξασφαλιστεί ότι δίνεται ιδιαίτερη έμφαση στην περιφερειακή ολοκλήρωση και την παροχή ειδικής και διαφοροποιημένης μεταχείρισης σε όλα τα κράτη εταίρους της ΚΑΑ, διατηρώντας παράλληλα την ειδική μεταχείριση για τα λιγότερο αναπτυγμένα κράτη εταίρους της ΚΑΑ·

ΑΝΑΓΝΩΡΙΖΟΝΤΑΣ ότι απαιτούνται σημαντικές επενδύσεις για την ανύψωση του επιπέδου διαβίωσης των κρατών εταίρων της ΚΑΑ·

ΕΠΑΝΑΛΑΜΒΑΝΟΝΤΑΣ ότι η παρούσα συμφωνία στοχεύει να εφαρμόσει τις διατάξεις της ΣΟΕΣ ΕΕ-ΚΑΑ·

ΣΥΜΦΩΝΗΣΑΝ ΤΑ ΑΚΟΛΟΥΘΑ:

ΜΕΡΟΣ Ι

ΓΕΝΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

ΑΡΘΡΟ 1

Πεδίο εφαρμογής της συμφωνίας

Τα Μέρη συνάπτουν συμφωνία οικονομικής εταιρικής σχέσης (ΣΟΕΣ) (στο εξής η «συμφωνία»). Η συμφωνία καλύπτει:

- α) γενικές διατάξεις,
- β) εμπορευματικές συναλλαγές,
- γ) αλιεία,
- δ) γεωργία,
- ε) οικονομική και αναπτυξιακή συνεργασία,
- στ) θεσμικές διατάξεις,
- ζ) αποτροπή και επίλυση διαφορών,
- η) γενικές εξαιρέσεις,

- θ) γενικές και τελικές διατάξεις και
- ι) παρατήματα, πρωτόκολλα και κοινές δηλώσεις

ΑΡΘΡΟ 2

Στόχοι

1. Οι στόχοι της παρούσας συμφωνίας είναι:
 - α) συμβολή στην οικονομική μεγέθυνση και ανάπτυξη μέσω της θέσπισης ενισχυμένης και στρατηγικής εμπορικής και αναπτυξιακής εταιρικής σχέσης συνεκτικής με τον στόχο της βιώσιμης ανάπτυξης·
 - β) προώθηση της περιφερειακής ολοκλήρωσης, της οικονομικής συνεργασίας και της χρηστής διακυβέρνησης στα κράτη εταίρους της ΚΑΑ·
 - γ) η προαγωγή της βαθμιαίας ενσωμάτωσης των κρατών εταίρων της ΚΑΑ στην παγκόσμια οικονομία σύμφωνα με τις πολιτικές επιλογές και τις αναπτυξιακές προτεραιότητές τους·
 - δ) ενίσχυση του διαρθρωτικού μετασχηματισμού των οικονομιών των κρατών εταίρων της ΚΑΑ και της διαφοροποίησης και της ανταγωνιστικότητάς τους με την ενίσχυση της παραγωγικής τους ικανότητάς, προσφοράς και εμπορίας·
 - ε) η βελτίωση της ικανότητας των κρατών εταίρων της ΚΑΑ όσον αφορά την πολιτική για το εμπόριο και τα ζητήματα που συνδέονται με το εμπόριο·

- στ) θέσπιση και εφαρμογή αποτελεσματικού, προβλέψιμου και διαφανούς περιφερειακού κανονιστικού πλαισίου για το εμπόριο και τις επενδύσεις στα κράτη εταίρους της ΚΑΑ και ενίσχυση κατά τον τρόπο αυτό των προϋποθέσεων για την αύξηση των επενδύσεων και των πρωτοβουλιών του ιδιωτικού τομέα· και
- ζ) ενίσχυση των υφιστάμενων σχέσεων των Μερών με βάση την αλληλεγγύη και το αμοιβαίο συμφέρον. Για τον σκοπό αυτό, σύμφωνα με τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις τους έναντι του Παγκόσμιου Οργανισμού Εμπορίου, η παρούσα συμφωνία ενισχύει τις εμπορικές και οικονομικές σχέσεις, υποστηρίζει μια νέα εμπορική δυναμική μεταξύ των Μερών μέσω της προοδευτικής και ασύμμετρης απελευθέρωσης του εμπορίου μεταξύ τους και ενισχύει, διευρύνει και εμβαθύνει τη συνεργασία σε όλους τους τομείς που αφορούν το εμπόριο και τις επενδύσεις.
2. Η παρούσα συμφωνία αποσκοπεί επίσης, σύμφωνα με τα άρθρα 34 και 35 της συμφωνίας του Κοτονού και τις αντίστοιχες διατάξεις της διάδοχης συμφωνίας της:
- α) στη σύναψη συμφωνίας βάσει του άρθρου XXIV της Γενικής Συμφωνίας Δασμών και Εμπορίου του 1994 (GATT 1994)·
- β) στη διευκόλυνση της συνέχισης του εμπορίου από κράτη εταίρους της ΚΑΑ υπό προϋποθέσεις όχι λιγότερο ευνοϊκές από εκείνες βάσει της συμφωνίας του Κοτονού ή της διάδοχης συμφωνίας της·
- γ) στη θέσπιση του πλαισίου και του πεδίου εφαρμογής πιθανής διαπραγμάτευσης όσον αφορά άλλα ζητήματα, συμπεριλαμβανομένων του εμπορίου στον τομέα των υπηρεσιών, ζητημάτων που συνδέονται με το εμπόριο, όπως προσδιορίζονται στη συμφωνία του Κοτονού, και κάθε άλλου τομέα ενδιαφέροντος και για τα δύο Μέρη·

ΑΡΘΡΟ 3

Ρήτρα «ραντεβού»

Τα Μέρη αναλαμβάνουν την υποχρέωση να ολοκληρώσουν τις διαπραγματεύσεις για τα θέματα που απαριθμούνται κατωτέρω, εντός πέντε (5) ετών από την ημερομηνία έναρξης ισχύος της παρούσας συμφωνίας:

- α) συναλλαγές στον τομέα των υπηρεσιών·
- β) ζητήματα που σχετίζονται με το εμπόριο, δηλαδή:
 - i) πολιτική ανταγωνισμού·
 - ii) επενδύσεις και ανάπτυξη του ιδιωτικού τομέα·
 - iii) εμπόριο, περιβάλλον και βιώσιμη ανάπτυξη·
 - iv) δικαιώματα διανοητικής ιδιοκτησίας·
 - v) διαφάνεια στον τομέα των δημόσιων προμηθειών·
- γ) κάθε άλλος τομέας για τον οποίο συμφωνούν τα Μέρη.

ΑΡΘΡΟ 4

Αρχές

Η παρούσα συμφωνία βασίζεται στις ακόλουθες αρχές:

- α) περαιτέρω αξιοποίηση του κεκτημένου της συμφωνίας του Κοτονού και της διάδοχης συμφωνίας της·
- β) ενίσχυση της περιφερειακή ολοκλήρωση στην ΚΑΑ·
- γ) εξασφάλιση ασυμμετρίας, υπέρ των κρατών εταίρων της ΚΑΑ, όσον αφορά την απελευθέρωση του εμπορίου και την εφαρμογή μέτρων που συνδέονται με το εμπόριο και μέτρων εμπορικής άμυνας·
- δ) παροχή δυνατότητας στα κράτη εταίρους της ΚΑΑ να διατηρήσουν περιφερειακές προτιμήσεις με άλλες αφρικανικές χώρες και περιοχές χωρίς υποχρέωση να τις επεκτείνουν στην ΕΕ· και
- ε) συμβολή στην ενίσχυση της ικανότητας παραγωγής, προσφοράς και εμπορίας των κρατών εταίρων της ΚΑΑ.

ΜΕΡΟΣ ΙΙ

ΕΜΠΟΡΕΥΜΑΤΙΚΕΣ ΣΥΝΑΛΛΑΓΕΣ

ΑΡΘΡΟ 5

Πεδίο εφαρμογής και στόχοι

1. Οι διατάξεις του παρόντος μέρους εφαρμόζονται σε όλα τα εμπορεύματα καταγωγής ΕΕ και κρατών εταίρων της ΚΑΑ.
2. Οι στόχοι στον τομέα του εμπορίου αγαθών είναι οι εξής:
 - α) η παροχή προϋποθέσεων πλήρους πρόσβασης στις αγορές χωρίς δασμούς και ποσοτώσεις για εμπορεύματα καταγωγής κρατών εταίρων της ΚΑΑ στην αγορά της ΕΕ σε ασφαλές, μακροπρόθεσμο και προβλέψιμο πλαίσιο σύμφωνα με τις διαδικασίες που θεσπίζονται στην παρούσα συμφωνία·
 - β) η προοδευτική και η σταδιακή ελευθέρωση των αγορών των κρατών εταίρων της ΚΑΑ για εμπορεύματα που κατάγονται από την ΕΕ σύμφωνα με τις διαδικασίες που θεσπίζονται στην παρούσα συμφωνία· και
 - γ) η διατήρηση και βελτίωση των όρων πρόσβασης στην αγορά για να εξασφαλιστεί ότι τα κράτη εταίροι της ΚΑΑ επωφελούνται πλήρως από την παρούσα συμφωνία.

ΤΙΤΛΟΣ Ι

ΔΑΣΜΟΙ ΚΑΙ ΕΛΕΥΘΕΡΗ ΚΥΚΛΟΦΟΡΙΑ ΤΩΝ ΕΜΠΟΡΕΥΜΑΤΩΝ

ΑΡΘΡΟ 6

Δασμός

1. Ο δασμός περιλαμβάνει κάθε δασμό ή άλλη επιβάρυνση που επιβάλλεται στις εισαγωγές εμπορευμάτων ή συνδέεται με τις εισαγωγές εμπορευμάτων και κάθε μορφή πρόσθετων τελών ή επιβαρύνσεων που επιβάλλονται κατά την εισαγωγή εμπορευμάτων, με εξαίρεση:
 - α) τις επιβαρύνσεις ισοδύναμες με τους εσωτερικούς φόρους που επιβάλλονται τόσο στα εισαγόμενα όσο και στα τοπικά παραγόμενα εμπορεύματα σύμφωνα με το άρθρο 20·
 - β) τα μέτρα αντιντάμπινγκ, αντιστάθμισης ή διασφάλισης που εφαρμόζονται σύμφωνα με τις διατάξεις του Τίτλου IV· και
 - γ) τα τέλη ή άλλες επιβαρύνσεις που επιβάλλονται σύμφωνα με το άρθρο 8.
2. Οι βασικοί δασμοί στους οποίους πρέπει να εφαρμόζονται οι διαδοχικές μειώσεις είναι εκείνοι που καθορίζονται στο δασμολόγιο κάθε Μέρους για κάθε προϊόν.

ΑΡΘΡΟ 7

Ταξινόμηση εμπορευμάτων

1. Η κατάταξη των εμπορευμάτων κατά τις συναλλαγές που καλύπτονται από την παρούσα συμφωνία είναι εκείνη που καθορίζεται στην αντίστοιχη δασμολογική ονοματολογία κάθε Μέρους σύμφωνα με τη διεθνή σύμβαση για το εναρμονισμένο σύστημα περιγραφής και κωδικοποίησης των εμπορευμάτων (ΕΣ).
2. Τα Μέρη ανταλλάσσουν όλες τις αναγκαίες πληροφορίες εντός προθεσμίας τριών (3) μηνών μετά από κάθε δασμολογική τροποποίηση ή αλλαγή στο ΕΣ, για τους εφαρμοζόμενους δασμούς και τις αντίστοιχες ονοματολογίες με τα προϊόντα που απαριθμούνται στα παραρτήματα I και II.

ΑΡΘΡΟ 8

Τέλη και άλλες επιβαρύνσεις

Τα τέλη και οι άλλες επιβαρύνσεις που αναφέρονται στο άρθρο 6 παράγραφος 1 στοιχείο γ) περιορίζονται ποσοτικά στο κατά προσέγγιση κόστος των παρεχόμενων υπηρεσιών και δεν αποτελούν έμμεση προστασία των εγχώριων προϊόντων ή επιβάρυνση των εισαγωγών για φορολογικούς σκοπούς. Δεν επιβάλλονται τέλη και επιβαρύνσεις σε προξενικές υπηρεσίες.

ΑΡΘΡΟ 9

Κανόνες καταγωγής

1. Για τους σκοπούς του παρόντος μέρους, ο όρος «καταγωγής» σημαίνει «καταγωγής» σύμφωνα με το εφαρμοστέο δίκαιο του εισάγοντος Μέρους¹².
2. Το συμβούλιο ΣΟΕΣ που συστάθηκε δυνάμει του άρθρου 104 («Συμβούλιο ΣΟΕΣ») θεσπίζει, με απόφασή του, πρωτόκολλο που ρυθμίζει τους κανόνες καταγωγής το αργότερο πέντε (5) έτη μετά από την ημερομηνία έναρξης ισχύος της παρούσας συμφωνίας. Η παράγραφος 1 του παρόντος άρθρου σταματά να εφαρμόζεται από τη στιγμή που τίθεται σε ισχύ το εν λόγω πρωτόκολλο.
3. Εάν στο τέλος της πενταετούς περιόδου που αναφέρεται στην παράγραφο 2 τα Μέρη δεν έχουν θεσπίσει τέτοιο πρωτόκολλο, το συμβούλιο ΣΟΕΣ αξιολογεί την εφαρμογή της παραγράφου 1 και μπορεί να αποφασίσει την παράταση της εν λόγω πενταετούς περιόδου.

¹ Για λόγους σαφήνειας, για να κρίνει εάν ένα μέτρο συνάδει με την παρούσα συμφωνία δυνάμει του τίτλου II μέρος VII, μια ομάδα διαιτησίας μπορεί να εκλάβει, κατά περίπτωση, το εγχώριο δίκαιο ενός Μέρους ως πραγματικό περιστατικό. Σ' αυτήν την περίπτωση, η ομάδα διαιτησίας ακολουθεί την κρατούσα ερμηνεία του δικαίου από τα δικαστήρια ή τις αρχές του εν λόγω Μέρους και τυχόν έννοια που αποδίδεται στο δίκαιο από την ομάδα διαιτησίας δεν είναι δεσμευτική για τα δικαστήρια ή τις αρχές του εν λόγω μέρους.

² Προϊόντα καταγωγής του κράτους εταίρου της ΚΑΑ, όταν εισάγονται στη Θέουτα και τη Μελίγια, υπάγονται από κάθε άποψη στο ίδιο τελωνειακό καθεστώς με το καθεστώς που εφαρμόζεται στα προϊόντα καταγωγής του τελωνειακού εδάφους της ΕΕ βάσει του πρωτοκόλλου αριθ. 2 της πράξης για τους όρους προσχώρησης του Βασιλείου της Ισπανίας και της Πορτογαλικής Δημοκρατίας και για τις προσαρμογές των συνθηκών (ΕΕ ΕΕ L 302 της 15.11.1985, σ. 23). Τα κράτη της ΕΖΕΣ χορηγούν κατά τις εισαγωγές προϊόντων που καλύπτονται από τη συμφωνία, καταγωγής Θέουτας και Μελίγιας, το αυτό τελωνειακό καθεστώς με εκείνο που χορηγείται στις εισαγωγές προϊόντων, καταγωγής του ΕΟΧ.

ΑΡΘΡΟ 10

Δασμοί για προϊόντα καταγωγής κρατών εταίρων της ΚΑΑ

Τα προϊόντα καταγωγής κρατών εταίρων της ΚΑΑ εισάγονται στην ΕΕ χωρίς δασμούς, υπό τις προϋποθέσεις που καθορίζονται στο παράρτημα Ι.

ΑΡΘΡΟ 11

Δασμοί επί των προϊόντων καταγωγής ΕΕ

Τα προϊόντα καταγωγής ΕΕ εισάγονται στα κράτη εταίρους της ΚΑΑ υπό τις προϋποθέσεις που ορίζονται στο χρονοδιάγραμμα δασμολογικής απελευθέρωσης στο παράρτημα ΙΙ.

ΑΡΘΡΟ 12

Ρήτρα ακινητοποίησης (Standstill)

1. Τα Μέρη συμφωνούν να μην αυξήσουν τους εφαρμοζόμενους δασμούς για τα προϊόντα που υπόκεινται σε ελευθέρωση βάσει της παρούσας συμφωνίας, με εξαίρεση τα μέτρα που εγκρίνονται σύμφωνα με τα άρθρα 48, 49 και 50.

2. Προκειμένου να διατηρηθεί η προοπτική της διαδικασίας περιφερειακής ολοκλήρωσης για την ευρύτερη αφρικανική περιοχή, τα Μέρη μπορούν να αποφασίσουν στο πλαίσιο του συμβουλίου ΣΟΕΣ να τροποποιήσουν το επίπεδο των δασμών που ορίζονται στο παράρτημα Ια), στο παράρτημα Ιβ) και στο παράρτημα Ιγ) της παρούσας συμφωνίας, οι οποίοι μπορούν να εφαρμοστούν σε ένα προϊόν καταγωγής ΕΕ κατά την εισαγωγή του στα κράτη εταίρους της ΚΑΑ. Τα Μέρη εξασφαλίζουν ότι οποιαδήποτε τέτοια τροποποίηση δεν έχει ως αποτέλεσμα ασυμβατότητα της παρούσας συμφωνίας με τις απαιτήσεις του άρθρου XXIV της ΓΔΣΕ 1994.

ΑΡΘΡΟ 13

Διακίνηση εμπορευμάτων

1. Δασμοί επιβάλλονται άπαξ για εμπορεύματα καταγωγής ενός Μέρους και εισαγόμενα στο έδαφος του άλλου Μέρους.
2. Κάθε δασμός που καταβάλλεται κατά την εισαγωγή σε ένα κράτος εταίρο της ΚΑΑ επιστρέφεται πλήρως για τα εμπορεύματα τα οποία επανεξάγονται από το κράτος εταίρο της ΚΑΑ της πρώτης εισαγωγής σε άλλο κράτος εταίρο της ΚΑΑ. Ο δασμός καταβάλλεται στο κράτος εταίρο της ΚΑΑ όπου καταναλώνονται τα εμπορεύματα.
3. Τα Μέρη συμφωνούν να συνεργαστούν με σκοπό τη διευκόλυνση της κυκλοφορίας των εμπορευμάτων και την απλούστευση των τελωνειακών διαδικασιών.

ΑΡΘΡΟ 14

Εξαγωγικοί δασμοί και φόροι

1. Ένα Μέρος δεν θεσπίζει για τα εμπορεύματα που εξάγονται στο άλλο Μέρος νέους δασμούς ή φόρους σχετικά με την εξαγωγή οι οποίοι να υπερβαίνουν εκείνους που επιβλήθηκαν σε παρόμοια προϊόντα που προορίζονται για πώληση στην εσωτερική αγορά.
2. Με την επιφύλαξη της παραγράφου 1, τα κράτη εταίροι της ΚΑΑ μπορούν να επιβάλουν, μετά από κοινοποίηση στην ΕΕ, προσωρινό δασμό ή φόρο σε σχέση με την εξαγωγή εμπορευμάτων στις ακόλουθες περιπτώσεις:
 - α) για την ενίσχυση της ανάπτυξης εγχώριου κλάδου παραγωγής·
 - β) για τη διατήρηση της νομισματικής σταθερότητας, όταν η αύξηση της παγκόσμιας τιμής ενός προϊόντος εξαγωγής δημιουργεί τον κίνδυνο υπερτίμησης του νομίσματος ή
 - γ) για την προστασία των εσόδων, της επισιτιστικής ασφάλειας και του περιβάλλοντος.
3. Οι φόροι αυτοί θα πρέπει να επιβάλλονται σε περιορισμένο αριθμό προϊόντων για περιορισμένη περίοδο και να επανεξετάζονται από το συμβούλιο ΣΟΕΣ με σκοπό την ανανέωση ύστερα από σαράντα οκτώ (48) μήνες.
4. Από την ημερομηνία έναρξης ισχύος της παρούσας συμφωνίας, κάθε ευνοϊκότερη μεταχείριση που αποτελείται από ή σε σχέση με τους φόρους που εφαρμόζονται από τα κράτη εταίρους της ΚΑΑ στις εξαγωγές των προϊόντων που προορίζονται για οποιαδήποτε σημαντική εμπορική οικονομία, χορηγείται για το ομοειδές προϊόν που προορίζεται για την επικράτεια της ΕΕ.

5. Για τους σκοπούς του παρόντος άρθρου και του άρθρου και 15, ως «σημαντική εμπορική οικονομία» νοείται κάθε αναπτυγμένη χώρα ή κάθε χώρα που αντιπροσωπεύει μερίδιο των παγκόσμιων εμπορικών εξαγωγών άνω του 1% ετησίως πριν από την έναρξη ισχύος της συμφωνίας ελεύθερων συναλλαγών που αναφέρεται στο άρθρο 15 ή κάθε ομάδα χωρών που δρα μεμονωμένα, συλλογικά ή μέσω συμφωνίας ελεύθερων συναλλαγών που αντιστοιχεί συλλογικά σε μερίδιο των παγκόσμιων εξαγωγών εμπορευμάτων άνω του 1,5% ετησίως πριν από την έναρξη ισχύος της συμφωνίας ελεύθερων συναλλαγών που αναφέρεται στο άρθρο 15¹.

ΑΡΘΡΟ 15

Ευνοϊκότερη μεταχείριση βάσει συμφωνίας ελεύθερων συναλλαγών

1. Όσον αφορά τα εμπορεύματα που καλύπτονται από το παρόν μέρος, η ΕΕ χορηγεί στα κράτη εταίρους της ΚΑΑ κάθε ευνοϊκότερη μεταχείριση που εφαρμόζεται στο πλαίσιο της σύναψης από την ΕΕ συμφωνίας ελεύθερων συναλλαγών με τρίτο μέρος μετά την υπογραφή της παρούσας συμφωνίας.

2. Όσον αφορά τα εμπορεύματα που καλύπτονται από το παρόν μέρος, τα κράτη εταίροι της ΚΑΑ χορηγούν στην ΕΕ κάθε ευνοϊκότερη μεταχείριση που εφαρμόζεται στο πλαίσιο της σύναψης από τα κράτη εταίρων της ΚΑΑ συμφωνίας ελεύθερων συναλλαγών με κάθε σημαντική εμπορική οικονομία μετά την υπογραφή της παρούσας συμφωνίας. Εάν η ΕΕ μπορεί να αποδείξει ότι η μεταχείριση προς αυτήν ήταν λιγότερο ευνοϊκή απ' ό,τι η μεταχείριση από τα κράτη εταίρους της ΚΑΑ σε κάθε άλλη σημαντική εμπορική οικονομία, τα Μέρη, στο μέτρο του δυνατού, πραγματοποιούν διαβούλευση και αποφασίζουν από κοινού, κατά περίπτωση, ως προς τον καλύτερο τρόπο εφαρμογής της παρούσας παραγράφου.

¹ Ο υπολογισμός αυτός βασίζεται σε επίσημα στοιχεία του ΠΟΕ σχετικά με τους κορυφαίους εξαγωγείς του παγκόσμιου εμπορίου αγαθών (πλην του ενδοκοινοτικού εμπορίου).

3. Οι διατάξεις του παρόντος μέρους δεν θεωρείται ότι υποχρεώνουν τα Μέρη να επεκτείνουν αμοιβαία προτιμησιακή μεταχείριση η οποία θα εφαρμοζόταν ως αποτέλεσμα του γεγονότος ότι ένα από αυτά καθίσταται μέρος συμφωνίας ελεύθερων συναλλαγών με τρίτο Μέρος κατά την ημερομηνία υπογραφής της παρούσας συμφωνίας.
4. Η παράγραφος 2 δεν εφαρμόζεται όσον αφορά τις εμπορικές συμφωνίες μεταξύ των κρατών εταίρων της ΚΑΑ με χώρες της ομάδας των κρατών Αφρικής, Καραϊβικής και Ειρηνικού ή άλλες αφρικανικές χώρες και περιφέρειες.
5. Για τους σκοπούς του παρόντος άρθρου, ως «συμφωνία ελεύθερων συναλλαγών» νοείται μια συμφωνία για την ουσιαστική απελευθέρωση του εμπορίου και την κατάργηση ουσιαστικά όλων των μέτρων που εισάγουν διακρίσεις και/ή την απαγόρευση νέων μέτρων που εισάγουν διακρίσεις ή μέτρων που εισάγουν περισσότερες διακρίσεις μεταξύ των Μερών, είτε κατά την έναρξη ισχύος της εν λόγω συμφωνίας είτε εντός εύλογου χρονικού διαστήματος.

ΑΡΘΡΟ 16

Ειδικές διατάξεις για τη διοικητική συνεργασία

1. Τα Μέρη συμφωνούν ότι η διοικητική συνεργασία έχει ζωτική σημασία για την εφαρμογή και τον έλεγχο της προτιμησιακής μεταχείρισης που παραχωρείται στο πλαίσιο του παρόντος μέρους και υπογραμμίζουν τη δέσμευσή τους για την καταπολέμηση των παρατυπιών και της απάτης σε τελωνειακά και συναφή θέματα.
2. Όταν ένα Μέρος διαπιστώσει, βάσει αντικειμενικών πληροφοριών, αδυναμία εξασφάλισης διοικητικής συνεργασίας και/ή παρατυπίες ή απάτη σύμφωνα με τον παρόντα τίτλο, το ενδιαφερόμενο Μέρος μπορεί να αναστείλει προσωρινά τη σχετική προτιμησιακή μεταχείριση του/των αντίστοιχου/-ων προϊόντος/-ων, σύμφωνα με το παρόν άρθρο.

3. Για τους σκοπούς του παρόντος άρθρου, ως αδυναμία παροχής διοικητικής συνεργασίας νοείται, μεταξύ άλλων:

- α) η επανειλημμένη αδυναμία τήρησης της υποχρέωσης για επαλήθευση του χαρακτήρα καταγωγής του/των εκάστοτε προϊόντος/-ων·
- β) η επανειλημμένη άρνηση διεξαγωγής του μεταγενέστερου ελέγχου του πιστοποιητικού καταγωγής του ή των οικείων προϊόντων και/ή η αδικαιολόγητη καθυστέρηση στην κοινοποίηση των αποτελεσμάτων του·
- γ) η επανειλημμένη άρνηση ή η αδικαιολόγητη καθυστέρηση στην έγκριση της διενέργειας αποστολών διοικητικής συνεργασίας με σκοπό να επαληθευθεί η γνησιότητα των εγγράφων ή η ακρίβεια των πληροφοριών σχετικά με την παραχώρηση της συγκεκριμένης προτιμησιακής μεταχείρισης.

4. Η ύπαρξη παρατυπιών ή απάτης διαπιστώνεται, μεταξύ άλλων, όταν παρατηρείται ραγδαία αύξηση, χωρίς ικανοποιητική εξήγηση, εισαγωγών εμπορευμάτων, η οποία υπερβαίνει το σύνηθες επίπεδο παραγωγικής και εξαγωγικής ικανότητας του άλλου Μέρους, και η οποία συνδυάζεται με αντικειμενικές πληροφορίες για την ύπαρξη παρατυπιών ή απάτης.

5. Η εφαρμογή προσωρινής αναστολής υπόκειται στις ακόλουθες προϋποθέσεις:
- α) το Μέρος που προέβη στη διαπίστωση, βάσει αντικειμενικών πληροφοριών, αδυναμίας εξασφάλισης διοικητικής συνεργασίας και/ή παρατυπιών ή απάτης, ανακοινώνει αμελλητί στην επιτροπή ανώτερων υπαλλήλων, η οποία έχει συσταθεί δυνάμει του άρθρου 106 (στο εξής: επιτροπή ανώτερων υπαλλήλων) τις διαπιστώσεις του καθώς και τις αντικειμενικές πληροφορίες και αρχίζει διαβουλεύσεις με την επιτροπή ανώτερων υπαλλήλων με βάση όλες τις σχετικές πληροφορίες και τις αντικειμενικές διαπιστώσεις, με σκοπό την εξεύρεση λύσης αποδεκτής από αμφότερα τα Μέρη·
 - β) όταν τα Μέρη διεξάγουν διαβουλεύσεις, στο πλαίσιο της επιτροπής ανώτερων υπαλλήλων, όπως αναφέρθηκε στο στοιχείο α), και δεν επιτυγχάνουν συμφωνία επί μιας αποδεκτής λύσης εντός τριών (3) μηνών από την κοινοποίηση, το ενδιαφερόμενο Μέρος μπορεί να αναστείλει προσωρινά τη σχετική προτιμησιακή μεταχείριση του/των συγκεκριμένου/-ων προϊόντος/-ων. Η προσωρινή αναστολή κοινοποιείται στο συμβούλιο ΣΟΕΣ χωρίς αδικαιολόγητη καθυστέρηση·
 - γ) οι προσωρινές αναστολές βάσει του παρόντος άρθρου περιορίζονται στο επίπεδο που είναι αναγκαίο για την προστασία των οικονομικών συμφερόντων του ενδιαφερόμενου Μέρους, η διάρκεια ισχύος τους δεν μπορεί να υπερβαίνει τους έξι (6) μήνες, με δυνατότητα ανανέωσης και αποτελούν το αντικείμενο τακτικών διαβουλεύσεων στο πλαίσιο της επιτροπής ανώτερων υπαλλήλων, ιδίως με σκοπό την κατάργησή τους, μόλις πάψουν να συντρέχουν οι λόγοι εφαρμογής τους.
6. Ταυτόχρονα με την κοινοποίηση στην επιτροπή ανώτερων υπαλλήλων, σύμφωνα με την παράγραφο 5 στοιχείο α), το ενδιαφερόμενο Μέρος που προβαίνει στην κοινοποίηση δημοσιεύει ανακοίνωση για τους εισαγωγείς στην Επίσημη Εφημερίδα του κράτους. Στην ανακοίνωση στους εισαγωγείς θα πρέπει να αναφέρεται ότι για το συγκεκριμένο προϊόν έχει διαπιστωθεί, βάσει αντικειμενικών πληροφοριών, αδυναμία εξασφάλισης διοικητικής συνεργασίας ή/και ύπαρξη παρατυπιών ή απάτης.

ΑΡΘΡΟ 17

Διαχείριση διοικητικών σφαλμάτων

Στην περίπτωση που οι αρμόδιες αρχές διαπράξουν σφάλμα κατά τη διαχείριση του προτιμησιακού συστήματος εξαγωγών και, ειδικότερα, κατά την εφαρμογή των εφαρμοστέων κανόνων καταγωγής για τους σκοπούς της παρούσας συμφωνίας σχετικά με τον ορισμό της έννοιας των «προϊόντων καταγωγής» και τις μεθόδους διοικητικής συνεργασίας, και το εν λόγω σφάλμα αυτό έχει επιπτώσεις στους εισαγωγικούς δασμούς, το Μέρος που υφίσταται τις επιπτώσεις αυτές δύναται να ζητήσει από την επιτροπή ανώτερων υπαλλήλων να εξετάσει τη δυνατότητα λήψης όλων των κατάλληλων μέτρων με σκοπό τη διόρθωση της κατάστασης.

ΑΡΘΡΟ 18

Δασμολογητέα αξία

1. Το άρθρο VII της GATT 1994 και η συμφωνία για την εφαρμογή του άρθρου VII της GATT 1994 διέπουν τους κανόνες για τη δασμολογητέα αξία που εφαρμόζονται στις εμπορικές συναλλαγές μεταξύ των Μερών.
2. Τα Μέρη συνεργάζονται με σκοπό την επίτευξη κοινής προσέγγισης σε ζητήματα που αφορούν τη δασμολογητέα αξία.

ΤΙΤΛΟΣ ΙΙ

ΜΗ ΔΑΣΜΟΛΟΓΙΚΑ ΜΕΤΡΑ

ΑΡΘΡΟ 19

Απαγόρευση ποσοτικών περιορισμών

1. Όλες οι απαγορεύσεις ή περιορισμοί σχετικά με εισαγωγές, εξαγωγές ή πωλήσεις για εξαγωγές μεταξύ των Μερών, εκτός των δασμών, φόρων, τελών και άλλων επιβαρύνσεων που προβλέπονται στο άρθρο 6, είτε με τη μορφή ποσοτώσεων, αδειών εισαγωγής ή εξαγωγής είτε άλλων μέτρων, καταργούνται από την ημερομηνία έναρξης ισχύος της παρούσας συμφωνίας και μετά. Δεν θεσπίζονται νέα παρόμοια μέτρα όσον αφορτιστις συναλλαγές μεταξύ των Μερών. Το παρόν άρθρο εφαρμόζεται με την επιφύλαξη των διατάξεων του τίτλου VI του παρόντος κεφαλαίου.
2. Η παράγραφος 1 του παρόντος άρθρου δεν επεκτείνεται στα εξής:
 - α) απαγορεύσεις ή περιορισμοί εξαγωγών που εφαρμόζονται προσωρινά για την πρόληψη ή ανακούφιση κρίσιμων ελλείψεων τροφίμων ή άλλων προϊόντων που είναι βασικά για το εξάγον Μέρος·
 - β) απαγορεύσεις ή περιορισμοί εισαγωγών και εξαγωγών που είναι αναγκαίες για την εφαρμογή προτύπων ή κανονισμών για την κατάταξη, διαβάθμιση ή εμπορία αγαθών στο διεθνές εμπόριο.

Εθνική μεταχείριση όσον αφορά την εσωτερική φορολογία και ρυθμίσεις

1. Τα εισαγόμενα προϊόντα καταγωγής του ενός Μέρους δεν υπόκεινται, άμεσα ή έμμεσα, σε εσωτερικούς φόρους ή άλλες εσωτερικές επιβαρύνσεις, οποιουδήποτε χαρακτήρα, που υπερβαίνουν τους φόρους ή τις επιβαρύνσεις που εφαρμόζονται, άμεσα ή έμμεσα, σε ομοειδή εγχώρια προϊόντα του άλλου Μέρους. Επιπλέον, τα Μέρη δεν επιβάλλουν με άλλο τρόπο εσωτερικούς φόρους ή άλλες εσωτερικές επιβαρύνσεις για να προστατεύσουν την εγχώρια παραγωγή τους.
2. Τα εισαγόμενα προϊόντα καταγωγής του ενός Μέρους δεν τυγχάνουν μεταχείρισης λιγότερο ευνοϊκής από εκείνη που εφαρμόζεται στα ομοειδή εγχώρια προϊόντα του άλλου Μέρους όσον αφορά όλους τους νόμους, τους κανονισμούς και τις απαιτήσεις που έχουν σχέση με την πώληση, την προσφορά προς πώληση, την αγορά, τη μεταφορά, τη διανομή ή τη χρήση τους στην εγχώρια αγορά. Η παρούσα παράγραφος δεν εμποδίζει την εφαρμογή διαφοροποιημένων επιβαρύνσεων εσωτερικών μεταφορών που βασίζονται αποκλειστικά στην οικονομική εκμετάλλευση των μεταφορικών μέσων και όχι στην καταγωγή του προϊόντος.
3. Κανένα Μέρος δεν θεσπίζει ούτε διατηρεί εσωτερικές ποσοτικές ρυθμίσεις σχετικά με την ανάμειξη, την μεταποίηση ή τη χρήση προϊόντων σε συγκεκριμένες ποσότητες ή αναλογίες η οποία να απαιτεί, αμέσως ή εμμέσως, την προμήθεια, από εγχώριες πηγές, κάποιας συγκεκριμένης ποσότητας ή αναλογίας του προϊόντος που αποτελεί αντικείμενο των ρυθμίσεων. Επιπλέον, κανένα Μέρος δεν εφαρμόζει εσωτερικές ποσοτικές ρυθμίσεις με σκοπό να παρέχει προστασία στην εγχώρια παραγωγή του.
4. Το παρόν άρθρο δεν απαγορεύει την καταβολή επιδοτήσεων αποκλειστικά στους εθνικούς παραγωγούς, συμπεριλαμβανομένων των πληρωμών στους εθνικούς παραγωγούς που προέρχονται από το προϊόν των εσωτερικών φόρων ή επιβαρύνσεων που επιβάλλονται σύμφωνα με το παρόν άρθρο και των επιδοτήσεων υπό μορφή αγοράς εγχώριων προϊόντων από τις δημόσιες αρχές.

5. Το παρόν άρθρο δεν εφαρμόζεται στους νόμους, τους κανονισμούς, τις διαδικασίες ή τις πρακτικές που διέπουν τις δημόσιες προμήθειες.

ΑΡΘΡΟ 21

Χρηστή διακυβέρνηση στον φορολογικό τομέα

Τα Μέρη αναγνωρίζουν τη σημασία της συνεργασίας μεταξύ των αρμόδιων αρχών όσον αφορά τις αρχές της χρηστής διακυβέρνησης στον τομέα της φορολογίας, σύμφωνα με τους αντίστοιχους εθνικούς νόμους και κανονισμούς.

ΤΙΤΛΟΣ III

ΤΕΛΩΝΕΙΑΚΗ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑ ΚΑΙ ΔΙΕΥΚΟΛΥΝΣΗ ΤΩΝ ΕΜΠΟΡΙΚΩΝ ΣΥΝΑΛΛΑΓΩΝ

ΑΡΘΡΟ 22

Πεδίο εφαρμογής και στόχοι

1. Τα Μέρη αναγνωρίζουν τη σημασία των ζητημάτων τελωνειακής συνεργασίας και διευκόλυνσης των συναλλαγών στο αναδυόμενο παγκόσμιο εμπορικό περιβάλλον και συμφωνούν:
 - α) να ενισχύσουν τη συνεργασία και να εξασφαλίσουν ότι η σχετική νομοθεσία και οι διαδικασίες, καθώς και η διοικητική ικανότητα των σχετικών διοικήσεων πληρούν τον στόχο της προώθησης και της διευκόλυνσης του εμπορίου.

- β) ότι τα κράτη εταίροι της ΚΑΑ χρειάζονται μεταβατικές περιόδους και δημιουργία ικανοτήτων για την ομαλή εφαρμογή των διατάξεων του παρόντος τίτλου.
2. Οι στόχοι του παρόντος τίτλου είναι:
- α) η διευκόλυνση των εμπορικών συναλλαγών μεταξύ των Μερών·
- β) η προώθηση της εναρμόνισης της τελωνειακής νομοθεσίας και των τελωνειακών διαδικασιών·
- γ) η παροχή στήριξης στα κράτη εταίρους της ΚΑΑ για να ενισχυθεί η διευκόλυνση του εμπορίου·
- δ) η παροχή στήριξης στις τελωνειακές αρχές των κρατών εταίρων της ΚΑΑ για την εφαρμογή της παρούσας συμφωνίας και άλλων διεθνών τελωνειακών βέλτιστων πρακτικών·
- ε) η ενίσχυση της συνεργασίας μεταξύ των τελωνειακών αρχών των Μερών και άλλων συναρμόδιων συνοριακών υπηρεσιών.

ΑΡΘΡΟ 23

Τελωνειακή συνεργασία και αμοιβαία διοικητική συνδρομή

1. Για να εξασφαλίσουν τη συμμόρφωση με τις διατάξεις του παρόντος τίτλου και να ανταποκριθούν αποτελεσματικά στους στόχους που προβλέπει το άρθρο 22, τα Μέρη:
- α) ανταλλάσσουν πληροφορίες σχετικά με την τελωνειακή νομοθεσία και τις τελωνειακές διαδικασίες·

- β) αναπτύσσουν κοινές πρωτοβουλίες σε αμοιβαία συμφωνημένους τομείς·
- γ) συνεργάζονται στα εξής πεδία:
- i) εκσυγχρονισμός των τελωνειακών συστημάτων και διαδικασιών, καθώς και μείωση του χρόνου εκτελωνισμού·
 - ii) απλοποίηση και εναρμόνιση των τελωνειακών διαδικασιών και των διατυπώσεων κατά τις εμπορικές συναλλαγές, συμπεριλαμβανομένων εκείνων που αφορούν τις εισαγωγές, τις εξαγωγές και τη διαμετακόμιση·
 - iii) ενίσχυση των περιφερειακών συστημάτων διαμετακόμισης·
 - iv) βελτίωση της διαφάνειας σύμφωνα με το άρθρο 24 παράγραφος 3·
 - v) δημιουργία ικανοτήτων, συμπεριλαμβανομένης της χρηματοδοτικής και της τεχνικής συνδρομής στα κράτη εταίρους της ΚΑΑ·
 - vi) κάθε άλλο θέμα στον τελωνειακό τομέα που ενδέχεται να συμφωνηθεί από τα Μέρη.
- δ) διαμορφώνουν, στον μεγαλύτερο δυνατό βαθμό, κοινές θέσεις στο πλαίσιο διεθνών οργανισμών στον τομέα των τελωνείων και της διευκόλυνσης του εμπορίου, όπως ο ΠΟΕ, ο Παγκόσμιος Οργανισμός Τελωνείων (ΠΟΤ), ο Οργανισμός των Ηνωμένων Εθνών (ΟΗΕ) και η Συνδιάσκεψη των Ηνωμένων Εθνών για το Εμπόριο και την Ανάπτυξη (UNCTAD)·
- ε) προωθούν τον συντονισμό μεταξύ όλων των συναρμόδιων υπηρεσιών, τόσο στο εσωτερικό όσο και στο εξωτερικό.

2. Με την επιφύλαξη της παραγράφου 1, τα Μέρη παρέχουν αμοιβαία συνδρομή σε τελωνειακά θέματα σύμφωνα με τις διατάξεις του Πρωτοκόλλου 1.

ΑΡΘΡΟ 24

Τελωνειακή νομοθεσία και διαδικασίες

1. Τα Μέρη συμφωνούν ότι οι αντίστοιχες εμπορικές και τελωνειακές νομοθεσίες και διαδικασίες τους βασίζονται σε διεθνή όργανα και πρότυπα που εφαρμόζονται στον τομέα των τελωνείων και του εμπορίου, συμπεριλαμβανομένων των κύριων στοιχείων της αναθεωρημένης Σύμβασης του Κιότο για την απλούστευση και την εναρμόνιση των τελωνειακών διαδικασιών που έγινε στις Βρυξέλλες στις 26 Ιουνίου 1999, τα βασικά στοιχεία του πλαισίου προτύπων για την ασφάλεια και τη διευκόλυνση του παγκόσμιου εμπορίου του Παγκόσμιου Οργανισμού Τελωνείων (WCO), του συνόλου δεδομένων του Παγκόσμιου Οργανισμού Τελωνείων (WCO) και της Σύμβασης ΕΣ.

2. Τα Μέρη συμφωνούν ότι οι αντίστοιχες εμπορικές και τελωνειακές ρυθμίσεις και διαδικασίες τους βασίζονται:

- α) στην ανάγκη προστασίας και διευκόλυνσης του θεμιτού εμπορίου με την αποτελεσματική επιβολή και τήρηση των απαιτήσεων που καθορίζονται στην τελωνειακή νομοθεσία·
- β) στην ανάγκη να αποφεύγονται περιττές και διακριτικές επιβαρύνσεις των οικονομικών φορέων, να υπάρχει προστασία από την απάτη και τη διαφθορά και να παρέχονται περαιτέρω διευκολύνσεις για τους οικονομικούς φορείς με υψηλό επίπεδο συμμόρφωσης με την τελωνειακή νομοθεσία και διαδικασίες·

- γ) στην ανάγκη να χρησιμοποιείται ένα ενιαίο διοικητικό έγγραφο ή ηλεκτρονικό ισοδύναμο, με σκοπό την κατάρτιση τελωνειακών διασαφήσεων στην ΕΕ και στα κράτη εταίρους της ΚΑΑ·
- δ) σε σύγχρονες τελωνειακές τεχνικές, συμπεριλαμβανομένης της εκτίμησης της επικινδυνότητας, της απλούστευσης των διαδικασιών εισόδου και θέσης των εμπορευμάτων σε ελεύθερη κυκλοφορία, των εκ των υστέρων ελέγχων και των μεθόδων λογιστικού ελέγχου·
- ε) στην προοδευτική ανάπτυξη συστημάτων, συμπεριλαμβανομένων εκείνων που βασίζονται στην τεχνολογία πληροφοριών, για τις διαδικασίες εξαγωγής, εισαγωγής και διαμετακόμισης, ώστε να διευκολύνεται η ανταλλαγή πληροφοριών μεταξύ των οικονομικών φορέων, των τελωνειακών αρχών και άλλων υπηρεσιών·
- στ) στην αρχή ότι οι κυρώσεις που επιβάλλονται για ελάχιστονες παραβιάσεις της τελωνειακής νομοθεσίας ή των διαδικαστικών κανόνων είναι ανάλογες της παραβίασης και, κατά την εφαρμογή τους, δεν συνεπάγονται αδικαιολόγητες καθυστερήσεις του εκτελωνισμού·
- ζ) σε ένα σύστημα δεσμευτικών αποφάσεων για τελωνειακά θέματα, ιδίως όσον αφορά τη δασμολογική κατάταξη και τους κανόνες καταγωγής, σύμφωνα με τους κανόνες που ορίζονται στην περιφερειακή και/ή εθνική νομοθεσία των Μερών·
- η) στην ανάγκη να ισχύουν τέλη και επιβαρύνσεις που αντιστοιχούν στο κόστος της παρεχόμενης υπηρεσίας σε σχέση με μια συγκεκριμένη συναλλαγή, και να μην υπολογίζονται κατ' αξία. Δεν επιβάλλονται τέλη και επιβαρύνσεις σε προξενικές υπηρεσίες στο πλαίσιο των εμπορικών συναλλαγών.
- θ) στην εξάλειψη κάθε απαίτησης για την υποχρεωτική διεξαγωγή ελέγχων πριν από την αποστολή όπως ορίζεται στη συμφωνία του ΠΟΕ για τον έλεγχο πριν από την αποστολή ή οποιασδήποτε ισοδύναμης απαίτησης·
- ι) στην εξάλειψη κάθε απαίτησης για υποχρεωτική χρησιμοποίηση εκτελωνιστών καθώς και διαφανείς, αμερόληπτους και αναλογικούς κανόνες για την αδειοδότησή τους.

3. Για τη βελτίωση των μεθόδων εργασίας και για τη διασφάλιση διαφάνειας και αποτελεσματικότητας των τελωνειακών πράξεων, τα Μέρη:

- α) λαμβάνουν περαιτέρω μέτρα για την απλοποίηση και την τυποποίηση της τεκμηρίωσης και των διατυπώσεων ώστε να είναι δυνατή η ταχεία θέση σε ελεύθερη κυκλοφορία και ο εκτελωνισμός των εμπορευμάτων·
- β) προβλέπουν αποτελεσματικές και ταχείες διαδικασίες που δεν εισάγουν διακρίσεις και παρέχουν το δικαίωμα προσφυγής κατά διοικητικών ενεργειών, κανόνων και αποφάσεων των τελωνειακών αρχών και άλλων αρχών που επηρεάζουν τις εισαγωγές, τις εξαγωγές ή τη διαμετακόμιση εμπορευμάτων. Οι διαδικασίες αυτές είναι εύκολα προσβάσιμες για όλες τις επιχειρήσεις·
- γ) εξασφαλίζουν τη διατήρηση της ακεραιότητας, μέσω της εφαρμογής μέτρων που αντανακλούν τις αρχές των σχετικών διεθνών συμβάσεων και μέσων.

ΑΡΘΡΟ 25

Διευκόλυνση των μετακινήσεων διαμετακόμισης

1. Τα Μέρη εξασφαλίζουν την ελευθερία διαμετακόμισης από τα εδάφη τους μέσω των πλέον κατάλληλων διαδρομών. Τυχόν περιορισμοί, έλεγχοι ή απαιτήσεις πρέπει να μην εισάγουν διακρίσεις, να είναι αναλογικοί και να εφαρμόζονται ομοιόμορφα.
2. Ένα Μέρος μπορεί να απαιτήσει οι μεταφορές υπό διαμετακόμιση μέσω του εδάφους του να δηλώνονται στη δική του τελωνειακή υπηρεσία με καθορισμένες διαδρομές. Αν ένα Μέρος ζητήσει τη χρήση αυτών των δρομολογίων, το κάνει σε πλήρη συμμόρφωση με το άρθρο V παράγραφος 3 της GATT 1994.

3. Με την επιφύλαξη των νόμιμων τελωνειακών ελέγχων, ένα Μέρος παρέχει μεταχείριση τουλάχιστον το ίδιο ευνοϊκή για τα εμπορεύματα υπό διαμετακόμιση στο έδαφος του άλλου Μέρους με αυτή που παρέχει στα εγχώρια εμπορεύματα.
4. Τα Μέρη θεσπίζουν καθεστώτα μεταφοράς υπό τελωνειακό έλεγχο, τα οποία επιτρέπουν τη διαμετακόμιση εμπορευμάτων χωρίς καταβολή δασμών ή άλλων επιβαρύνσεων ισοδύναμου αποτελέσματος, υπό την προϋπόθεση της παροχής κατάλληλης εγγύησης σύμφωνα με την περιφερειακή και/ή εθνική τελωνειακή νομοθεσία.
5. Τα Μέρη προωθούν και εφαρμόζουν περιφερειακές ρυθμίσεις διαμετακόμισης.
6. Τα Μέρη προωθούν τον συντονισμό μεταξύ όλων των συναρμόδιων υπηρεσιών, τόσο σε εσωτερικό όσο και σε διασυνοριακό επίπεδο.
7. Η νομοθεσία των Μερών βασίζεται σε διεθνή πρότυπα και οδηγίες όσον αφορά τη διαμετακόμιση των εμπορευμάτων.

ΑΡΘΡΟ 26

Σχέσεις με την επιχειρηματική κοινότητα

Τα Μέρη συμφωνούν:

- α) να διασφαλίσουν ότι όλες οι νομοθετικές διατάξεις, οι διαδικασίες του τελωνειακού τομέα, καθώς και τα τέλη και οι επιβαρύνσεις δημοσιοποιούνται, στο μέτρο του δυνατού, με ηλεκτρονικά μέσα ή με κάθε άλλο πρόσφορο μέσο και, όποτε είναι δυνατόν, να παρέχουν τις αναγκαίες διευκρινίσεις·

- β) να πραγματοποιούν τακτικά και έγκαιρα διαβούλευση με τους αντιπροσώπους της επιχειρηματικής κοινότητας για νομοθετικές προτάσεις και γενικές διαδικασίες που σχετίζονται με τελωνειακά και εμπορικά θέματα·
- γ) να θεσπίζουν νέες νομοθετικές διατάξεις και διαδικασίες ή να τις τροποποιούν, κατά τρόπο που να καθιστά δυνατό στους επιχειρηματίες να προετοιμαστούν κατάλληλα για τη συμμόρφωσή τους με αυτές·
- δ) να δημοσιοποιούν τις σχετικές ανακοινώσεις διοικητικής φύσης, συμπεριλαμβανομένων των απαιτήσεων των υπηρεσιών και των διαδικασιών εισόδου, των ωραρίων και των διαδικασιών λειτουργίας των τελωνείων στους λιμένες και στα σημεία διέλευσης των συνόρων, καθώς και των υπηρεσιών που είναι αρμόδιες για την παροχή πληροφοριών·
- ε) να ενισχύσουν τη συνεργασία μεταξύ επιχειρήσεων και τελωνειακών υπηρεσιών μέσω της χρήσης αντικειμενικών και δημοσιοποιούμενων μεθόδων, όπως μνημονίων συμφωνίας με βάση τα μνημόνια που εκδίδει ο ΠΟΤ·
- στ) να διασφαλίσουν ότι οι αντίστοιχες τελωνειακές και συναφείς απαιτήσεις και διαδικασίες τους εξακολουθούν να ανταποκρίνονται στις ανάγκες της εμπορικής κοινότητας, ακολουθούν τις βέλτιστες πρακτικές και επιβάλλουν όσο το δυνατό λιγότερους περιορισμούς στο εμπόριο.

ΑΡΘΡΟ 27

Μεταβατικές διατάξεις

1. Λαμβάνοντας υπόψη την ανάγκη να ενισχυθεί η ικανότητα των κρατών εταίρων της ΚΑΑ στον τομέα των τελωνείων και της διευκόλυνσης των εμπορικών συναλλαγών και με την επιφύλαξη των δεσμεύσεών τους στο πλαίσιο του ΠΟΕ, τα Μέρη συμφωνούν ότι τα κράτη εταίροι της ΚΑΑ μπορούν να επωφεληθούν από μεταβατική περίοδο πέντε (5) ετών από την ημερομηνία έναρξης ισχύος της παρούσας συμφωνίας για να εκπληρώσουν τις υποχρεώσεις που απορρέουν από τα άρθρα 23, 24 και 25.
2. Η εν λόγω μεταβατική περίοδος μπορεί να παραταθεί περαιτέρω, με τη συμφωνία του συμβουλίου ΣΟΕΣ.

ΑΡΘΡΟ 28

Εναρμόνιση των τελωνειακών προτύπων σε περιφερειακό επίπεδο

Τα Μέρη επιβεβαιώνουν και αναγνωρίζουν ότι είναι σημαντικό να ενισχυθεί η εναρμόνιση των τελωνειακών προτύπων και των μέτρων διευκόλυνσης του εμπορίου σε περιφερειακό επίπεδο, μεταξύ άλλων με την έναρξη των μεταρρυθμίσεων στον τομέα των τελωνείων και της διευκόλυνσης των εμπορικών συναλλαγών, εφόσον είναι αναγκαίο.

Ειδική επιτροπή για τη διευκόλυνση των τελωνειακών διαδικασιών και των εμπορικών συναλλαγών

1. Τα Μέρη συγκροτούν ειδική επιτροπή για τη διευκόλυνση των τελωνειακών και εμπορικών συναλλαγών, η οποία αποτελείται από τους αντιπροσώπους τους και:
 - α) συνέρχεται σε ημερομηνία και με ημερήσια διάταξη που καθορίζονται εκ των προτέρων από τα Μέρη·
 - β) προεδρεύεται εναλλακτικά από κάθε Μέρος· και
 - γ) υποβάλλει έκθεση στο συμβούλιο ΣΟΕΣ.
2. Στα καθήκοντα της ειδικής επιτροπής για τη διευκόλυνση των τελωνειακών και εμπορικών συναλλαγών περιλαμβάνονται τα εξής:
 - α) για την παρακολούθηση της εφαρμογής και του τρόπου διαχείρισης του παρόντος τίτλου και του άρθρου 9·
 - β) η εξασφάλιση ενός φόρουμ ανταλλαγής απόψεων και συζήτησης όλων των θεμάτων που αφορούν τα τελωνεία, συμπεριλαμβανομένων των κανόνων καταγωγής, των γενικών τελωνειακών διαδικασιών, της δασμολογητέας αξίας, της δασμολογικής κατάταξης, της διαμετακόμισης και της αμοιβαίας διοικητικής συνδρομής σε τελωνειακά ζητήματα·
 - γ) η βελτίωση της συνεργασίας στον τομέα της ανάπτυξης, της εφαρμογής και της επιβολής των κανόνων καταγωγής και των σχετικών τελωνειακών διαδικασιών, των γενικών τελωνειακών διαδικασιών και της αμοιβαίας διοικητικής συνδρομής σε τελωνειακά ζητήματα·

- δ) η ενίσχυση της συνεργασίας σχετικά με την ενίσχυση των ικανοτήτων και της τεχνικής βοήθειας·
- ε) κάθε άλλο ζήτημα που έχει συμφωνηθεί από τα Μέρη αναφορικά με τον παρόντα τίτλο.

ΤΙΤΛΟΣ IV

ΥΓΕΙΟΝΟΜΙΚΑ ΚΑΙ ΦΥΤΟΥΓΕΙΟΝΟΜΙΚΑ ΜΕΤΡΑ

ΑΡΘΡΟ 30

Πεδίο εφαρμογής και ορισμοί

1. Οι διατάξεις του παρόντος τίτλου εφαρμόζονται στα μέτρα που καλύπτονται από τη συμφωνία του Παγκόσμιου Οργανισμού Εμπορίου για την εφαρμογή υγειονομικών και φυτοϋγειονομικών μέτρων (συμφωνία ΥΦΠ του ΠΟΕ).
2. Για τους σκοπούς του παρόντος τίτλου, εκτός αν προβλέπεται διαφορετικά, ισχύουν οι ορισμοί της συμφωνίας ΥΦΠ του ΠΟΕ, της επιτροπής του Codex Alimentarius, του Παγκόσμιου Οργανισμού για την Υγεία των Ζώων και της Διεθνούς Σύμβασης για την Προστασία των Φυτών.

Στόχοι

Οι στόχοι στον τομέα εφαρμογής των μέτρων υγειονομικής και φυτοϋγειονομικής προστασίας είναι οι εξής:

- α) η διευκόλυνση των διαπεριφερειακών και ενδοπεριφερειακών εμπορικών συναλλαγών, και παράλληλα η διαφύλαξη της υγείας ή της ζωής των ανθρώπων, των ζώων και των φυτών σύμφωνα με τη συμφωνία ΥΦΠ του ΠΟΕ·
- β) η αντιμετώπιση των προβλημάτων που προκύπτουν από τα μέτρα ΥΦΠ σε τομείς και προϊόντα προτεραιότητας λαμβάνοντας δεόντως υπόψη την περιφερειακή ολοκλήρωση·
- γ) η θέσπιση διαδικασιών και ρυθμίσεων για τη διευκόλυνση της συνεργασίας σε θέματα ΥΦΠ·
- δ) η διασφάλιση της διαφάνειας όσον αφορά τα μέτρα υγειονομικής και φυτοϋγειονομικής προστασίας που εφαρμόζονται στο εμπόριο μεταξύ και εντός των Μερών·
- ε) η προώθηση της ενδοπεριφερειακής εναρμόνισης των μέτρων με τα διεθνή πρότυπα, σύμφωνα με τις διατάξεις της συμφωνίας ΥΦΠ του ΠΟΕ, και η ανάπτυξη κατάλληλων πλαισίων πολιτικής, νομοθετικών, κανονιστικών και θεσμικών πλαισίων στα κράτη εταίρους της ΚΑΑ·
- στ) η ενίσχυση της αποτελεσματικής συμμετοχής των κρατών εταίρων της ΚΑΑ στην επιτροπή του Codex Alimentarius, στον Παγκόσμιο Οργανισμό για την Υγεία των Ζώων και στη Διεθνή Σύμβαση για την Προστασία των Φυτών που υπογράφηκε στη Ρώμη στις 6 Δεκεμβρίου 1951·

- ζ) η προώθηση των διαβουλεύσεων και των ανταλλαγών μεταξύ των κρατών εταίρων της ΚΑΑ και των θεσμικών οργάνων της ΕΕ και των εργαστηρίων·
- η) η διευκόλυνση της ανάπτυξης των ικανοτήτων για τον καθορισμό και την υλοποίηση περιφερειακών και εθνικών προτύπων σύμφωνα με τις διεθνείς προδιαγραφές προκειμένου να διευκολυνθεί η περιφερειακή ολοκλήρωση·
- θ) η δημιουργία και η αύξηση της ικανότητας των κρατών εταίρων της ΚΑΑ για την εφαρμογή και την παρακολούθηση των μέτρων ΥΦΠ, σύμφωνα με τις διατάξεις του τίτλου VI του μέρους V· και
- ι) η προώθηση της μεταφοράς τεχνολογίας.

ΑΡΘΡΟ 32

Δικαιώματα και υποχρεώσεις

1. Τα Μέρη επιβεβαιώνουν τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις τους που απορρέουν από τις διεθνείς συνθήκες και συμβάσεις που αφορούν τον παρόντα τίτλο, στις οποίες είναι Μέρη.
2. Κάθε Μέρος:
 - α) έχει το κυρίαρχο δικαίωμα να εφαρμόσει υγειονομικά και φυτοϋγειονομικά μέτρα, υπό την προϋπόθεση ότι τα μέτρα αυτά είναι σύμφωνα με τις διατάξεις της συμφωνίας ΥΦΠ ΠΟΕ·

- β) διαβουλεύεται με το άλλο Μέρος πριν από την εφαρμογή τυχόν νέων μέτρων ΥΦΠ, μέσω των μηχανισμών κοινοποίησης που προβλέπονται στη συμφωνία ΥΦΠ του ΠΟΕ και, εφόσον και όταν κριθεί σκόπιμο, μέσω των σημείων επαφής των Μερών·
- γ) υποστηρίζει το άλλο Μέρος κατά τη συγκέντρωση των στοιχείων που απαιτούνται για τη λήψη τεκμηριωμένων αποφάσεων·
- δ) προωθεί τις διασυνδέσεις, τις κοινές επιχειρήσεις, τις κοινές δραστηριότητες έρευνας και ανάπτυξης μεταξύ των κρατών εταίρων της ΚΑΑ και των θεσμικών οργάνων της ΕΕ και των εργαστηρίων.

ΑΡΘΡΟ 33

Επιστημονική αιτιολόγηση των μέτρων

Με την επιφύλαξη των διατάξεων του παρόντος τίτλου, τα Μέρη εξασφαλίζουν ότι η εισαγωγή, η αλλοίωση ή η τροποποίηση οποιουδήποτε μέτρου ΥΦΠ στο έδαφός τους βασίζεται σε επιστημονική αιτιολόγηση και συμμορφώνεται με τη συμφωνία ΥΦΠ του ΠΟΕ.

ΑΡΘΡΟ 34

Εναρμόνιση

1. Τα Μέρη επιδιώκουν να επιτύχουν εναρμόνιση των αντίστοιχων κανόνων και διαδικασιών τους για τον καθορισμό των μέτρων τους υγειονομικής και φυτοϋγειονομικής προστασίας, συμπεριλαμβανομένων της επιθεώρησης, των δοκιμών και των διαδικασιών πιστοποίησης, σύμφωνα με τις διατάξεις της συμφωνίας ΥΦΠ του ΠΟΕ.

2. Η επιτροπή ανώτερων υπαλλήλων αναπτύσσει διαδικασίες για να βοηθήσει και να παρακολουθήσει αυτή τη διαδικασία εναρμόνισης.

ΑΡΘΡΟ 35

Ισοδυναμία

Τα Μέρη εφαρμόζουν τις αρχές της ισοδυναμίας σύμφωνα με τις διατάξεις της συμφωνίας ΥΦΠ του ΠΟΕ. Για τον σκοπό αυτό, κάθε Μέρος παρέχει εύλογη πρόσβαση, μετά από αίτηση προς το άλλο Μέρος, για επιθεωρήσεις, δοκιμές και άλλες σχετικές διαδικασίες.

ΑΡΘΡΟ 36

Οριοθέτηση και διαμερισματοποίηση

Τα Μέρη αναγνωρίζουν, κατά περίπτωση, καθορισμένες περιοχές, οι οποίες είναι απαλλαγμένες από παράσιτα ή νόσους ή περιοχές με χαμηλό επιπολασμό παρασίτων ή νόσων, ως πιθανές πηγές φυτικών και ζωικών προϊόντων, λαμβάνοντας υπόψη το άρθρο 6 της συμφωνίας ΥΦΠ του ΠΟΕ.

ΑΡΘΡΟ 37

Κοινοποίηση, έρευνα και διαφάνεια

1. Τα Μέρη εφαρμόζουν με διαφάνεια τα μέτρα ΥΦΠ, με βάση τη συμφωνία ΥΦΠ του ΠΟΕ.
2. Τα Μέρη αναγνωρίζουν τη σημασία των αποτελεσματικών μηχανισμών διαβούλευσης, κοινοποίησης και ανταλλαγής πληροφοριών όσον αφορά τα μέτρα ΥΦΠ με βάση τη συμφωνία ΥΦΟ του ΠΟΕ.
3. Το Μέρος εισαγωγής ενημερώνει το Μέρος εξαγωγής για κάθε αλλαγή των υγειονομικών και φυτοϋγειονομικών του απαιτήσεων εισαγωγής που ενδέχεται να επηρεάσει τις εμπορικές συναλλαγές οι οποίες εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής του παρόντος τίτλου. Τα Μέρη δεσμεύονται να δημιουργήσουν μηχανισμούς για την ανταλλαγή των εν λόγω πληροφοριών.

ΑΡΘΡΟ 38

Εκτίμηση της συμμόρφωσης

Τα Μέρη, για να εξασφαλίσουν τη συμμόρφωση με τα υγειονομικά και φυτοϋγειονομικά πρότυπα, συμφωνούν σχετικά με διαδικασίες για την αξιολόγηση της συμμόρφωσης.

Ανταλλαγή πληροφοριών και διαφάνεια των όρων του εμπορίου

Η συνεργασία μεταξύ των συμβαλλομένων Μερών δυνάμει του παρόντος τίτλου περιλαμβάνει:

- α) ανταλλαγή πληροφοριών και διαβούλευση σχετικά με τις αλλαγές στα μέτρα ΥΦΠ που μπορεί να επηρεάσουν τα προϊόντα που παρουσιάζουν εξαγωγικό ενδιαφέρον για οποιοδήποτε Μέρος.
- β) ανταλλαγή πληροφοριών σε άλλους τομείς που ενδέχεται να είναι σημαντικοί για τις εμπορικές σχέσεις τους, συμπεριλαμβανομένων των ταχειών προειδοποιήσεων, των επιστημονικών γνωμοδοτήσεων και εκδηλώσεων κατόπιν ειδικού αιτήματος.
- γ) προειδοποίηση για να εξασφαλιστεί ότι τα κράτη εταίροι της ΚΑΑ ενημερώνονται για τα νέα μέτρα ΥΦΠ που ενδέχεται να επηρεάσουν τις εξαγωγές ΚΑΑ προς την ΕΕ. Το σύστημα αυτό στηρίζεται σε υπάρχοντες μηχανισμούς σύμφωνα με τις συμφωνίες στο πλαίσιο του ΠΟΕ, και ιδιαίτερα το άρθρο 7 της συμφωνίας ΥΦΠ του ΠΟΕ.
- δ) προώθηση της διαφάνειας όσον αφορά τις μεθόδους δειγματοληψίας, ανάλυσης και τις ενέργειες ύστερα από τη διενέργεια επίσημων ελέγχων σε ζωοτροφές και σε τρόφιμα από ένα Μέρος.

ΑΡΘΡΟ 40

Αρμόδιες αρχές

1. Οι αντίστοιχες αρχές ΥΦΠ των Μερών είναι οι αρχές στα κράτη εταίρους της ΚΑΑ και στην ΕΕ για την εφαρμογή των μέτρων στα οποία παραπέμπει ο παρών τίτλος.
2. Οι αρμόδιες αρχές που αναφέρονται στην παράγραφο 1 έχουν τα καθήκοντα που τους έχουν ανατεθεί στο πλαίσιο της συμφωνίας ΥΦΠ του ΠΟΕ.
3. Τα Μέρη ενημερώνουν το ένα το άλλο σχετικά με τις αρμόδιες αρχές τους που αναφέρονται στην παράγραφο 1 και τυχόν σχετικές τροποποιήσεις.

ΤΙΤΛΟΣ V

ΠΡΟΤΥΠΑ, ΤΕΧΝΙΚΟΙ ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΙ ΚΑΙ ΕΚΤΙΜΗΣΗ ΤΗΣ ΣΥΜΜΟΡΦΩΣΗΣ

ΑΡΘΡΟ 41

Πεδίο εφαρμογής και ορισμοί

1. Οι διατάξεις του παρόντος τίτλου εφαρμόζονται για την εκπόνηση, την έγκριση και την εφαρμογή των τεχνικών κανονισμών, των προτύπων και τη διαδικασία εκτίμησης της συμμόρφωσης, όπως ορίζονται στη συμφωνία του ΠΟΕ για τα τεχνικά εμπόδια στο εμπόριο (συμφωνία ΤΕΕ).
2. Για τους σκοπούς του παρόντος τίτλου ισχύουν οι ορισμοί της συμφωνίας ΤΕΕ.

ΑΡΘΡΟ 42

Δικαιώματα και υποχρεώσεις

1. Τα Μέρη επιβεβαιώνουν τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις τους δυνάμει της συμφωνίας ΤΕΕ, λαμβανομένων υπόψη των δικαιωμάτων και των δεσμεύσεων που αναλήφθηκαν βάσει άλλων διεθνών συμφωνιών, στις οποίες τα κράτη εταίροι της ΚΑΑ και η ΕΕ είναι Μέρη, συμπεριλαμβανομένων ειδικότερα εκείνων που αφορούν την προστασία του περιβάλλοντος και τη βιοποικιλότητα.

2. Σύμφωνα με τις διατάξεις της συμφωνίας ΤΕΕ, τα Μέρη εξασφαλίζουν ότι η εκπόνηση, η έκδοση ή η εφαρμογή των τεχνικών κανονισμών δεν αποσκοπούν ούτε έχουν ως αποτέλεσμα τη δημιουργία περιττών εμποδίων στο μεταξύ τους εμπόριο.

ΑΡΘΡΟ 43

Συμφωνίες αμοιβαίας αναγνώρισης

Τα Μέρη μπορούν ενδεχομένως να διαπραγματευτούν συμφωνίες για την αμοιβαία αναγνώριση σε τομείς αμοιβαίου οικονομικού ενδιαφέροντος.

ΑΡΘΡΟ 44

Διαφάνεια και κοινοποίηση

1. Τα Μέρη επιβεβαιώνουν τις υποχρεώσεις τους όσον αφορά την κοινοποίηση και την ανταλλαγή πληροφοριών σχετικά με τους τεχνικούς κανονισμούς, τα πρότυπα και τις διαδικασίες αξιολόγησης της συμμόρφωσης που προβλέπονται από τη συμφωνία ΤΕΕ.

2. Τα Μέρη ανταλλάσσουν, μέσω των κέντρων πληροφόρησης, πληροφορίες σχετικά με ζητήματα που είναι δυνατόν να έχουν σημασία για τις εμπορικές σχέσεις τους, συμπεριλαμβανομένων των ταχειών προειδοποιήσεων και των επιστημονικών γνωμοδοτήσεων και εκδηλώσεων.

3. Τα Μέρη δύνανται να συνεργάζονται όσον αφορά τη δημιουργία και τη λειτουργία των κέντρων πληροφόρησης, καθώς και για την κατάρτιση και τήρηση κοινών βάσεων δεδομένων.

ΑΡΘΡΟ 45

Εναρμόνιση

Τα Μέρη προσπαθούν να εναρμονίζουν τα πρότυπα, τις διαδικασίες εκτίμησης της συμμόρφωσης και τους τεχνικούς κανονισμούς τους.

ΑΡΘΡΟ 46

Εκτίμηση της συμμόρφωσης

1. Τα Μέρη επιβεβαιώνουν εκ νέου τις δεσμεύσεις τους σχετικά με την εκτίμηση της συμμόρφωσης σύμφωνα με τη συμφωνία ΤΕΕ.
2. Τα Μέρη μπορούν, λαμβάνοντας υπόψη τον βαθμό ευθυγράμμισης των τεχνικών κανονισμών, των προτύπων και της εκτίμησης της συμμόρφωσης των υποδομών τους, να εξετάσουν το ενδεχόμενο της διαπραγμάτευσης συμφωνιών σχετικά με την αμοιβαία αναγνώριση των διαδικασιών εκτίμησης της συμμόρφωσης.

ΑΡΘΡΟ 47

Φορείς τεχνικών ρυθμίσεων

1. Οι ρυθμιστικοί φορείς των κρατών εταίρων της ΚΑΑ είναι οι αρμόδιες αρχές στα κράτη εταίρους της ΚΑΑ για την εφαρμογή των μέτρων που αναφέρονται στον παρόντα τίτλο και έχουν την ευθύνη και την αρμοδιότητα για τη διασφάλιση ή την εποπτεία της εφαρμογής της τυποποίησης, της μετρολογίας, της διαπίστευσης και της εκτίμησης της συμμόρφωσης.
2. Ο αρμόδιος φορέας της ΕΕ για την εφαρμογή του παρόντος τίτλου είναι η Ευρωπαϊκή Επιτροπή.
3. Σύμφωνα με την παρούσα συμφωνία, τα κράτη εταίροι της ΚΑΑ διαβιβάζουν στην ΕΕ τον κατάλογο των αντίστοιχων φορέων τεχνικών ρυθμίσεων.

ΤΙΤΛΟΣ VI

ΜΕΤΡΑ ΕΜΠΟΡΙΚΗΣ ΑΜΥΝΑΣ

ΑΡΘΡΟ 48

Μέτρα αντιντάμπινγκ και αντισταθμιστικά μέτρα

1. Με την επιφύλαξη του παρόντος άρθρου, καμία διάταξη της παρούσας συμφωνίας δεν εμποδίζει το Μέρος ΕΕ ή τα κράτη εταίρους της ΚΑΑ, είτε μεμονωμένα είτε συλλογικά, να εγκρίνουν μέτρα αντιντάμπινγκ ή αντισταθμιστικά μέτρα σύμφωνα με τις σχετικές συμφωνίες του ΠΟΕ. Για τους σκοπούς του παρόντος άρθρου, η καταγωγή καθορίζεται σύμφωνα με τους μη προτιμησιακούς κανόνες καταγωγής των Μερών.
2. Πριν από την επιβολή οριστικών δασμών αντιντάμπινγκ ή αντισταθμιστικών δασμών όσον αφορά προϊόντα που εισάγονται από το ένα ή το άλλο Μέρος, τα Μέρη εξετάζουν τη δυνατότητα μέτρων εποικοδομητικής αποκατάστασης, όπως προβλέπεται στις σχετικές συμφωνίες ΠΟΕ.
3. Όταν έχει επιβληθεί μέτρο αντιντάμπινγκ ή αντισταθμιστικό μέτρο από το ένα ή το άλλο Μέρος, υπάρχει ένα μοναδικό φόρουμ δικαστικού ελέγχου, συμπεριλαμβανομένου του σταδίου των εφέσεων.
4. Όταν μπορούν να επιβληθούν μέτρα αντιντάμπινγκ ή αντισταθμιστικά μέτρα σε περιφερειακό επίπεδο και σε εθνικό επίπεδο, ανάλογα με την περίπτωση, τα Μέρη εξασφαλίζουν ότι τα μέτρα αυτά δεν εφαρμόζονται ταυτόχρονα για το ίδιο προϊόν από τις περιφερειακές αρχές, αφενός, και τις εθνικές αρχές, αφετέρου.

5. Το εισάγον Μέρος κοινοποιεί στο εξάγον Μέρος την παραλαβή κατάλληλα τεκμηριωμένης καταγγελίας πριν από την έναρξη μιας έρευνας.
6. Το παρόν άρθρο εφαρμόζονται σε όλες τις έρευνες που ξεκίνησαν μετά την έναρξη ισχύος της παρούσας συμφωνίας.
7. Οι κανόνες του ΠΟΕ για την επίλυση διαφορών ισχύουν για όλες τις διαφορές σχετικά με μέτρα αντιντάμπινγκ ή αντισταθμιστικά μέτρα.

ΑΡΘΡΟ 49

Πολυμερείς διασφαλίσεις

1. Με την επιφύλαξη του παρόντος άρθρου, καμία διάταξη της παρούσας συμφωνίας δεν εμποδίζει τα κράτη εταίρους της ΚΑΑ και την ΕΕ να εγκρίνουν μέτρα σύμφωνα με το άρθρο XIX της GATT 1994, τη Συμφωνία του ΠΟΕ περί Διασφαλίσεων και το άρθρο 5 της Συμφωνίας για τη Γεωργία. Για τους σκοπούς του παρόντος άρθρου, η καταγωγή καθορίζεται σύμφωνα με τους μη προτιμησιακούς κανόνες καταγωγής των Μερών.
2. Με την επιφύλαξη της παραγράφου 1 του παρόντος άρθρου, με βάση τους γενικούς αναπτυξιακούς στόχους της παρούσας συμφωνίας και το μικρό μέγεθος των οικονομιών των κρατών εταίρων της ΚΑΑ, η ΕΕ αποκλείει τις εισαγωγές από οποιοδήποτε κράτος εταίρο της ΚΑΑ από όλα τα μέτρα που λαμβάνονται σύμφωνα με το άρθρο XIX της GATT 1994, της Συμφωνίας ΠΟΕ περί Διασφαλίσεων και του άρθρου 5 της Συμφωνίας του ΠΟΕ για τη Γεωργία.

3. Η παράγραφος 2 εφαρμόζεται για μια περίοδο πέντε (5) ετών από την ημερομηνία έναρξης ισχύος της παρούσας συμφωνίας. Το αργότερο εκατόν είκοσι (120) ημέρες πριν από τη λήξη της εν λόγω περιόδου, το Συμβούλιο ΣΟΕΣ επανεξετάζει τη λειτουργία της παραγράφου 2 με βάση τις αναπτυξιακές ανάγκες των κρατών εταίρων της ΚΑΑ, με σκοπό να καθοριστεί αν είναι σκόπιμο να παραταθεί η εφαρμογή τους για περαιτέρω περίοδο.

4. Η παράγραφος 1 εφαρμόζεται με την επιφύλαξη του μνημονίου συμφωνίας του ΠΟΕ σχετικά με τους κανόνες και τις διαδικασίες που διέπουν την επίλυση διαφορών.

ΑΡΘΡΟ 50

Διμερείς διασφαλίσεις

1. Μετά την εξέταση εναλλακτικών λύσεων, ένα Μέρος μπορεί να εφαρμόσει μέτρα διασφάλισης περιορισμένης διάρκειας κατά παρέκκλιση των άρθρων 10 και 11 υπό τις προϋποθέσεις και σύμφωνα με τις διαδικασίες που ορίζονται στο παρόν άρθρο.

2. Τα μέτρα διασφάλισης που αναφέρονται στην παράγραφο 1 μπορούν να ληφθούν όταν ένα προϊόν καταγωγής ενός Μέρους εισάγεται στο έδαφος του άλλου Μέρους σε τόσο αυξημένες ποσότητες και υπό τέτοιες προϋποθέσεις που προκαλεί ή απειλεί να προκαλέσει:

α) σοβαρή ζημία στον εγχώριο κλάδο παραγωγής ομοειδών ή άμεσα ανταγωνιστικών προϊόντων στο έδαφος του Μέρους εισαγωγής,

β) διαταραχές σε τομέα της οικονομίας, ιδίως όταν οι εν λόγω διαταραχές δημιουργούν σοβαρά κοινωνικά προβλήματα ή δυσκολίες, κάτι που θα μπορούσε να επιφέρει σοβαρή επιδείνωση της οικονομικής κατάστασης του εισάγοντος Μέρους, ή

γ) διαταραχές στις αγορές ομοειδών ή άμεσα ανταγωνιστικών γεωργικών προϊόντων¹ ή στους μηχανισμούς που ρυθμίζουν τις εν λόγω αγορές.

3. Τα μέτρα διασφάλισης που αναφέρονται στο παρόν άρθρο διατηρούνται μόνο για το χρονικό διάστημα που κρίνεται αναγκαίο για την πρόληψη ή την αποκατάσταση της σοβαρής βλάβης ή των διαταραχών, όπως ορίζονται στην παράγραφο 2 και στην παράγραφο 5 στοιχείο β). Τα εν λόγω μέτρα διασφάλισης του εισάγοντος Μέρους μπορούν να συνίστανται σε ένα μόνο ή σε περισσότερα από τα ακόλουθα:

α) ανάκληση της περαιτέρω μείωσης του ποσοστού του εισαγωγικού δασμού για το οικείο προϊόν, όπως προβλέπεται στην παρούσα συμφωνία,

β) αύξηση του τελωνειακού δασμού για το οικείο προϊόν έως ένα επίπεδο που δεν υπερβαίνει τον τελωνειακό δασμό που επιβάλλεται στα άλλα μέλη του ΠΟΕ, και

γ) εισαγωγή δασμολογικών ποσοστώσεων στο οικείο προϊόν.

4. Με την επιφύλαξη των παραγράφων 1 έως 3, όταν ένα προϊόν καταγωγής κρατών εταίρων της ΚΑΑ εισάγεται σε αυξημένες ποσότητες και υπό προϋποθέσεις που προκαλούν ή απειλούν να προκαλέσουν μία από τις καταστάσεις που αναφέρονται στην παράγραφο 2 σε μία ή περισσότερες εξόχως απόκεντρες περιοχές της ΕΕ, η ΕΕ μπορεί να λάβει μέτρα εποπτείας ή διασφάλισης που να περιορίζονται στην οικεία ή στις οικείες περιοχές σύμφωνα με τις διαδικασίες που ορίζονται στις παραγράφους 6 έως 9.

¹ Για τους σκοπούς του παρόντος άρθρου αγροτικά προϊόντα είναι εκείνα που καλύπτονται από το παράρτημα Ι της συμφωνίας για τη γεωργία του ΠΟΕ.

5. α) Με την επιφύλαξη των παραγράφων 1 έως 3, όταν ένα προϊόν καταγωγής ΕΕ εισάγεται σε αυξημένες ποσότητες και υπό προϋποθέσεις που προκαλούν ή απειλούν να προκαλέσουν μία από τις καταστάσεις που αναφέρονται στην παράγραφο 2 σε κράτη εταίρους της ΚΑΑ, τα οικεία κράτη εταίροι της ΚΑΑ μπορούν να λάβουν μέτρα εποπτείας ή διασφάλισης που περιορίζονται στο έδαφός τους σύμφωνα με τις διαδικασίες που ορίζονται στις παραγράφους 6 έως 9.
- β) Τα κράτη εταίροι της ΚΑΑ μπορούν να λάβουν μέτρα διασφάλισης, σύμφωνα με τις διαδικασίες που ορίζονται στις παραγράφους 6 έως 9, όταν ένα προϊόν καταγωγής ΕΕ, ως αποτέλεσμα της μείωσης των δασμών, εισάγεται στο έδαφός τους σε αυξημένες ποσότητες και υπό τέτοιες προϋποθέσεις που προκαλούν ή απειλούν να προκαλέσουν διαταραχές σε νεοσύστατο βιομηχανικό κλάδο που παράγει ομοειδή ή άμεσα ανταγωνιστικά προϊόντα. Η διάταξη αυτή εφαρμόζεται μόνο για περίοδο δέκα (10) ετών από την ημερομηνία έναρξης ισχύος της παρούσας συμφωνίας. Η περίοδος αυτή μπορεί να παραταθεί από το συμβούλιο ΣΟΕΣ για περίοδο που δεν υπερβαίνει τα πέντε (5) ετών.
6. α) Τα μέτρα διασφάλισης που αναφέρονται στο παρόν άρθρο διατηρούνται μόνο για το χρονικό διάστημα που κρίνεται αναγκαίο για την πρόληψη ή την αποκατάσταση σοβαρής βλάβης ή διαταραχών, όπως ορίζεται στις παραγράφους 2, 4 και 5.
- β) Τα μέτρα διασφάλισης που αναφέρονται στο παρόν άρθρο δεν εφαρμόζονται για περίοδο άνω των δύο (2) ετών. Όταν εξακολουθούν να συντρέχουν οι περιστάσεις που επιτρέπουν την επιβολή των μέτρων διασφάλισης, τα μέτρα αυτά μπορούν να επεκταθούν για περαιτέρω περίοδο όχι μεγαλύτερη από δύο (2) έτη. Όταν τα κράτη εταίροι της ΚΑΑ εφαρμόζουν μέτρο διασφάλισης ή όταν η ΕΕ εφαρμόζει ένα μέτρο διασφάλισης που περιορίζεται στο έδαφος μίας ή περισσότερων από τις εξόχως απόκεντρες περιοχές της, το μέτρο αυτό μπορεί οπωσδήποτε να εφαρμοστεί για περίοδο που να μην υπερβαίνει τα τέσσερα (4) έτη και, όταν οι περιστάσεις που δικαιολογούν την επιβολή των μέτρων διασφάλισης εξακολουθούν να υπάρχουν, δύναται να επεκταθεί για περαιτέρω περίοδο τεσσάρων (4) ετών.

- γ) Τα μέτρα διασφάλισης που αναφέρονται στο παρόν άρθρο και τα οποία υπερβαίνουν το ένα (1) έτος περιέχουν σαφή στοιχεία που να οδηγούν προοδευτικά προς την εξάλειψή τους, το αργότερο στο τέλος της καθορισμένης περιόδου.
- δ) Κανένα μέτρο διασφάλισης που αναφέρεται στο παρόν άρθρο δεν εφαρμόζεται στις εισαγωγές προϊόντος που έχει ήδη υπαχθεί σε τέτοια μέτρα για περίοδο τουλάχιστον ενός (1) έτους από την ημερομηνία λήξης του μέτρου.

7. Για την εφαρμογή των παραγράφων 1 έως 6, ισχύουν οι ακόλουθες διατάξεις:

- α) Όταν ένα Μέρος εκτιμά ότι υφίσταται μία από τις περιστάσεις που ορίζονται στις παραγράφους 2, 4 ή 5, παραπέμπει αμέσως το ζήτημα για εξέταση στην επιτροπή ανώτερων υπαλλήλων.
- β) Η επιτροπή ανώτερων υπαλλήλων μπορεί να διατυπώσει κάθε αναγκαία σύσταση για την διευθέτηση του ζητήματος. Σε περίπτωση που η επιτροπή ανώτερων υπαλλήλων δεν έχει διατυπώσει σύσταση που να αποσκοπεί στην αντιμετώπιση των περιστάσεων ή δεν έχει επιτευχθεί καμία άλλη ικανοποιητική λύση εντός τριάντα (30) ημερών από τη διαβίβαση της υπόθεσης στην επιτροπή ανώτερων υπαλλήλων, το εισάγον Μέρος μπορεί να θεσπίσει τα κατάλληλα μέτρα για την αντιμετώπιση των περιστάσεων σύμφωνα με το παρόν άρθρο.
- γ) Πριν ληφθεί ένα από τα μέτρα που προβλέπονται στο παρόν άρθρο ή, στις περιπτώσεις που ισχύει η παράγραφος 8 του παρόντος άρθρου, το ταχύτερο δυνατόν, τα κράτη εταίροι της ΚΑΑ παρέχουν στην επιτροπή ανώτερων υπαλλήλων όλες τις σχετικές πληροφορίες που απαιτούνται για την ενδελεχή εξέταση της κατάστασης με σκοπό την εξεύρεση λύσης αποδεκτής από τα ενδιαφερόμενα Μέρη.

δ) Κατά την επιλογή των μέτρων διασφάλισης σύμφωνα με το παρόν άρθρο, πρέπει να δίνεται προτεραιότητα στα μέτρα εκείνα που διαταράσσουν λιγότερο τη λειτουργία της παρούσας συμφωνίας.

ε) Όλα τα μέτρα διασφάλισης που λαμβάνονται σύμφωνα με το παρόν άρθρο κοινοποιούνται αμέσως στην επιτροπή ανώτερων υπαλλήλων και αποτελούν το αντικείμενο τακτικών διαβουλεύσεων στο πλαίσιο αυτού του οργάνου, κυρίως με σκοπό να καταρτιστεί χρονοδιάγραμμα για την κατάργησή τους αμέσως μόλις το επιτρέψουν οι περιστάσεις.

8. Όταν εξαιρετικές περιστάσεις απαιτούν άμεση δράση, το ενδιαφερόμενο εισάγον Μέρος μπορεί να λάβει προσωρινά τα προβλεπόμενα μέτρα στις παραγράφους 3, 4 ή 5 χωρίς να συμμορφώνεται με τις απαιτήσεις της παραγράφου 7. Τα μέτρα αυτά μπορούν να ληφθούν για ανώτατη περίοδο εκατόν ογδόντα (180) ημερών, όταν λαμβάνονται από την ΕΕ, και διακοσίων (200) ημερών όταν λαμβάνονται από τα κράτη εταίρους της ΚΑΑ ή όταν τα μέτρα που λαμβάνονται από την ΕΕ περιορίζονται στο έδαφος μίας ή περισσότερων από τις πιο απομακρυσμένες περιοχές. Η διάρκεια ισχύος κάθε τέτοιου προσωρινού μέτρου συνυπολογίζεται στην αρχική περίοδο, καθώς και σε κάθε παράταση που ορίζεται στην παράγραφο 6. Κατά τη λήψη αυτών των προσωρινών μέτρων, λαμβάνεται υπόψη το συμφέρον όλων των εμπλεκόμενων Μερών, συμπεριλαμβανομένου του επιπέδου ανάπτυξής τους. Το ενδιαφερόμενο εισάγον Μέρος ενημερώνει το άλλο ενδιαφερόμενο Μέρος και παραπέμπει αμέσως το ζήτημα στην επιτροπή ανώτερων υπαλλήλων για εξέταση.

9. Αν ένα εισάγον Μέρος υποβάλει τις εισαγωγές ενός προϊόντος σε διοικητική διαδικασία με σκοπό την ταχεία παροχή πληροφοριών σχετικά με την τάση των εμπορικών ροών που ενδέχεται να προκαλέσουν τα προβλήματα που αναφέρονται στο παρόν άρθρο, ενημερώνει αμελλητί την επιτροπή ανώτερων υπαλλήλων.

10. Δεν μπορεί να γίνει επίκληση της συμφωνίας ΠΟΕ για να εμποδιστεί ένα Μέρος να εγκρίνει μέτρα διασφάλισης σε συμφωνία με το παρόν άρθρο.

ΜΕΡΟΣ ΙΙΙ

ΑΛΙΕΙΑ

ΤΙΤΛΟΣ Ι

ΓΕΝΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

ΑΡΘΡΟ 51

Πεδίο εφαρμογής και αρχές

1. Η συνεργασία στο εμπόριο αλιευτικών προϊόντων και στην ανάπτυξη της αλιείας καλύπτει τη θαλάσσια αλιεία, την αλιεία εσωτερικών υδάτων και την υδατοκαλλιέργεια.
2. Τα Μέρη αναγνωρίζουν ότι η αλιεία συνιστά βασικό οικονομικό πόρο των κρατών εταίρων της ΚΑΑ, συμβάλλει σημαντικά στις οικονομίες των κρατών εταίρων της ΚΑΑ και έχει μεγάλο δυναμικό για μελλοντική περιφερειακή ανάπτυξη και τη μείωση της φτώχειας. Είναι επίσης σημαντική πηγή τροφίμων και ξένου συναλλάγματος.
3. Επίσης, τα Μέρη αναγνωρίζουν ότι οι πόροι της αλιείας έχουν επίσης σημαντικό ενδιαφέρον τόσο για την ΕΕ όσο και για τα κράτη εταίρους της ΚΑΑ και συμφωνούν να συνεργαστούν για τη βιώσιμη ανάπτυξη και διαχείριση του τομέα της αλιείας στο πλαίσιο των αμοιβαίων συμφερόντων, λαμβάνοντας υπόψη τον οικονομικό, περιβαλλοντικό και κοινωνικό αντίκτυπο.

4. Τα Μέρη συμφωνούν ότι η κατάλληλη στρατηγική για την προώθηση της οικονομικής μεγέθυνσης του κλάδου της αλιείας και για την ενίσχυση της συμβολής της στην οικονομία των κρατών εταίρων της ΚΑΑ, λαμβάνοντας ταυτόχρονα υπόψη τη μακροπρόθεσμη βιωσιμότητά του, είναι μέσω της αύξησης των δραστηριοτήτων στον τομέα με υψηλή προστιθέμενη αξία.

ΑΡΘΡΟ 52

Αρχές συνεργασίας

1. Οι αρχές της συνεργασίας στον τομέα της αλιείας περιλαμβάνουν:
 - α) την υποστήριξη για την ανάπτυξη και την ενίσχυση της περιφερειακής ολοκλήρωσης·
 - β) τη διατήρηση του κεκτημένου της συμφωνίας του Κοτονού και της διάδοχης συμφωνίας της·
 - γ) την παροχή ειδικής και διαφοροποιημένης μεταχείρισης·
 - δ) τον συνυπολογισμό των βέλτιστων διαθέσιμων επιστημονικών πληροφοριών για την εκτίμηση των πόρων και τη διαχείρισή τους·
 - ε) την εξασφάλιση της λειτουργίας συστήματος παρακολούθησης του περιβαλλοντικού, οικονομικού και κοινωνικού αντικτύπου στα κράτη εταίρους της ΚΑΑ·

- στ) την εξασφάλιση της συμμόρφωσης με την υφιστάμενη εθνική νομοθεσία και τα σχετικά διεθνή νομοθετικά μέσα, συμπεριλαμβανομένης της Σύμβασης των Ηνωμένων Εθνών για το Δίκαιο της Θάλασσας (UNCLOS) του 1982, η οποία συνάφθηκε στο Μοντέγκο Μπέι στις 10 Δεκεμβρίου 1982, καθώς και των περιφερειακών και υποπεριφερειακών συμφωνιών·
- ζ) την εξασφάλιση της διατήρησης και της προτεραιότητας συγκεκριμένων αναγκών της βιοτεχνικής αλιείας ή της αλιείας προς επιβίωση.
2. Οι εν λόγω καθοδηγητικές αρχές συμβάλλουν στην αειφόρο και υπεύθυνη ανάπτυξη των ζωντανών πόρων των εσωτερικών υδάτων, των θαλάσσιων πόρων και της υδατοκαλλιέργειας και στη βελτιστοποίηση των οφελών του εν λόγω τομέα για τις σημερινές και μελλοντικές γενιές, μέσω αυξημένων επενδύσεων, οικοδόμησης ικανοτήτων και βελτίωσης της πρόσβασης στην αγορά.
3. Τα Μέρη συνεργάζονται για να εξασφαλίσουν ότι θα παρέχεται χρηματοοικονομική και άλλη υποστήριξη για τη βελτίωση της ανταγωνιστικότητας και της ικανότητας παραγωγής των εργοστασίων επεξεργασίας, της διαφοροποίησης της αλιευτικής βιομηχανίας και της ανάπτυξης και της βελτίωσης των λιμενικών εγκαταστάσεων στα κράτη εταίρους της ΚΑΑ.
4. Λεπτομερής περιγραφή των τομέων συνεργασίας περιλαμβάνεται στον τίτλο IV του μέρους V.

ΤΙΤΛΟΣ ΙΙ

ΘΑΛΑΣΣΙΑ ΑΛΙΕΙΑ

ΑΡΘΡΟ 53

Πεδίο εφαρμογής και στόχοι

1. Οι διατάξεις του παρόντος τίτλου εφαρμόζονται στη χρησιμοποίηση, τη διατήρηση και τη διαχείριση των θαλάσσιων πόρων αλιείας με σκοπό τη βελτιστοποίηση των οφελών από την αλιεία για τα κράτη εταίρους της ΚΑΑ μέσω επενδύσεων για την ανάπτυξη ικανοτήτων και βελτίωση της πρόσβασης στην αγορά.
2. Οι στόχοι της συνεργασίας μεταξύ των συμβαλλομένων Μερών δυνάμει του παρόντος τίτλου είναι οι εξής:
 - α) προώθηση της βιώσιμης εκμετάλλευσης και διαχείρισης της αλιείας·
 - β) ενίσχυση της συνεργασίας ώστε να εξασφαλιστεί η βιώσιμη εκμετάλλευση και διαχείριση των αλιευτικών πόρων ως ισχυρή βάση για την περιφερειακή ολοκλήρωση, δεδομένων των πολυζωνικών και μεταναστευτικών ειδών που μοιράζονται μεταξύ των παράκτιων κρατών εταίρων της ΚΑΑ και δεδομένου ότι κανένα κράτος εταίρος της ΚΑΑ δεν έχει την ικανότητα να εξασφαλίσει τη βιωσιμότητα του πόρου·
 - γ) εξασφάλιση πιο ισότιμου μεριδίου των οφελών που απορρέουν από τον αλιευτικό τομέα·
 - δ) εξασφάλιση αποτελεσματικής παρακολούθησης, ελέγχου και επιτήρησης που είναι αναγκαία για την καταπολέμηση της παράνομης, αδήλωτης και ανεξέλεγκτης αλιείας·

- ε) προαγωγή της αποτελεσματικής εκμετάλλευσης, διατήρησης και διαχείρισης των ζώντων θαλάσσιων πόρων στην αποκλειστική οικονομική ζώνη (ΑΟΖ) και σε ύδατα στα οποία τα κράτη εταίροι της ΚΑΑ έχουν δικαιοδοσία βάσει των διεθνών νομικών μέσων, συμπεριλαμβανομένης της Σύμβασης των Ηνωμένων Εθνών για το Δίκαιο της Θάλασσας (UNCLOS), για το κοινωνικό και οικονομικό όφελος των Μερών·
- στ) προώθηση και ανάπτυξη του περιφερειακού και του διεθνούς εμπορίου, βάσει βέλτιστων πρακτικών·
- ζ) δημιουργία ευνοϊκού περιβάλλοντος, συμπεριλαμβανομένης της οικοδόμησης υποδομής και ικανοτήτων για τα κράτη εταίρους της ΚΑΑ, ώστε να αντιμετωπίσουν τις αυστηρές απαιτήσεις της αγοράς τόσο για τη βιομηχανική αλιεία όσο για την αλιεία μικρής κλίμακας·
- η) υποστήριξη εθνικών και περιφερειακών πολιτικών που στοχεύουν στην αύξηση της παραγωγικότητας και της ανταγωνιστικότητας του τομέα της αλιείας· και
- θ) οικοδόμηση δεσμών με άλλους οικονομικούς τομείς.

ΑΡΘΡΟ 54

Ζητήματα διαχείρισης αλιείας και διατήρησης

1. Εφαρμόζεται προληπτική προσέγγιση όσον αφορά τον καθορισμό των επιπέδων βιώσιμης ποσότητας αλιευμάτων, την αλιευτική ικανότητα και άλλες στρατηγικές διαχείρισης για την αποφυγή ή την αντιστροφή ανεπιθύμητων αποτελεσμάτων, όπως η πλεονάζουσα παραγωγικότητα και η υπεραλίευση, καθώς και ο ανεπιθύμητος αντίκτυπος στα οικολογικά συστήματα και τη βιοτεχνική αλιεία.

2. Κάθε χώρα εταίρος της ΚΑΑ μπορεί να λάβει κατάλληλα μέτρα, συμπεριλαμβανομένων των εποχιακών περιορισμών απαγορεύσεων χρήσης αλιευτικών εργαλείων προκειμένου να προστατεύσει τα χωρικά του ύδατα και να εξασφαλίσει τη βιωσιμότητα βιοτεχνικής και παράκτιας αλιείας.

3. Τα Μέρη προωθούν την ιδιότητα μέλους όλων των ενδιαφερόμενων κρατών εταίρων της ΚΑΑ στην επιτροπή διαχείρισης της αλιείας τόνου του Ινδικού Ωκεανού (ΙΟΤC) και άλλων σχετικών οργανισμών αλιείας. Τα οικεία κράτη εταίροι της ΚΑΑ, από κοινού με την ΕΕ, συντονίζουν τη δράση για να εξασφαλίσουν τη διαχείριση και τη διατήρηση όλων των ειδών ιχθύων, συμπεριλαμβανομένων των πόρων του τόνου και των παρόμοιων ιχθύων, και να διευκολύνουν τη σχετική επιστημονική έρευνα.

4. Όταν δεν υπάρχουν επαρκή επιστημονικά στοιχεία για την αρμόδια εθνική αρχή διαχείρισης προκειμένου να καθοριστούν τα όρια και επίπεδα-στόχοι της βιώσιμης ποσότητας αλιευμάτων σε μια αποκλειστική οικονομική ζώνη (ΑΟΖ) των κρατών εταίρων της ΚΑΑ, οι εταίροι, κατόπιν διαβούλευσης με την αρμόδια εθνική αρχή και από κοινού με την επιτροπή διαχείρισης της αλιείας τόνου του Ινδικού Ωκεανού (ΙΟΤC) και, εφόσον κρίνεται σκόπιμο, άλλους περιφερειακούς οργανισμούς αλιείας, υποστηρίζουν μια τέτοια επιστημονική ανάλυση.

5. Τα Μέρη συμφωνούν να λάβουν κατάλληλα μέτρα, όταν η αύξηση των προσπαθειών έχει ως αποτέλεσμα επίπεδα ποσοτήτων αλιευμάτων άνω του στόχου βιώσιμου επιπέδου που θεσπίστηκε από την αρμόδια εθνική αρχή.

6. Για τη διατήρηση και τη διαχείριση πολυζωνικών και άκρως μεταναστευτικών αποθεμάτων ιχθύων, η ΕΕ και τα κράτη εταίροι της ΚΑΑ εξασφαλίζουν συμμόρφωση με σκάφη που φέρουν τη σημαία τους με σχετικά εθνικά, περιφερειακά και υποπεριφερειακά μέτρα διαχείρισης της αλιείας και συναφείς εθνικούς νόμους και κανονισμούς.

Διαχείριση σκαφών και ρυθμίσεις μετά τη συγκομιδή

1. Θα τηρηθούν οι διατάξεις σχετικά με τη διαχείριση των σκαφών και το στάδιο μετά τη συλλογή, που θεσπίστηκαν από την επιτροπή διαχείρισης της αλιείας τόνου του Ινδικού Ωκεανού (ΙΟΤC) και κάθε άλλη αρμόδια περιφερειακή οργάνωση αλιείας. Τα κράτη εταίροι της ΚΑΑ και η ΕΕ ορίζουν τους ελάχιστους όρους και τις προϋποθέσεις όσον αφορά την παρακολούθηση, τον έλεγχο και την επιτήρηση αλιευτικών σκαφών της ΕΕ που δραστηριοποιούνται στα ύδατα των κρατών εταίρων της ΚΑΑ που πρέπει να περιλαμβάνουν τα ακόλουθα:
 - α) Θα συσταθεί σύστημα παρακολούθησης σκαφών (VMS) για όλα τα κράτη εταίρους της ΚΑΑ και εάν τα κράτη εταίροι της ΚΑΑ δεν διαθέτουν σύστημα VMS, θα βοηθηθούν από την ΕΕ για να δημιουργήσουν ένα συμβατό VMS.
 - β) Επιπλέον του υποχρεωτικού συστήματος VMS, τα κράτη εταίροι της ΚΑΑ, σε συνδυασμό με την ΕΕ, θα αναπτύξουν άλλους μηχανισμούς για να εξασφαλίσουν την αποτελεσματική παρακολούθηση, έλεγχο και επιτήρηση και η ΕΕ θα υποστηρίξει τα κράτη εταίρους της ΚΑΑ για να εφαρμόσουν ένα τέτοιο συμφωνημένο σύστημα και να βοηθήσουν στην εφαρμογή του.
 - γ) Η ΕΕ και τα κράτη εταίροι της ΚΑΑ έχουν το δικαίωμα να τοποθετήσουν παρατηρητές είτε σε εθνικά είτε σε διεθνή ύδατα, με καλώς καθορισμένες διαδικασίες σχετικά με την τοποθέτηση των παρατηρητών. Οι παρατηρητές πρέπει να πληρώνονται από τις εθνικές κυβερνήσεις, αλλά όλες οι δαπάνες επί σκάφους πρέπει να καλύπτονται από τον ιδιοκτήτη του σκάφους. Η ΕΕ υποστηρίζει τις δαπάνες κατάρτισης παρατηρητών.
 - δ) Θα αναπτυχθούν κοινά συστήματα υποβολής εκθέσεων αλιείας και θα χρησιμοποιηθούν σε όλη την περιφέρεια με ελάχιστους όρους για την υποβολή εκθέσεων.

- ε) Όλα τα σκάφη που εκφορτώνουν ή μεταφορτώνουν τα αλιεύματά τους εντός χώρας εταίρου της ΚΑΑ το πράττουν σε λιμένες ή εξωτερικούς λιμένες. Δεν επιτρέπεται καμία μεταφόρτωση στη θάλασσα, εκτός από ειδικές περιπτώσεις που προβλέπονται από την αντίστοιχη περιφερειακή οργάνωση διαχείρισης της αλιείας (RFMO). Τα Μέρη θα συνεργάζονται για την ανάπτυξη και τον εκσυγχρονισμό της υποδομής εκφόρτωσης ή μεταφόρτωσης στους λιμένες των κρατών εταίρων ΚΑΑ, συμπεριλαμβανομένης της ικανότητας ανάπτυξης αλιευτικών προϊόντων.
- στ) Η αναφορά απορρίψεων στη θάλασσα είναι υποχρεωτική. Προτεραιότητα θα πρέπει να δοθεί στην αποφυγή απορρίψεων μέσω της χρήσης μεθόδων επιλεκτικής αλιείας, σύμφωνα με τις αρχές της επιτροπής ΙΟΤC και σχετικών περιφερειακών οργανώσεων αλιείας. Κατά το δυνατόν περισσότερο, τα παρεμπόδιστα αλιεύματα μεταφέρονται στην ξηρά.

2. Τα Μέρη συμφωνούν να συνεργαστούν στην ανάπτυξη και την εφαρμογή εθνικών/περιφερειακών επιμορφωτικών προγραμμάτων κατάρτισης για τους υπηκόους των κρατών της ΚΑΑ ώστε να διευκολυνθεί η αποτελεσματική συμμετοχή τους στην αλιευτική βιομηχανία. Όπου η ΕΕ έχει διαπραγματευτεί διμερή αλιευτική συμφωνία, ενθαρρύνεται η απασχόληση υπηκόων κρατών εταίρων της ΚΑΑ. Η Διακήρυξη της Διεθνούς Οργάνωσης Εργασίας (ΔΟΕ) σχετικά με τις θεμελιώδεις αρχές και τα δικαιώματα στην εργασία εφαρμόζεται αυτοδικαίως στους ναυτικούς που ναυτολογούνται στα ενωσιακά αλιευτικά σκάφη.

3. Τα Μέρη αναλαμβάνουν συντονισμένες προσπάθειες για την βελτίωση των μέσων πρόληψης, αποτροπής και εξάλειψης της παράνομης, αδήλωτης και ανεξέλεγκτης αλιείας και για το σκοπό αυτό λαμβάνουν τα κατάλληλα μέτρα. Τα αλιευτικά σκάφη που συμμετέχουν στην παράνομη, αδήλωτη και ανεξέλεγκτη αλιεία, θα πρέπει να κατάσχονται και οι ιδιοκτήτες τους να διώκονται από τις αρμόδιες αρχές. Δεν θα πρέπει να επιτρέπεται να αλιεύσουν πάλι στα ύδατα των οικείων κρατών εταίρων της ΚΑΑ, εκτός αν έχει ληφθεί προηγούμενη έγκριση τόσο από το κράτος σημαίας όσο και από τα ενδιαφερόμενα κράτη της ΚΑΑ καθώς και, εφόσον κρίνεται σκόπιμο, από την αντίστοιχη περιφερειακή οργάνωση διαχείρισης της αλιείας.

ΤΙΤΛΟΣ ΙΙΙ

ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΕΣΩΤΕΡΙΚΗΣ ΑΛΙΕΙΑΣ ΚΑΙ ΥΔΑΤΟΚΑΛΛΙΕΡΓΕΙΑΣ

ΑΡΘΡΟ 56

Πεδίο εφαρμογής και στόχοι

1. Οι διατάξεις του παρόντος τίτλου εφαρμόζονται στην ανάπτυξη της εσωτερικής αλιείας, της παράκτιας αλιείας και της υδατοκαλλιέργειας στα κράτη εταίρους της ΚΑΑ όσον αφορά την οικοδόμηση ικανοτήτων, τη μεταφορά τεχνολογίας, τα πρότυπα ΥΦΠ, τις επενδύσεις και τη χρηματοδότηση των επενδύσεων, την περιβαλλοντική προστασία καθώς και το νομικό και ρυθμιστικό πλαίσιο.
2. Οι στόχοι της συνεργασίας όσον αφορά την ανάπτυξη της εσωτερικής αλιείας και της υδατοκαλλιέργειας θα είναι η προώθηση της βιώσιμης εκμετάλλευσης των πόρων εσωτερικής αλιείας και η ενίσχυση της παραγωγής υδατοκαλλιέργειας, η άρση των περιορισμών από την πλευρά της προσφοράς, η βελτίωση της ποιότητας των ιχθύων και των προϊόντων ιχθύων ώστε να ικανοποιούν τα διεθνή πρότυπα ΥΦΠ, η βελτίωση της πρόσβασης στην αγορά της ΕΕ, η αντιμετώπιση ενδοπεριφερειακών εμπορικών φραγμών, η προσέλκυση ροών κεφαλαίου και οι επενδύσεις στον τομέα, η οικοδόμηση ικανοτήτων και η βελτίωση της πρόσβασης στη χρηματοοικονομική ενίσχυση για τους ιδιώτες επενδυτές με σκοπό την ανάπτυξη της εσωτερικής αλιείας και της υδατοκαλλιέργειας.

ΜΕΡΟΣ IV

ΓΕΩΡΓΙΑ

ΑΡΘΡΟ 57

Πεδίο εφαρμογής και ορισμοί

1. Οι διατάξεις του παρόντος μέρους εφαρμόζονται στις καλλιέργειες και το ζωικό κεφάλαιο, συμπεριλαμβανομένων των παραγωγικών εντόμων.
2. Για τους σκοπούς του παρόντος μέρους και του τίτλου II του μέρους V, ισχύουν οι ακόλουθοι ορισμοί:
 - α) «γεωργία»: καλλιέργειες, ζωικό κεφάλαιο και παραγωγικά έντομα.
 - β) «αγροτικά προϊόντα»: τα προϊόντα που καλύπτονται από το παράρτημα I της συμφωνίας του ΠΟΕ για τη γεωργία.
 - γ) «χρηματοδότηση της γεωργίας»: η παροχή χρηματοδοτικών πόρων για την υποστήριξη των γεωργικών δραστηριοτήτων σε ολόκληρη την αξιακή αλυσίδα, όπως εισροές, γεωργικές υπηρεσίες, παραγωγή, αποθήκευση, διανομή, μεταποίηση και εμπορία προϊόντων.
 - δ) «γεωργικές εισροές»: όλες οι ουσίες ή τα υλικά, ο εξοπλισμός και τα εργαλεία που χρησιμοποιούνται στην παραγωγή και στο χειρισμό των γεωργικών προϊόντων.

- ε) «βιώσιμη γεωργική τεχνολογία»: τεχνολογία που έχει σχεδιαστεί με ειδική μέριμνα για τις περιβαλλοντικές, κοινωνικές και οικονομικές επιπτώσεις.
- στ) «επισιτιστική και διατροφική ασφάλεια»: το γεγονός ότι όλοι οι άνθρωποι, ανά πάσα στιγμή, έχουν φυσική και οικονομική πρόσβαση σε ασφαλή, επαρκή και θρεπτικά τρόφιμα για να καλύψουν τις ανάγκες τους για παραγωγική και υγιή ζωή.
- ζ) «ασφάλεια των μέσων διαβίωσης»: η κατάλληλη και βιώσιμη πρόσβαση σε εισοδήματα και πόρους για την κάλυψη βασικών αναγκών με ισότιμο τρόπο (συμπεριλαμβανομένης της επαρκούς πρόσβασης σε τρόφιμα, πόσιμο νερό, υγειονομικές υπηρεσίες, εκπαιδευτικές ευκαιρίες, στέγαση και χρόνο για συμμετοχή στα κοινά και κοινωνική ένταξη).
- η) «φυσικές καταστροφές»: η συνέπεια καταστροφικών φυσικών φαινομένων, όπως ξηρασίες, σεισμοί, κατολισθήσεις, εκρήξεις ηφαιστείων, πλημμύρες, παράσιτα και νόσοι.
- θ) «αγροτικές εκμεταλλεύσεις μικρής κλίμακας»: παραγωγοί που διαθέτουν περιορισμένους πόρους και κατέχουν μικρές αγροτικές εκμεταλλεύσεις μικρότερες από δύο (2) εκτάρια και των οποίων οι δραστηριότητες έχουν πολύ μικρό εύρος για να μπορέσουν να προσελκύσουν την παροχή υπηρεσιών που απαιτούνται για σημαντική αύξηση της παραγωγικότητας και τη μόχλευση των ευκαιριών στις αγορές.
- ι) «βιώσιμη ανάπτυξη»: στο πλαίσιο του παρόντος μέρους, περιλαμβάνει τη διαχείριση και προστασία των φυσικών πόρων στους οποίους βασίζονται η οικονομική και η κοινωνική ανάπτυξη κατά τρόπο που να ανταποκρίνεται στις ανθρώπινες ανάγκες των σημερινών και των μελλοντικών γενεών.

Στόχοι

1. Τα Μέρη συμφωνούν ότι θεμελιώδης στόχος του παρόντος μέρους είναι η βιώσιμη αγροτική ανάπτυξη, η οποία περιλαμβάνει, αλλά δεν περιορίζεται, στην επισιτιστική ασφάλεια και την ασφάλεια των μέσων διαβίωσης, την αγροτική ανάπτυξη και τη μείωση της φτώχειας στα κράτη εταίρους της ΚΑΑ.
2. Στόχοι του παρόντος μέρους είναι:
 - α) η ενίσχυση της συνεργασίας μεταξύ των Μερών, με σκοπό τη δημιουργία πλούτου και τη βελτίωση της ποιότητας ζωής των ατόμων που ασχολούνται με γεωργικές δραστηριότητες, μέσω της αυξημένης παραγωγής, της παραγωγικότητας και του μεριδίου αγοράς.
 - β) η βελτίωση της επισιτιστικής και διατροφικής ασφάλειας στα κράτη εταίρους της ΚΑΑ, μέσω της προώθησης της προστιθέμενης αξίας, της αύξησης της παραγωγής, της ποιότητας, της ασφάλειας, της ολοκλήρωσης της αγοράς, του εμπορίου, της διαθεσιμότητας και της προσβασιμότητας.
 - γ) η συμβολή στην παροχή επικερδούς απασχόλησης σε όλη την αξιακή αλυσίδα του εκσυγχρονισμού του γεωργικού τομέα.
 - δ) η ανάπτυξη σύγχρονων και ανταγωνιστικών βιομηχανιών γεωργικών τροφίμων.
 - ε) η προώθηση της βιώσιμης χρησιμοποίησης και διαχείρισης των φυσικών και πολιτιστικών πόρων, με την ανάπτυξη φιλικών προς το περιβάλλον και βιώσιμων τεχνολογιών που βελτιώνουν την παραγωγικότητα της γεωργίας.

- στ) η συμβολή στην ανταγωνιστικότητα, με την προώθηση της προστιθέμενης αξίας σε όλη την αλυσίδα εφοδιασμού για την πρόσβαση στις αγορές.
- ζ) η βελτίωση των εσόδων των παραγωγών, με την ανάπτυξη της εμπορίας γεωργικών προϊόντων προστιθέμενης αξίας στην αγορά.
- η) η διευκόλυνση της προσαρμογής του αγροτικού τομέα και της αγροτικής οικονομίας, ώστε να αντιμετωπίσουν τις παγκόσμιες οικονομικές εξελίξεις.
- θ) η κινητοποίηση και η αύξηση της οικονομικής απόδοσης των γεωργικών εκμεταλλεύσεων μικρής κλίμακας μέσω της δημιουργίας ικανοτήτων των οργανώσεων γεωργών.
- ι) η βελτίωση της διευκόλυνσης του εμπορίου και της αγοράς για τα γεωργικά προϊόντα, ούτως ώστε να αυξηθούν τα έσοδα σε συνάλλαγμα.
- ια) η βελτίωση των υποδομών στα κράτη εταίρους της ΚΑΑ για την ενίσχυση της παραγωγής, της παραγωγικότητας, της εμπορίας και της διανομής γεωργικών εισροών και προϊόντων, με ιδιαίτερη προσοχή στην αποθήκευση, τη διαλογή, τον χειρισμό, τη συσκευασία και τη μεταφορά.

Γενικές αρχές

1. Τα Μέρη αναγνωρίζουν τη σημασία της γεωργίας στις οικονομίες των κρατών εταίρων της ΚΑΑ ως την κύρια πηγή διαβίωσης για την πλειονότητα του πληθυσμού των κρατών εταίρων της ΚΑΑ, ως κύριου παράγοντα για την εξασφάλιση της επισιτιστικής και διατροφικής ασφάλειας, ως δυναμικού τομέα υψηλής ανάπτυξης και προστιθέμενης αξίας και ως πηγής εσόδων από εξαγωγές.
2. Λαμβάνοντας υπόψη τον πολυλειτουργικό ρόλο που διαδραματίζει η γεωργία στην οικονομία των κρατών εταίρων της ΚΑΑ, τα Μέρη συμφωνούν να χρησιμοποιήσουν μια ολοκληρωμένη προσέγγιση της γεωργίας ως βάση για τη βιώσιμη ανάπτυξη.
3. Τα Μέρη συμφωνούν να συνεργαστούν για την προώθηση της βιώσιμης ανάπτυξης του τομέα της γεωργίας, λαμβάνοντας υπόψη τις πολλαπλές πτυχές και την ποικιλότητα των οικονομικών, κοινωνικών και περιβαλλοντικών χαρακτηριστικών καθώς και των αναπτυξιακών στρατηγικών των κρατών εταίρων της ΚΑΑ.
4. Τα Μέρη αναγνωρίζουν ότι η βαθύτερη ολοκλήρωση του γεωργικού τομέα σε όλα τα κράτη εταίρο της ΚΑΑ θα συμβάλει στην επέκταση των διαπεριφερειακών αγορών και θα διευτρησει τις δυνατότητες ανάπτυξης των επενδύσεων και του ιδιωτικού τομέα.
5. Τα Μέρη αναγνωρίζουν τη σημασία της τήρησης της γεωργικής παραγωγής της προώθησης της προστιθέμενης αξίας, του εμπορίου γεωργικών προϊόντων και των προμηθειών ανάπτυξης της αγοράς με τη χρησιμοποίηση κατάλληλων μέσων και της παροχής κατάλληλου κανονιστικού πλαισίου να ανταποκρίνονται στις μεταβαλλόμενες συνθήκες της αγοράς. Στο πλαίσιο αυτό, τα Μέρη είναι αποφασισμένα να εργαστούν για να προσελκύσουν τις απαραίτητες επενδύσεις στα κράτη εταίρους της ΚΑΑ.

6. Τα Μέρη συμφωνούν ότι οι γεωργικές προτεραιότητες που εξετάζονται στο παρόν μέρος συνδέονται σαφώς με το περιφερειακό γενικό πλαίσιο πολιτικής για την επισιτιστική και διατροφική ασφάλεια και τη μείωση της φτώχειας, ώπως να εξασφαλίζεται συνοχή και καθοδήγηση της ατζέντας περιφερειακής ανάπτυξης.

ΑΡΘΡΟ 60

Συνολικός διάλογος

1. Τα Μέρη καθιερώνουν συνολικό διάλογο ΚΑΑ-ΕΕ για τη γεωργία και την πολιτική αγροτική ανάπτυξη (εφεξής «διάλογος για τη γεωργία») σχετικά με όλα τα θέματα που αφορούν το παρόν μέρος. Ο διάλογος για τη γεωργία παρακολουθεί την πρόοδο κατά την εφαρμογή του παρόντος μέρους και αποτελεί ένα φόρουμ ανταλλαγής και συνεργασίας για τις αντίστοιχες εθνικές αγροτικές πολιτικές των Μερών και, ιδίως όσον αφορά τον ρόλο που μπορεί να διαδραματίσει η γεωργία στα κράτη εταίρους της ΚΑΑ για την αύξηση των εισοδημάτων των παραγωγών, την επισιτιστική ασφάλεια, τη βιώσιμη χρήση των πόρων, την αγροτική ανάπτυξη και την οικονομική μεγέθυνση.
2. Ο διάλογος για τη γεωργία πραγματοποιείται στο πλαίσιο της επιτροπής ανώτερων υπαλλήλων.
3. Τα Μέρη θεσπίζουν με αμοιβαία συμφωνία τις διαδικασίες και τις λεπτομέρειες εργασίας του διαλόγου για τη γεωργία.

ΑΡΘΡΟ 61

Περιφερειακή ολοκλήρωση

Τα Μέρη αναγνωρίζουν ότι η ολοκλήρωση του γεωργικού τομέα σε όλα τα κράτη εταίρους της ΚΑΑ, μέσω της προοδευτικής άρσης των εμποδίων, της παροχής κατάλληλου ρυθμιστικού και θεσμικού πλαισίου, καθώς και της εναρμόνισης και της σύγκλισης των πολιτικών, θα συμβάλει στην εμβάθυνση της διαδικασίας περιφερειακής ολοκλήρωσης και με τον τρόπο αυτό στην ανάπτυξη περιφερειακών αγορών, πράγμα που θα αυξήσει τις δυνατότητες επενδύσεων και ανάπτυξης του ιδιωτικού τομέα.

ΑΡΘΡΟ 62

Υποστηρικτικές πολιτικές

Τα Μέρη αναγνωρίζουν τη σημασία της υιοθέτησης και της εφαρμογής πολιτικών και θεσμικών μεταρρυθμίσεων για να καταστήσουν δυνατή και να διευκολύνουν την επίτευξη των στόχων του παρόντος κεφαλαίου.

ΑΡΘΡΟ 63

Βιώσιμη αγροτική ανάπτυξη

Τα Μέρη συνεργάζονται για την επίτευξη της βιώσιμης αγροτικής ανάπτυξης με ιδιαίτερη έμφαση στην υποστήριξη των ευάλωτων αγροτικών πληθυσμών στα κράτη εταίρους της ΚΑΑ, με βάση την εξέλιξη της παγκόσμιας παραγωγής και των δομών του εμπορίου, καθώς και των γευστικών προτιμήσεων και των προτιμήσεων καταναλωτών.

ΑΡΘΡΟ 64

Επισιτιστική και διατροφική ασφάλεια

1. Τα Μέρη συμφωνούν ότι οι διατάξεις της παρούσας συμφωνίας παρέχουν τη δυνατότητα στα κράτη εταίρους της ΚΑΑ να εφαρμόσουν αποτελεσματικά μέτρα για την επίτευξη της επισιτιστικής και διατροφικής ασφάλειας και της βιώσιμης αγροτικής ανάπτυξης, και να αναπτύξουν εμπορικές γεωργικές αγορές στην περιοχή για την κατοχύρωση της επισιτιστικής και διατροφικής ασφάλειας.
2. Τα Μέρη εξασφαλίζουν ότι τα μέτρα που θα ληφθούν σύμφωνα με το παρόν μέρος αποσκοπούν στην ενίσχυση της επισιτιστικής και διατροφικής ασφάλειας και στην αποτροπή της θέσπισης μέτρων τα οποία θα μπορούσαν να θέσουν σε κίνδυνο την επίτευξη της επισιτιστικής και διατροφικής ασφάλειας σε επίπεδο νοικοκυριών, σε εθνικό και περιφερειακό επίπεδο.

ΑΡΘΡΟ 65

Διαχείριση της αξιακής αλυσίδας

Τα Μέρη συμφωνούν να έχουν μια περιφερειακή στρατηγική για τη βελτίωση των ικανοτήτων προσφοράς στον τομέα της γεωργίας, τον προσδιορισμό των υψηλής αξίας γεωργικών υποτομέων για τους οποίους η περιοχή έχει ανταγωνιστικό πλεονέκτημα και την κεφαλαιοποίηση των επενδύσεων που μπορούν να διευκολύνουν τη μετάβαση από συγκριτικά σε ανταγωνιστικά πλεονεκτήματα.

ΑΡΘΡΟ 66

Συστήματα έγκαιρης προειδοποίησης

Τα Μέρη αναγνωρίζουν την ανάγκη δημιουργίας, βελτίωσης και ενίσχυσης των συστημάτων πληροφοριών για την ασφάλεια των τροφίμων, συμπεριλαμβανομένων των εθνικών συστημάτων έγκαιρης προειδοποίησης, καθώς και των συστημάτων αξιολόγησης και ευπάθειας, καθώς και της εφαρμογής μέτρων ανάπτυξης ικανοτήτων, σε συνδυασμό με τους υφιστάμενους διεθνείς και περιφερειακούς μηχανισμούς και μέσω αυτών.

ΑΡΘΡΟ 67

Τεχνολογία

Τα Μέρη αναγνωρίζουν τη σημασία των σύγχρονων και βιώσιμων γεωργικών τεχνολογιών και συμφωνούν να αναπτύξουν και να προωθήσουν τη χρήση σύγχρονων γεωργικών τεχνολογιών που περιλαμβάνουν:

- α) τις βιώσιμες τεχνολογίες άρδευσης και λιπαντικής άρδευσης·
- β) την ιστοκαλλιέργεια και τον μικροπολλαπλασιασμό·
- γ) τους βελτιωμένους σπόρους·
- δ) την τεχνητή σπερματέγχυση·
- ε) στην ολοκληρωμένη φυτοπροστασία·

- στ) τη συσκευασία προϊόντων·
- ζ) τη διαχείριση μετά τη συγκομιδή·
- η) τα διαπιστευμένα εργαστήρια·
- θ) βιοτεχνολογία·
- ι) την εκτίμηση και τη διαχείριση του κινδύνου.

ΑΡΘΡΟ 68

Μέτρα εθνικής πολιτικής

1. Κάθε Μέρος εξασφαλίζει τη διαφάνεια στον τομέα των γεωργικών ενισχύσεων που συνδέονται με το εμπόριο των γεωργικών προϊόντων. Για τον σκοπό αυτό, στο πλαίσιο του διαλόγου για τη γεωργία, η ΕΕ ενημερώνει τακτικά τα κράτη εταίρους της ΚΑΑ σχετικά με τη νομική βάση, τη μορφή και το ποσό της εν λόγω ενίσχυσης. Οι πληροφορίες αυτές θεωρείται ότι έχουν υποβληθεί όταν καθίστανται διαθέσιμες από τα Μέρη, ή εξ ονόματός τους, σε δικτυακό τόπο προσβάσιμο στο κοινό.
2. Η ΕΕ δεν χορηγεί εξαγωγικές επιδοτήσεις για κανένα από τα γεωργικά προϊόντα στα κράτη εταίρους της ΚΑΑ μετά την ημερομηνία έναρξης ισχύος της παρούσας συμφωνίας. Η συγκεκριμένη απαγόρευση επανεξετάζεται από το συμβούλιο ΣΟΕΣ ύστερα από σαράντα οκτώ (48) μήνες.

3. Επιπλέον, η επιτροπή ανώτερων υπαλλήλων εξετάζει τα ζητήματα που ενδέχεται να προκύψουν σε σχέση με την πρόσβαση των αγροτικών προϊόντων των Μερών στις αγορές κάθε άλλου Μέρους. Η επιτροπή ανώτερων υπαλλήλων μπορεί να διατυπώσει συστάσεις στο συμβούλιο ΣΟΕΣ σύμφωνα με το άρθρο 107.

ΑΡΘΡΟ 69

Παραγωγή και εμπορία γεωργικών προϊόντων

1. Τα Μέρη αναγνωρίζουν τις προκλήσεις που αντιμετωπίζουν τα κράτη εταίροι της ΚΑΑ λόγω της εξάρτησης των εσόδων τους σε ξένο συνάλλαγμα από τις εξαγωγές πρωτογενών γεωργικών προϊόντων, τα οποία υπόκεινται σε μεγάλη αστάθεια των τιμών και επιδείνωση των όρων εμπορικών συναλλαγών.

2. Τα Μέρη επομένως συμφωνούν:

- α) να ενισχύσουν τη σύμπραξη του δημόσιου και του ιδιωτικού τομέα σε επενδύσεις για την παραγωγή, τη μεταποίηση και την εμπορία γεωργικών προϊόντων·
- β) να συνεργαστούν για την ανάπτυξη ικανοτήτων ώστε να έχουν πρόσβαση σε εξειδικευμένες αγορές και να διευκολύνουν τη συμμόρφωση με τα εμπορικά πρότυπα ώστε να ανταποκρίνονται στις απαιτήσεις των εν λόγω αγορών·
- γ) να ενισχύσουν τη διαφοροποίηση της παραγωγής και της εξαγωγής γεωργικών προϊόντων σε κράτη εταίρους της ΚΑΑ·
- δ) να βελτιώσουν τα έσοδα των παραγωγών, με την ανάπτυξη της εμπορίας γεωργικών προϊόντων προστιθέμενης αξίας στην αγορά.

ΑΡΘΡΟ 70

Παρακολούθηση

Τα Μέρη συμφωνούν ότι το συμβούλιο ΣΟΕΣ επανεξετάζει και παρακολουθεί την εφαρμογή των υποχρεώσεών τους βάσει της παρούσας συμφωνίας. Το συμβούλιο ΣΟΕΣ εξασφαλίζει αποτελεσματική επιτήρηση της συμμόρφωσης με τις υποχρεώσεις διασφαλίζοντας τη διαφάνεια και παρέχοντας στα Μέρη την ευκαιρία να αξιολογήσουν τη συμβολή των υποχρεώσεων αυτών στον μακροπρόθεσμο στόχο τους που είναι η καθιέρωση δίκαιου και βασισμένου στην αγορά καθεστώτος συναλλαγών στον τομέα της γεωργίας.

ΑΡΘΡΟ 71

Χώρες που είναι καθαροί εισαγωγείς τροφίμων

1. Τα Μέρη αναγνωρίζουν τη σημασία που έχει η αντιμετώπιση των ανησυχιών των κρατών εταίρων της ΚΑΑ που είναι καθαροί εισαγωγείς τροφίμων. Ως εκ τούτου, ο στόχος του παρόντος άρθρου είναι να βοηθήσει τις χώρες που είναι καθαροί εισαγωγείς τροφίμων να αναπτύξουν προγράμματα προκειμένου να εξασφαλιστεί η επισιτιστική ασφάλεια.
2. Τα Μέρη συμφωνούν:
 - α) να αντιμετωπίσουν τους περιορισμούς στην παραγωγή, την αποθήκευση και τη διανομή τροφίμων στα κράτη εταίρους της ΚΑΑ·

β) να προμηθευτούν επισιτιστική βοήθεια από τα κράτη εταίρους της ΚΑΑ και άλλες αφρικανικές περιφερειακές οικονομικές κοινότητες·

γ) να βελτιώσουν τον συντονισμό της επισιτιστικής βοήθειας.

3. Τα Μέρη συμφωνούν να διατηρήσουν ένα ικανοποιητικό επίπεδο επισιτιστικής βοήθειας, λαμβάνοντας υπόψη τα συμφέροντα των αποδεκτών της επισιτιστικής βοήθειας, και να εξασφαλίσουν ότι τα μέτρα που αναφέρονται στην παράγραφο 2 δεν εμποδίζουν ακούσια την παράδοση της επισιτιστικής βοήθειας που παρέχεται για την αντιμετώπιση έκτακτων καταστάσεων.

4. Τα Μέρη εξασφαλίζουν ότι η επισιτιστική βοήθεια παρέχεται σε πλήρη συμμόρφωση με τα μέτρα που αποσκοπούν στην αποτροπή εμπορικής εκτροπή της, μεταξύ άλλων:

α) εξασφαλίζουν ότι όλα τα μέτρα επισιτιστικής βοήθειας επιβάλλονται από την ανάγκη και είναι σε μορφή επιχορήγησης· και

β) δεν συνδέονται άμεσα ή έμμεσα με εμπορικές εξαγωγές γεωργικών προϊόντων ή άλλων αγαθών και υπηρεσιών.

Σημασία ορισμένων τομέων

1. Τα Μέρη αναγνωρίζουν ότι:
 - α) η παροχή επαρκούς πρόσβασης σε τροφή, καθαρό και ασφαλές πόσιμο νερό, υγειονομικές υπηρεσίες, εκπαιδευτικές ευκαιρίες, στέγαση, δυνατότητας συμμετοχής στα κοινά και κοινωνική ένταξη είναι σημαντική για την ασφάλεια των μέσων διαβίωσης των αγροτικών πληθυσμών·
 - β) η ανάπτυξη της γεωργικής υποδομής, συμπεριλαμβανομένης της παραγωγής, της μεταποίησης, της εμπορίας και της διανομής διαδραματίζει σημαντικό ρόλο στην κοινωνικοοικονομική ανάπτυξη της υπαίθρου και την περιφερειακή ολοκλήρωση των κρατών εταίρων της ΚΑΑ·
 - γ) οι υπηρεσίες τεχνικής υποστήριξης, όπως η κατάρτιση στις υπηρεσίες έρευνας, εφαρμογών και παροχής συμβουλών στον τομέα της γεωργίας, είναι σημαντικές για την αύξηση της παραγωγικότητας της γεωργίας·
 - δ) η διευκόλυνση της χρηματοδότησης της γεωργίας αποτελεί σημαντικό μέτρο για την αναδιαμόρφωση του γεωργικού τομέα στα κράτη εταίρους της ΚΑΑ καθώς η χρηματοδότηση είναι απαραίτητη για την ανάπτυξη γεωργικής τεχνολογίας, τις γεωργικές πιστώσεις και την ασφάλιση, την ανάπτυξη των υποδομών και των αγορών καθώς και την εκπαίδευση των αγροτών· και
 - ε) η βιώσιμη αγροτική ανάπτυξη αποτελεί σημαντική προϋπόθεση για τη βελτίωση του βιοτικού επιπέδου του αγροτικού πληθυσμού των κρατών εταίρων της ΚΑΑ.

2. Τα Μέρη συμφωνούν να συνεργάζονται στο πλαίσιο της ασφάλειας των μέσων διαβίωσης, των γεωργικών υποδομών, των υπηρεσιών τεχνικής υποστήριξης, των υπηρεσιών γεωργικής χρηματοδότησης και αγροτικής ανάπτυξης όπως προβλέπεται στον τίτλο II του μέρους V.

ΑΡΘΡΟ 73

Ανταλλαγή πληροφοριών και διαβουλεύσεις

1. Τα Μέρη συμφωνούν να ανταλλάσσουν εμπειρίες και πληροφορίες σχετικά με βέλτιστες πρακτικές και να προβαίνουν σε διαβουλεύσεις μεταξύ τους σχετικά με όλα τα ζητήματα σύμφωνα με τους στόχους του παρόντος μέρους.
2. Τα Μέρη συμφωνούν:
 - α) να ανταλλάσσουν πληροφορίες σχετικά με τη γεωργική παραγωγή, την κατανάλωση και το εμπόριο και σχετικά με τις αντίστοιχες εξελίξεις της αγοράς για γεωργικά προϊόντα·
 - β) να ανταλλάσσουν πληροφορίες σχετικά με επενδυτικές ευκαιρίες και κίνητρα που παρέχονται στον γεωργικό τομέα, συμπεριλαμβανομένων των δραστηριοτήτων μικρής κλίμακας·
 - γ) να ανταλλάσσουν πληροφορίες σχετικά με γεωργικές πολιτικές, νομοθετικές και κανονιστικές ρυθμίσεις μεταξύ των δύο Μερών·
 - δ) να αναλύουν θεσμικές αλλαγές και αλλαγές στην πολιτική που απαιτούνται για την υποστήριξη αφενός της μεταρρύθμισης του τομέα της γεωργίας και αφετέρου της διατύπωσης και εφαρμογής περιφερειακών πολιτικών για τη γεωργία και την αγροτική ανάπτυξη στο πλαίσιο της επιδίωξης της περιφερειακής ολοκλήρωσης·

- ε) την ανταλλαγή πληροφοριών τις σχετικά με νέες και κατάλληλες τεχνολογίες, καθώς και με τις πολιτικές και τα μέτρα που συνδέονται με την ποιότητα των γεωργικών προϊόντων.

ΑΡΘΡΟ 74

Γεωγραφικές ενδείξεις

1. Τα Μέρη αναγνωρίζουν τη σημασία των γεωγραφικών ενδείξεων για τη βιώσιμη γεωργική και αγροτική ανάπτυξη.
2. Τα Μέρη συμφωνούν να συνεργαστούν για τον προσδιορισμό, την αναγνώριση και την καταγραφή των προϊόντων που θα μπορούσαν να προστατεύονται ως γεωγραφικές ενδείξεις, καθώς και για οποιεσδήποτε άλλες ενέργειες που στοχεύουν στην επίτευξη της προστασίας για τα εν λόγω προϊόντα.

ΜΕΡΟΣ V

ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΚΑΙ ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΗ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑ

ΑΡΘΡΟ 75

Γενικές διατάξεις

1. Σύμφωνα με τα άρθρα 34 και 35 της συμφωνίας του Κοτονού, όπως τροποποιήθηκε μέχρι σήμερα, και των αντίστοιχων διατάξεων της διάδοχης συμφωνίας, τα Μέρη επιβεβαιώνουν ότι η αναπτυξιακή συνεργασία αποτελεί κεντρικό στοιχείο της εταιρικής σχέσης τους, καθώς και ουσιώδη παράγοντα για την υλοποίηση των στόχων της παρούσας συμφωνίας. Τα Μέρη συμφωνούν ότι οι διατάξεις του παραρτήματος VI της παρούσας συμφωνίας υπερισχύει των διατάξεων του παρόντος μέρους.
2. Τα Μέρη συμφωνούν να ανταποκριθούν στις αναπτυξιακές ανάγκες των κρατών εταίρων της ΚΑΑ με την αύξηση της παραγωγής και του εφοδιασμού, την ενίσχυση του διαρθρωτικού μετασχηματισμού και της ανταγωνιστικότητας των οικονομιών τους, τη βελτίωση της οικονομικής διαφοροποίησης και την αύξηση της προστιθέμενης αξίας, με σκοπό την προώθηση της βιώσιμης ανάπτυξης και την υποστήριξη της περιφερειακής ολοκλήρωσης.

3. Τα Μέρη δεσμεύονται να συνεργαστούν για να διευκολύνουν την εφαρμογή της παρούσας συμφωνίας και να υποστηρίξουν την περιφερειακή ολοκλήρωση και τις στρατηγικές ανάπτυξης. Τα Μέρη συμφωνούν ότι η συνεργασία βασίζεται στο παρόν Μέρος και στον πίνακα ανάπτυξης ΣΟΕΣ (Development Matrix), με την επιφύλαξη των διατάξεων του παραρτήματος VI το οποίο υπερισχύει, εκτός από τις περιφερειακές και εθνικές αναπτυξιακές στρατηγικές των κρατών εταίρων της ΚΑΑ. Ο πίνακας ανάπτυξης ΣΟΕΣ και τα αντίστοιχα κριτήρια αναφοράς, δείκτες και στόχοι που αντικατοπτρίζουν τις ανάγκες που εντοπίστηκαν από τα κράτη εταίρους της ΚΑΑ κατά την υπογραφή προσαρτώνται στην παρούσα συμφωνία ως τα παραρτήματα III(α) και III(β), αντίστοιχα. Επανεξετάζονται κάθε πέντε (5) χρόνια. Η συνεργασία έχει τη μορφή χρηματοοικονομικής και μη χρηματοοικονομικής υποστήριξης στα κράτη εταίρους της ΚΑΑ.

4. Η χρηματοδότηση σχετικά με τη συνεργασία για την ανάπτυξη μεταξύ των κρατών εταίρων της ΚΑΑ και της ΕΕ για την εφαρμογή της παρούσας συμφωνίας, πραγματοποιείται στο πλαίσιο των κανόνων και των σχετικών διαδικασιών που προβλέπονται από τη συμφωνία του Κοτονού, ιδίως των διαδικασιών προγραμματισμού του Ευρωπαϊκού Ταμείου Ανάπτυξης, και στο πλαίσιο των σχετικών διαδοχικών μέτρων που χρηματοδοτούνται από το γενικό προϋπολογισμό της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Στο πλαίσιο αυτό, λαμβανομένων υπόψη των νέων προκλήσεων που προκύπτουν από τη βελτίωση της περιφερειακής ολοκλήρωσης και του ανταγωνισμού στις παγκόσμιες αγορές, τα Μέρη συμφωνούν ότι μία από τις προτεραιότητες είναι η υποστήριξη της εφαρμογής της παρούσας συμφωνίας. Τα Μέρη συμφωνούν ότι τα χρηματοδοτικά μέσα που προβλέπονται στη συμφωνία του Κοτονού κινητοποιούνται έτσι ώστε να μεγιστοποιηθούν τα αναμενόμενα οφέλη της παρούσας συμφωνίας.

5. Για τους σκοπούς της εφαρμογής της παρούσας συμφωνίας, τα Μέρη δεσμεύονται να κινητοποιήσουν πόρους από κοινού και μεμονωμένα σύμφωνα με τις κατευθύνσεις των ειδικών διατάξεων του τίτλου X, με την επιφύλαξη των διατάξεων του παραρτήματος VI, το οποίο υπερισχύει.

6. Σύμφωνα με τη δήλωση του ΟΟΣΑ του Παρισιού για την αποτελεσματικότητα της βοήθειας, που εγκρίθηκε στις 2 Μαρτίου 2005, τα Μέρη συμφωνούν να χρησιμοποιούν και να υποστηρίζουν κατά περίπτωση εθνικούς και/ή περιφερειακούς μηχανισμούς παράδοσης, κεφάλαια ή μέσα για τη διοχέτευση και τον συντονισμό των πόρων για την εφαρμογή της παρούσας συμφωνίας.

ΑΡΘΡΟ 76

Στόχοι

Οι στόχοι της οικονομικής και αναπτυξιακής συνεργασίας είναι να:

- α) ενισχυθεί η ανταγωνιστικότητα των οικονομιών των κρατών εταίρων της ΚΑΑ·
- β) αυξηθεί η ικανότητα προσφοράς και η δυνατότητα ομαλής εφαρμογής της παρούσας συμφωνίας
- γ) μετατραπεί η δομή της οικονομίας των κρατών εταίρων της ΚΑΑ με τη δημιουργία ισχυρής, ανταγωνιστικής και διαφοροποιημένης οικονομικής βάσης, μέσω της βελτίωσης της παραγωγής, της διανομής, των μεταφορών και της εμπορίας·
- δ) αναπτυχθεί η εμπορική ικανότητα καθώς και η ικανότητα προσέλκυσης επενδύσεων·
- ε) ενισχυθούν οι πολιτικές και οι ρυθμίσεις που αφορούν το εμπόριο και τις επενδύσεις· και
- στ) εμβαθυνθεί η περιφερειακή ολοκλήρωση.

Τομείς συνεργασίας

Η οικονομική και αναπτυξιακή συνεργασία περιλαμβάνει τους ακόλουθους τομείς, με την επιφύλαξη των διατάξεων του παραρτήματος VI το οποίο υπερισχύει:

- α) υποδομές·
- β) γεωργία και κτηνοτροφία
- γ) ανάπτυξη του ιδιωτικού τομέα,
- δ) την αλιεία·
- ε) νερό και περιβάλλον·
- στ) ζητήματα εμπορικής πρόσβασης στην αγορά, μεταξύ άλλων:
 - i) ΥΦΠ·
 - ii) ΤΕΕ, και
 - iii) τελωνεία και διευκόλυνση των εμπορικών συναλλαγών στα κράτη εταίρους ΚΑΑ·
- ζ) μέτρα προσαρμογής ΣΟΕΣ που αναφέρονται στον τίτλο ΙΧ· και
- η) κινητοποίηση πόρων.

ΤΙΤΛΟΣ Ι

ΥΠΟΔΟΜΗ

ΑΡΘΡΟ 78

Πεδίο εφαρμογής και στόχοι

1. Η συνεργασία για την ανάπτυξη φυσικών υποδομών περιλαμβάνει ιδίως τις μεταφορές, την ενέργεια και την τεχνολογία της πληροφορίας και των επικοινωνιών.
2. Οι στόχοι στον τομέα αυτόν είναι οι εξής:
 - α) η αύξηση της ανταγωνιστικότητας των κρατών εταίρων της ΚΑΑ·
 - β) η αντιμετώπιση των περιορισμών στον τομέα της προσφοράς σε θεσμικό, εθνικό και περιφερειακό επίπεδο· και
 - γ) η ενίσχυση των συμπράξεων δημόσιου και ιδιωτικού τομέα.

ΑΡΘΡΟ 79

Μεταφορές

1. Η συνεργασία στον τομέα των μεταφορών περιλαμβάνει οδικές, σιδηροδρομικές, αεροπορικές και πλωτές μεταφορές.

2. Οι στόχοι στον τομέα αυτόν είναι οι εξής:
- α) η βελτίωση των εθνικών και περιφερειακών διασυνδέσεων με την εμβάθυνση της περιφερειακής οικονομικής ολοκλήρωσης·
 - β) η ανάπτυξη, η αναδιάρθρωση, η αποκατάσταση, η αναβάθμιση και ο εκσυγχρονισμός των βιώσιμων και αποτελεσματικών συστημάτων μεταφορών των κρατών εταίρων της ΚΑΑ·
 - γ) η βελτίωση της κυκλοφορίας των προσώπων και της ροής των εμπορευμάτων· και
 - δ) η παροχή καλύτερης πρόσβασης στις αγορές μέσω της βελτίωσης των οδικών, αεροπορικών, θαλάσσιων, εσωτερικών πλωτών και σιδηροδρομικών μεταφορών.
3. Με την επιφύλαξη του άρθρου 75, τα Μέρη συμφωνούν να συνεργάζονται στους ακόλουθους τομείς:
- α) διαχείριση των συστημάτων μεταφορών·
 - β) βελτίωση, ανάπτυξη και εκσυγχρονισμός των υποδομών σε όλα τα επίπεδα, συμπεριλαμβανομένης της ανάπτυξης δικτύων υποδομών για τις διατροπικές μεταφορές·
 - γ) ενίσχυση των θεσμικών, τεχνικών και διοικητικών ικανοτήτων των κρατών εταίρων της ΚΑΑ όσον αφορά τα πρότυπα, την εξασφάλιση της ποιότητας, τη μετρολογία και τις υπηρεσίες αξιολόγησης της συμμόρφωσης·
 - δ) ανάπτυξη και μεταφορά τεχνολογίας, καινοτομία, ανταλλαγή πληροφοριών, δίκτυα και εμπορία·

- ε) ενθάρρυνση των εταιρικών σχέσεων, των διασυνδέσεων και των κοινών επιχειρήσεων μεταξύ των οικονομικών φορέων·
- στ) βελτίωση της ασφάλειας και της αξιοπιστίας του τομέα των μεταφορών, συμπεριλαμβανομένης της μετεωρολογικής πρόβλεψης, της διαχείρισης των επικίνδυνων προϊόντων και της αντιμετώπισης καταστάσεων έκτακτης ανάγκης·
- ζ) ανάπτυξης πολιτικών και ρυθμιστικών πλαισίων για τις περιφερειακές μεταφορές.

ΑΡΘΡΟ 80

Ενέργεια

1. Η συνεργασία στον τομέα της ενέργειας περιλαμβάνει τη συμμετοχή του δημόσιου και του ιδιωτικού τομέα στην παραγωγή, μετάδοση, διανομή ενέργειας και τις διασυνοριακές εμπορικές συναλλαγές στον τομέα της ενέργειας.
2. Οι στόχοι στον τομέα αυτόν είναι οι εξής:
 - α) η ανάπτυξη, η αύξηση και η διεύρυνση του δυναμικού παραγωγής ενέργειας·
 - β) η αύξηση του αριθμού των εναλλακτικών πηγών ενέργειας·
 - γ) η ανάπτυξη, η αύξηση και η διεύρυνση των δικτύων·
 - δ) η ανάπτυξη, η αύξηση και η διεύρυνση της διανομής και της μετάδοσης·

- ε) η βελτίωση της πρόσβασης των κρατών εταίρων της ΚΑΑ σε σύγχρονες, αποδοτικές, αξιόπιστες, διαφοροποιημένες, βιώσιμες και ανανεώσιμες πηγές καθαρής ενέργειας σε ανταγωνιστικές τιμές·
- στ) η βελτίωση της ικανότητας παραγωγής, διανομής και διαχείρισης της ενέργειας σε εθνικό και περιφερειακό επίπεδο·
- ζ) η προώθηση της διασύνδεση τόσο εντός όσο και εκτός των κρατών εταίρων της ΚΑΑ για μέγιστη ενεργειακή αξιοποίηση· και
- η) η υποστήριξη της δημιουργίας ευνοϊκού περιβάλλοντος για την προσέλκυση επενδύσεων στον τομέα αυτόν.

3. Με την επιφύλαξη του άρθρου 75, τα Μέρη συμφωνούν να συνεργάζονται στους ακόλουθους τομείς:

- α) παραγωγή, μετάδοση και διανομή των ενεργειακών πηγών που ήδη υπάρχουν, ιδίως του υδροηλεκτρισμού, του πετρελαίου και της βιομάζας·
- β) διαφοροποίηση του ενεργειακού μείγματος ώστε να συμπεριλάβει και άλλες πιθανές πηγές ενέργειας που είναι κοινωνικά και ενεργειακά αποδεκτές και που περιορίζουν την εξάρτηση από το πετρέλαιο·
- γ) ανάπτυξη ενεργειακής υποδομής, συμπεριλαμβανομένων των αγροτικών περιοχών·
- δ) ανάπτυξη κατάλληλων ρυθμιστικών και πολιτικών μεταρρυθμίσεων, συμπεριλαμβανομένων της εμπορευματοποίησης και της ιδιωτικοποίησης·
- ε) περιφερειακή και διαπεριφερειακή διασύνδεση και συνεργασία όσον αφορά την παραγωγή και τη διανομή ενέργειας·

- στ) οικοδόμηση ικανοτήτων των ανθρώπινων πόρων, βελτίωση της διοίκησης, των προτύπων υπηρεσιών και των θεσμικών δομών.
- ζ) ανάπτυξη και μεταφορά τεχνολογίας, έρευνα και ανάπτυξη, καινοτομία, ανταλλαγή πληροφοριών, ανάπτυξη βάσεων δεδομένων και δικτύων.
- η) εταιρικές σχέσεις, διασυνδέσεις και κοινές επιχειρήσεις.

ΑΡΘΡΟ 81

Τεχνολογίες της πληροφορίας και των επικοινωνιών

1. Η συνεργασία στον τομέα των τεχνολογιών της πληροφορίας και των επικοινωνιών (ΤΠΕ) περιλαμβάνει: την ανάπτυξη των ΤΠΕ, της ανταγωνιστικότητας και της καινοτομίας, καθώς και την ομαλή μετάβαση στην κοινωνία της πληροφορίας.
2. Οι στόχοι στον τομέα αυτόν είναι οι εξής:
 - α) η ανάπτυξη του τομέα των ΤΠΕ και
 - β) η ενίσχυση της συμβολής των ΤΠΕ στη διευκόλυνση του εμπορίου μέσω των ηλεκτρονικών υπηρεσιών, του ηλεκτρονικού εμπορίου, της ηλεκτρονικής διακυβέρνησης, της ηλεκτρονικής υγείας, της ασφάλειας των συναλλαγών και άλλων κοινωνικοοικονομικών τομέων.

3. Με την επιφύλαξη του άρθρου 75, τα Μέρη συμφωνούν να συνεργάζονται στους ακόλουθους τομείς:

- α) διασυνδέσεις ΤΠΕ και σχέση κόστους/αποτελεσματικότητας σε εθνικό, περιφερειακό και παγκόσμιο επίπεδο·
- β) διάδοση νέων ΤΠΕ·
- γ) ανάπτυξη του νομικού και του ρυθμιστικού πλαισίου στον τομέα των ΤΠΕ·
- δ) ανάπτυξη και μεταφορά τεχνολογίας και εφαρμογών, έρευνα και ανάπτυξη, καινοτομία, ανταλλαγή πληροφοριών, δίκτυα και εμπορία·
- ε) οικοδόμηση ικανοτήτων των ανθρώπινων πόρων, βελτίωση των προτύπων υπηρεσιών και των θεσμικών δομών·
- στ) εταιρικές σχέσεις, διασυνδέσεις και κοινές επιχειρήσεις μεταξύ των οικονομικών φορέων·
- ζ) προώθηση και υποστήριξη για την ανάπτυξη εξειδικευμένων αγορών για υπηρεσίες ΤΠΕ.

ΤΙΤΛΟΣ ΙΙ

ΓΕΩΡΓΙΑ

ΑΡΘΡΟ 82

Πεδίο εφαρμογής και στόχοι

1. Η συνεργασία δυνάμει του παρόντος τίτλου εφαρμόζεται στις καλλιέργειες και το ζωικό κεφάλαιο, συμπεριλαμβανομένων των παραγωγικών εντόμων.
2. Τα Μέρη συμφωνούν ότι ο κύριος στόχος του παρόντος τίτλου είναι η βιώσιμη αγροτική ανάπτυξη, η οποία περιλαμβάνει, αλλά δεν περιορίζεται, στην επισιτιστική ασφάλεια και την ασφάλεια των μέσων διαβίωσης, την αγροτική ανάπτυξη και τη μείωση της φτώχειας στα κράτη εταίρους της ΚΑΑ.
3. Οι άλλοι στόχοι του παρόντος τίτλου ορίζονται στο άρθρο 58.

ΑΡΘΡΟ 83

Τομείς συνεργασίας

1. Τα Μέρη αναγνωρίζουν τη σημασία του γεωργικού τομέα στις οικονομίες των κρατών εταίρων της ΚΑΑ και συμφωνούν να συνεργάζονται με σκοπό την προώθησή της μετατροπής του για την αύξηση της ανταγωνιστικότητας, την επισιτιστική και διατροφική ασφάλεια, την αγροτική ανάπτυξη και τη διευκόλυνση της προσαρμογής της γεωργικής και αγροτικής οικονομίας ώστε να δεχτεί τις επιπτώσεις της εφαρμογής της παρούσας συμφωνίας, με ιδιαίτερη προσοχή στις γεωργικές εκμεταλλεύσεις μικρής κλίμακας.

2. Τα Μέρη συμφωνούν να συνεργάζονται στους ακόλουθους τομείς:

α) περιφερειακή ολοκλήρωση

Βελτίωση της πρόσβασης σε περιφερειακές και διεθνείς αγορές γεωργικών προϊόντων, συμπεριλαμβανομένης της ανάπτυξης συστημάτων αγοράς και στρατηγικών ανάπτυξης της αγοράς·

β) υποστηρικτικές πολιτικές

i) ανάπτυξη των εθνικών και περιφερειακών γεωργικών πολιτικών, των νομικών και ρυθμιστικών πλαισίων, τη δημιουργία των απαιτούμενων ικανοτήτων και στήριξη της θεσμικής ανάπτυξης·

ii) δημιουργία ικανοτήτων στα κράτη εταίρους της ΚΑΑ για να αξιοποιήσουν πλήρως τις αυξημένες εμπορικές ευκαιρίες και να μεγιστοποιήσουν τα οφέλη από τις εμπορικές μεταρρυθμίσεις.

γ) βιώσιμη αγροτική ανάπτυξη

i) ανάληψη κοινών δραστηριοτήτων σε περιφερειακή βάση συμπεριλαμβανομένων της παραγωγής λιπασμάτων, της παραγωγής σπόρων, της ανάπτυξης της κτηνοτροφίας και του ελέγχου των ασθενειών των φυτών και των ζώων·

ii) προώθηση και ενίσχυση της μεταποίησης, της εμπορίας, της διανομής και της μεταφοράς (ΠΕΔΜ) και του χειρισμού των γεωργικών προϊόντων·

iii) δημιουργία ικανότητας για τη συμμόρφωση με τα διεθνή πρότυπα όσον αφορά τη γεωργική παραγωγή, τη συσκευασία και τα μέτρα ΥΦΠ·

- δ) γεωργικές υποδομές
- i) στήριξη της ανάπτυξης των γεωργικών υποδομών, συμπεριλαμβανομένων των βιώσιμων συστημάτων άρδευσης, ανάκτησης νερού, αποθήκευσης και διαχείρισης των υδάτων, της εμπορίας και της διαβάθμισης·
 - ii) ανάπτυξη ερευνητικών και εκπαιδευτικών υποδομών, εγκαταστάσεων αποθήκευσης, οδών εξυπηρέτησης και οδών πρόσβασης στις τοπικές κοινότητες·
 - iii) ανάπτυξη υποδομών μεταποίησης γεωργικών προϊόντων·
 - iv) δημιουργία μετεωρολογικού κέντρου για γεωργικούς σκοπούς στα κράτη εταίρους της ΚΑΑ·
 - v) ανάπτυξη σύγχρονων υποδομών της αγοράς για την επέκταση των εγχώριων και περιφερειακών αγορών.
- ε) επισιτιστική και διατροφική ασφάλεια
- i) δημιουργία ικανοτήτων των αγροτικών και αστικών κοινοτήτων για την προώθηση της βελτίωσης των συνθηκών διαβίωσης, την εξάλειψη της φτώχειας και τη βιώσιμη ανάπτυξη·
 - ii) διαφοροποίηση της γεωργικής παραγωγής και ανάπτυξη προϊόντων για την αντιμετώπιση των αναγκών της επισιτιστικής και διατροφικής ασφάλειας των κρατών εταίρων της ΚΑΑ·
 - iii) σχεδιασμός και εφαρμογή προγραμμάτων που οδηγούν σε αύξηση της παραγωγής και της παραγωγικότητας του γεωργικού τομέα με ιδιαίτερη εστίαση σε μικρές γεωργικές εκμεταλλεύσεις·

- iv) ανάπτυξη ικανοτήτων για να εξασφαλιστεί η συμμόρφωση με την επισιτιστική ασφάλεια σε εθνικό και περιφερειακό επίπεδο· και
 - v) σχεδιασμός και υλοποίηση προγραμμάτων κοινωνικής προσαρμογής σε περιοχές που πλήττονται από φυσικές καταστροφές.
- στ) διαχείριση της αξιακής αλυσίδας
- i) προώθηση της χρήσης βιώσιμων γεωργικών τεχνολογιών και παροχή των απαιτούμενων γεωργικών εισροών·
 - ii) βελτίωση της παραγωγής, της παραγωγικότητας και της ανταγωνιστικότητας του γεωργικού τομέα με την προώθηση των βιομηχανιών γεωργικών τροφίμων·
 - iii) αύξηση της προστιθέμενης αξίας σε όλη την αλυσίδα εφοδιασμού γεωργικών προϊόντων για να ικανοποιηθούν οι απαιτήσεις των εθνικών, περιφερειακών και διεθνών αγορών· και
 - iv) προώθηση της ανάπτυξης δραστηριοτήτων στους τομείς της μεταποίησης, της εμπορίας, της διανομής και της μεταφοράς αγροτικών προϊόντων.
- ζ) συστήματα έγκαιρης προειδοποίησης
- i) ανάπτυξη ικανοτήτων όσον αφορά την έγκαιρη αξιολόγηση και τη διάδοση πληροφοριών σχετικά με τις πιθανές επιπτώσεις επικείμενων καταστροφών προκειμένου να ληφθούν τα κατάλληλα μέτρα και να υπάρξει έγκαιρη αντίδραση·

- ii) ανάπτυξη και διαχείριση των εθνικών και περιφερειακών συστημάτων πληροφοριών·
 - iii) ανάπτυξη, ενίσχυση και διασύνδεση των συστημάτων έγκαιρης προειδοποίησης και των σχεδίων και στρατηγικών έκτακτης ανάγκης για τη διαχείριση της αντιμετώπισης των καταστροφών σε εθνικό και περιφερειακό επίπεδο· και
 - iv) υποστήριξη των επιλογών για την προσαρμογή και τον μετριασμό της κλιματικής αλλαγής στα κράτη εταίρους της ΚΑΑ·
- η) παραγωγή και εμπορία γεωργικών προϊόντων
- i) ανάπτυξη ικανοτήτων για να υπάρχει πρόσβαση σε εξειδικευμένες αγορές και να διευκολύνεται η συμμόρφωση με τα εμπορικά πρότυπα ώστε να ανταποκρίνονται στις απαιτήσεις των εν λόγω αγορών·
 - ii) διαφοροποίηση της γεωργικής παραγωγής και των εξαγωγών προϊόντων στα κράτη εταίρους της ΚΑΑ·
 - iii) ανάπτυξη σύγχρονων υποδομών της αγοράς για την επέκταση των εγχώριων και περιφερειακών αγορών· και
 - iv) ανάπτυξη προγραμμάτων συσκευασίας και επισήμανσης προϊόντων που επιτρέπουν στους παραγωγούς των κρατών εταίρων της ΚΑΑ να εξασφαλίσουν υψηλότερες τιμές για τις εξαγωγές βασικών προϊόντων·
- θ) αγροτική ανάπτυξη
- i) ανάπτυξη ικανοτήτων ομάδων γεωργών σε ολόκληρη τη γεωργική αξιακή αλυσίδα·

- ii) βελτίωση των μεταφορών, των επικοινωνιών και των εγκαταστάσεων αγορών για την εμπορία των γεωργικών εισροών και εκροών·
- iii) αντιμετώπιση των κοινωνικοπολιτιστικών εμποδίων, όπως οι γλωσσικές διαφορές, τα επίπεδα αναλφαριθμητισμού, οι προκαταλήψεις λόγω φύλου, η κατάσταση της υγείας των κοινοτήτων, που επηρεάζουν τη φύση των συστημάτων καλλιέργειας·
- iv) βελτίωση της πρόσβασης των γεωργών σε πιστωτικές υπηρεσίες και σε υπηρεσίες διαχείρισης φυσικών και πολιτιστικών πόρων· και
- v) ανάπτυξη σχετικών μέτρων πολιτικής για την έγκαιρη υποστήριξη της διαθεσιμότητας επαρκών γεωργικών εισροών στις μικρές γεωργικές εκμεταλλεύσεις.

ι) χώρες που είναι καθαροί εισαγωγείς τροφίμων

αντιμετώπιση των περιορισμών στην παραγωγή, την αποθήκευση και τη διανομή τροφίμων στα κράτη εταίρους της ΚΑΑ.

ια) ασφάλεια των μέσων διαβίωσης

- i) ανάπτυξη ικανοτήτων για την ανάπτυξη κοινωνικών υπηρεσιών για τους πληθυσμούς στις αγροτικές και στις περιφερειακές περιοχές·
- ii) βελτίωση του συνολικού εισοδήματος των νοικοκυριών που προέρχεται από τη γεωργική παραγωγή μέσω της διαφοροποίησης, της προστιθέμενης αξίας, της εκτός γεωργικής εκμετάλλευσης απασχόλησης και της υιοθέτησης νέων βιώσιμων γεωργικών τεχνολογιών, μεταξύ άλλων, στα κράτη εταίρους της ΚΑΑ·

- iii) αύξηση της παραγωγικότητας του γεωργικού τομέα στα κράτη εταίρους της ΚΑΑ· και
 - iv) αύξηση της χρήσης βιώσιμων γεωργικών τεχνολογιών·
- ιβ) υπηρεσίες τεχνικής υποστήριξης

Η ΕΕ δεσμεύεται να παράσχει επαρκείς πόρους και τεχνική βοήθεια για την ανάπτυξη ικανοτήτων στα κράτη εταίρους της ΚΑΑ κατά τρόπον προβλέψιμο και βιώσιμο στους ακόλουθους τομείς:

- i) ενίσχυση της καινοτομίας και μεταφοράς τεχνολογίας, γνώσεων, έρευνας και ανάπτυξης·
- ii) ανάπτυξη και αύξηση της χρήσης μηχανολογικού εξοπλισμού στον τομέα της γεωργίας στα κράτη εταίρους της ΚΑΑ·
- iii) δημιουργία εγκαταστάσεων γεωργικών εισροών και συστήματος διανομής στα κράτη εταίρους της ΚΑΑ·
- iv) προώθηση και ενίσχυση των επενδύσεων στη γεωργική έρευνα, τις γεωργικές εφαρμογές, την κατάρτιση και τη σχέση έρευνας-εφαρμογών και γεωργών·
- v) ίδρυση και ενίσχυση περιφερειακών κέντρων αριστείας συμπεριλαμβανομένων του μετεωρολογικού κέντρου για γεωργικούς σκοπούς, της βιοτεχνολογίας, των αναλυτικών και των διαγνωστικών εργαστηρίων για τις καλλιέργειες, το ζωικό κεφάλαιο και τα εδάφη· και

- vi) βελτίωση της πρόσβασης στις υπηρεσίες φυτικής και ζωικής παραγωγής συμπεριλαμβανομένων των υπηρεσιών κτηνοτροφίας, των κτηνιατρικών υπηρεσιών και των υπηρεσιών φυτικής προστασίας·
- ιγ) υπηρεσίες χρηματοδότησης της γεωργίας
- i) ενίσχυση της αγροτικών χρηματοπιστωτικών υπηρεσιών για τους μικρούς παραγωγούς, τους μεταποιητές και τους εμπόρους·
- ii) ανάπτυξη μηχανισμών σε περιφερειακό επίπεδο ή ταμείου γεωργικής και αγροτικής ανάπτυξης·
- iii) ανάπτυξη οργανισμών μικροχρηματοδότησης και προγραμμάτων ασφάλισης·
- iv) διευκόλυνση της πρόσβασης σε πίστωση από τις τράπεζες και άλλα χρηματοπιστωτικά ιδρύματα για μεταποιητές αγροτικών προϊόντων, εμπόρους και γεωργούς· και
- v) στήριξη των χρηματοπιστωτικών ιδρυμάτων των κρατών εταίρων της ΚΑΑ που εξυπηρετούν τον τομέα της γεωργίας και διευκόλυνση της πρόσβασης του ιδιωτικού τομέα στις κεφαλαιουχικές αγορές για να αντλήσουν τόσο βραχυπρόθεσμα όσο και μακροπρόθεσμα κεφάλαια·
- ιδ) γεωγραφικές ενδείξεις
- i) ανάπτυξη πολιτικών και νομικού πλαισίου σχετικά με τις γεωγραφικές ενδείξεις·
- ii) θέσπιση κανονισμών σχετικά με τις γεωγραφικές ενδείξεις·
- iii) ανάπτυξη κώδικας πρακτικής για τον καθορισμό των προϊόντων σε σχέση με την καταγωγή τους·

- iv) διευκόλυνση των τοπικών οργανισμών και θεσμικών οργάνων ώστε να συντονίζουν τους τοπικούς φορείς σχετικά με τις γεωγραφικές ενδείξεις και τη συμμόρφωση του προϊόντος·
- v) ανάπτυξη ικανοτήτων για την αναγνώριση, την καταχώριση, την εμπορία, την ιχνηλασιμότητα και τη συμμόρφωση σχετικά με τις γεωγραφικές ενδείξεις προϊόντων· και
- vi) ανάπτυξη κάθε άλλου τομέα συνεργασίας στο πλαίσιο του παρόντος τίτλου που μπορεί να προκύψει στο μέλλον.

ΤΙΤΛΟΣ III

ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΤΟΥ ΙΔΙΩΤΙΚΟΥ ΤΟΜΕΑ

ΑΡΘΡΟ 84

Πεδίο εφαρμογής και στόχοι

1. Η συνεργασία σχετικά με την ανάπτυξη του ιδιωτικού τομέα περιλαμβάνει την προώθηση των επενδύσεων και την ανάπτυξη των επιχειρήσεων.
2. Οι στόχοι του παρόντος τίτλου είναι:
 - α) η δημιουργία ενός περιβάλλοντος ευνοϊκού για την προώθηση των επενδύσεων και των ιδιωτικών επιχειρήσεων, συμπεριλαμβανομένης της ανάπτυξης νέων κλάδων παραγωγής, των άμεσων ξένων επενδύσεων και της μεταφοράς τεχνολογίας·

- β) η βελτίωση των ικανοτήτων προσφοράς, της ανταγωνιστικότητας και της προστιθέμενης αξίας·
- γ) η βελτίωση της πρόσβασης στη χρηματοδότηση των επενδύσεων από χρηματοδοτικούς οργανισμούς της ΕΕ όπως η Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων·
- δ) η ανάπτυξη ικανοτήτων και η παροχή θεσμικής υποστήριξης για την ανάπτυξη των ιδρυμάτων του ιδιωτικού τομέα, όπως οι υπηρεσίες προώθησης επενδύσεων, τα διευθυντικά όργανα, τα εμπορικά επιμελητήρια, οι ενώσεις, τα σημεία επικοινωνίας και οι οργανισμοί διευκόλυνσης του εμπορίου·
- ε) η εκπόνηση και/ή ενίσχυση πλαισίου πολιτικής, νομικού και κανονιστικού πλαισίου που προωθεί και προστατεύει τις επενδύσεις·
- στ) η βελτίωση των μηχανισμών στήριξης και παράδοσης στον ιδιωτικό τομέα από τα κοινά θεσμικά όργανα ΑΚΕ-ΕΕ, μεταξύ άλλων, του Κέντρου Ανάπτυξης της Γεωργίας (ΚΑΓ), για την προώθηση των επενδύσεων στα κράτη εταίρους της ΚΑΑ· και
- ζ) η δημιουργία ή η ενίσχυση των συμπράξεων, των κοινών επιχειρήσεων, της υπεργολαβίας, της εξωτερικής ανάθεσης και των διασυνδέσεων.

ΑΡΘΡΟ 85

Προώθηση των επενδύσεων

Τα Μέρη συμφωνούν να προωθήσουν τις επενδύσεις στα κράτη εταίρους της ΚΑΑ στους ακόλουθους τομείς:

- α) υποστήριξη των μεταρρυθμίσεων στο πλαίσιο πολιτικής και στα νομικά και ρυθμιστικά πλαίσια·

- β) στήριξη της ενίσχυσης των θεσμικών ικανοτήτων, ιδίως, ανάπτυξη ικανοτήτων για τις υπηρεσίες προώθησης των επενδύσεων των κρατών εταίρων της ΚΑΑ και των οργανισμών που είναι αρμόδιοι για την προώθηση και τη διευκόλυνση των ξένων και τοπικών επενδύσεων·
- γ) στήριξη της δημιουργίας κατάλληλων διοικητικών δομών, συμπεριλαμβανομένων των ενιαίων κέντρων εξυπηρέτησης, για την είσοδο και την εγκατάσταση των επενδύσεων·
- δ) στήριξη της δημιουργίας και της συνέχειας ενός προβλέψιμου και ασφαλούς κλίματος για τις επενδύσεις·
- ε) στήριξη των προσπαθειών των κρατών εταίρων της ΚΑΑ για να σχεδιάσουν μέσα που παράγουν έσοδα για την κινητοποίηση επενδυτικών πόρων·
- στ) δημιουργία και στήριξη συστημάτων ασφάλισης για κινδύνους ως μηχανισμού μείωσης του κινδύνου, ώστε να τονωθεί η εμπιστοσύνη των επενδυτών στα κράτη εταίρους της ΚΑΑ·
- ζ) στήριξη της δημιουργίας μηχανισμού για την ανταλλαγή πληροφοριών μεταξύ των επενδυτικών φορέων των κρατών εταίρων της ΚΑΑ και των ομολόγων τους στην ΕΕ·
- η) ενθάρρυνση επενδύσεων από τον ιδιωτικό τομέα της ΕΕ στα κράτη εταίρους της ΚΑΑ·
- θ) στήριξη της δημιουργίας δημοσιονομικών πλαισίων και μέσων προσαρμοσμένων στις επενδυτικές ανάγκες των μικρών και μεσαίων επιχειρήσεων· και
- ι) διευκόλυνση των συμπράξεων μέσω κοινών επιχειρήσεων και της χρηματοδότησης με ίδια κεφάλαια.

Ανάπτυξη επιχειρήσεων

Τα Μέρη συμφωνούν να συνεργάζονται για την ανάπτυξη επιχειρήσεων στα κράτη εταίρους της ΚΑΑ, υποστηρίζοντας τα εξής:

- α) την προώθηση του διαλόγου, της συνεργασίας και των εταιρικών σχέσεων των κρατών εταίρων της ΚΑΑ-ΕΕ μεταξύ των επιχειρήσεων του ιδιωτικού τομέα·
- β) τις προσπάθειες για την προώθηση πολύ μικρών, μικρών και μεσαίων επιχειρήσεων και την ενσωμάτωσή τους στις βασικές επιχειρηματικές δραστηριότητες·
- γ) την προώθηση αποδοτικής παραγωγής και εμπορίας των επιχειρήσεων των κρατών εταίρων της ΚΑΑ·
- δ) την εφαρμογή των στρατηγικών για την ανάπτυξη του ιδιωτικού τομέα των κρατών εταίρων της ΚΑΑ·
- ε) την προώθηση ευνοϊκού περιβάλλοντος για την ανάπτυξη και τη μεγέθυνση των πολύ μικρών, των μικρών και των μεσαίων επιχειρήσεων·
- στ) τις ικανότητες των οργανώσεων του ιδιωτικού τομέα να συμμορφώνονται με τα διεθνή πρότυπα·
- ζ) ζ) την προστασία των καινοτομιών από την παράνομη εμπορική εκμετάλλευση· και
- η) τις ικανότητες των κρατών εταίρων της ΚΑΑ για την εξερεύνηση, την εκμετάλλευση και την εμπορία των φυσικών πόρων.

ΤΙΤΛΟΣ IV

ΑΛΙΕΙΑ

ΑΡΘΡΟ 87

Πεδίο εφαρμογής της συνεργασίας

Η συνεργασία στον τομέα της αλιείας καλύπτει τη θαλάσσια αλιεία, την εσωτερική αλιεία και την υδατοκαλλιέργεια.

ΑΡΘΡΟ 88

Τομείς συνεργασίας στον τομέα της θαλάσσιας αλιείας

1. Η συνεργασία στον τομέα της θαλάσσιας αλιείας περιλαμβάνει:
 - α) ζητήματα διαχείρισης και διατήρησης της αλιείας·
 - β) διαχείριση σκαφών και ρυθμίσεις μετά τη συγκομιδή·
 - γ) οικονομικά και εμπορικά μέτρα· και
 - δ) ανάπτυξη της αλιείας και των αλιευτικών προϊόντων καθώς και της θαλάσσιας υδατοκαλλιέργειας.

2. Η ΕΕ συμβάλλει στην κινητοποίηση των πόρων για την εφαρμογή των καθορισμένων τομέων συνεργασίας σε εθνικό και περιφερειακό επίπεδο, η οποία περιλαμβάνει και την υποστήριξη για την οικοδόμηση περιφερειακών ικανοτήτων.

3. Με την επιφύλαξη των διατάξεων του μέρους III και του άρθρου 75, τα Μέρη συμφωνούν να συνεργάζονται στους ακόλουθους τομείς:

- α) ανάπτυξη και βελτίωση της υποδομής για την αποθήκευση, την εμπορία και τη διανομή των ιχθύων και των αλιευτικών προϊόντων·
- β) ανάπτυξη ικανοτήτων σε εθνικό και περιφερειακό επίπεδο για τη συμμόρφωση με τις τεχνικές απαιτήσεις όσον αφορά την ΥΦΠ/ τα ΤΕΕ/την ανάλυση κινδύνου και κρίσιμων σημείων ελέγχου, την ανάπτυξη συστημάτων παρακολούθησης, ελέγχου και επιτήρησης της ΑΟΖ των κρατών εταίρων της ΚΑΑ, και την εισαγωγή και τη διαχείριση συστημάτων πιστοποίησης για συγκεκριμένα είδη θαλάσσιας αλιείας·
- γ) επένδυση και μεταφορά τεχνολογίας σε αλιευτικές δραστηριότητες, μεταποίηση ιχθύων, λιμενικές υπηρεσίες, ανάπτυξη και βελτίωση των λιμενικών εγκαταστάσεων, διαφοροποίηση της αλιείας ώστε να συμπεριλάβει είδη πλην του τόνου που είναι μειωμένης εκμετάλλευσης ή που δεν αξιοποιούνται καθόλου·
- δ) κοινές επιχειρήσεις και διασυνδέσεις ιδίως με πολύ μικρές, μικρές και μεσαίες επιχειρήσεις και παραδοσιακή αλιεία εντός της αλιευτικής αλυσίδας εφοδιασμού·
- ε) προστιθέμενη αξία· και
- στ) έρευνα και ανάπτυξη για την αξιολόγηση των αποθεμάτων και τα επίπεδα βιωσιμότητας.

4. Τα Μέρη αναλαμβάνουν να συνεργαστούν όσον αφορά την προώθηση της δημιουργίας κοινών επιχειρήσεων σε αλιευτικές δραστηριότητες, επεξεργασία ιχθύων, λιμενικές υπηρεσίες, την ενίσχυση της παραγωγικής ικανότητας, τη βελτίωση της ανταγωνιστικότητας της αλιείας και των συναφών βιομηχανιών και υπηρεσιών, της κατάντη επεξεργασίας, της ανάπτυξης και της βελτίωσης των λιμενικών εγκαταστάσεων και της διαφοροποίησης της αλιείας ώστε να συμπεριλάβει είδη πλην του τόνου τα οποία δεν έχουν αξιοποιηθεί επαρκώς ή που δεν αξιοποιούνται καθόλου.

ΑΡΘΡΟ 89

Ανάπτυξη εσωτερικής αλιείας και υδατοκαλλιέργειας

Η συνεργασία για την ανάπτυξη της εσωτερικής αλιείας και της υδατοκαλλιέργειας περιλαμβάνει τη συμβολή της ΕΕ στους ακόλουθους τομείς:

- α) ανάπτυξη ικανοτήτων και ανάπτυξη αγοράς εξαγωγών μέσω:
 - i) της οικοδόμησης ικανοτήτων όσον αφορά τη βιομηχανική και την παραδοσιακή παραγωγή, την επεξεργασία και τη διαφοροποίηση προϊόντων που ενισχύουν την ανταγωνιστικότητα της εσωτερικής αλιείας και της υδατοκαλλιέργειας της περιοχής παραδείγματος χάριν, μέσω της δημιουργίας κέντρων έρευνας και ανάπτυξης, συμπεριλαμβανομένης της ανάπτυξης υδατοκαλλιέργειας για εμπορικές επιχειρήσεις ιχθυοκαλλιέργειας·
 - ii) της ανάπτυξης ικανοτήτων για τη διαχείριση αλυσίδων εξαγωγικών αγορών, συμπεριλαμβανομένων της εισαγωγής και της διαχείρισης συστημάτων πιστοποίησης για συγκεκριμένες γραμμές παραγωγής, καθώς και της εφαρμογής της εμπορικής προώθησης, της δημιουργίας προστιθέμενης αξίας και της μείωσης των απωλειών μετά τη συλλογή των αλιευτικών προϊόντων·

- iii) της αύξησης ικανοτήτων στην περιοχή μέσω, παραδείγματος χάριν, της βελτίωσης των αρμόδιων αρχών για την αλιεία, των εμπορών και των ενώσεων αλιέων προκειμένου να συμμετέχουν στο αλιευτικό εμπόριο με το Μέρος ΕΕ και σε προγράμματα κατάρτισης όσον αφορά την ανάπτυξη και σήμανση προϊόντων·
- β) υποδομές μέσω:
- i) της ανάπτυξης και της βελτίωσης της υποδομής για την εσωτερική αλιεία και την υδατοκαλλιέργεια·
- ii) Διευκόλυνση της πρόσβασης στη χρηματοδότηση για την υποδομή, συμπεριλαμβανομένου κάθε είδους εξοπλισμού·
- γ) τεχνολογία μέσω:
- i) της ανάπτυξης των τεχνικών ικανοτήτων, συμπεριλαμβανομένης και της προώθησης τεχνολογίας, που προσθέτει αξία, παραδείγματος χάριν, μέσω μεταφοράς αλιευτικής τεχνολογίας από το Μέρος ΕΕ στα κράτη εταίρους ΚΑΑ·
- ii) της βελτίωσης της ικανότητας διαχείρισης της αλιείας στην περιοχή, παραδείγματος χάριν, μέσω έρευνας και συστημάτων συλλογής στοιχείων και συμβολής προς την κατεύθυνση των κατάλληλων τεχνολογιών για τη συγκομιδή και τη διαχείριση μετά τη συγκομιδή·
- δ) νομικό και ρυθμιστικό πλαίσιο μέσω:
- i) της ανάπτυξης κανονισμών και συστημάτων παρακολούθησης, ελέγχου και επιτήρησης της εσωτερικής αλιείας και της υδατοκαλλιέργειας.

- ii) της ανάπτυξης κατάλληλων νομικών και κανονιστικών μέσων για τα δικαιώματα διανοητικής ιδιοκτησίας και οικοδόμησης ικανοτήτων για την εφαρμογή τους στο διεθνές εμπόριο·
 - iii) της προστασίας της οικολογικής επισήμανσης και της διανοητικής ιδιοκτησίας·
- ε) επενδύσεις και χρηματοδοτήσεις μέσω:
- i) της προώθησης κοινών επιχειρήσεων και άλλων μορφών μικτών επενδύσεων μεταξύ των ενδιαφερόμενων Μερών στα Μέρη ΕΚ, παραδείγματος χάριν, για τον καθορισμό διαδικασιών για τον προσδιορισμό επενδυτών για δραστηριότητες κοινών επιχειρήσεων στον τομέα της εσωτερικής αλιείας και της υδατοκαλλιέργειας·
 - ii) της παροχής πρόσβασης σε πιστωτικές διευκολύνσεις για την ανάπτυξη μικρών και μεσαίων επιχειρήσεων καθώς και της εσωτερικής αλιείας βιομηχανικής κλίμακας·
- στ) διατήρηση του περιβάλλοντος και των αποθεμάτων στον τομέα της αλιείας μέσω μέτρων για να εξασφαλιστεί ότι το αλιευτικό εμπόριο υποστηρίζει τη διατήρηση του περιβάλλοντος, διασφαλίζει τη μη εξάντληση των αποθεμάτων και τη διατήρηση της βιοποικιλότητας καθώς και την προσεκτική εισαγωγή εξωτικών ειδών για υδατοκαλλιέργεια· παραδείγματος χάριν, μέσω της προσεκτικής εισαγωγής εξωτικών ειδών που πρέπει να εισαχθούν μόνο σε διαχειριζόμενους/κλειστούς χώρους κατόπιν διαβούλευσης με όλες τις ενδιαφερόμενες γειτονικές χώρες·
- ζ) κοινωνικοοικονομικά μέτρα και μέτρα περιορισμού της φτώχειας μέσω:
- i) της προαγωγής αλιέων μικρής και μεσαίας κλίμακας, επεξεργαστών και εμπόρων ιχθύων με την οικοδόμηση της ικανότητας των κρατών εταίρων της ΚΑΑ να συμμετέχουν στο εμπόριο με το Μέρος ΕΕ·

- ii) της συμμετοχής περιθωριακών ομάδων στην αλιευτική βιομηχανία, παραδείγματος χάριν, μέσω της προώθησης της ισότητας των φύλων στον τομέα της αλιείας και, ιδίως, μέσω της ανάπτυξης ικανοτήτων των γυναικών εμπόρων που συμμετέχουν και προτίθενται να συμμετάσχουν στον τομέα της αλιείας. Άλλες μειονεκτούσες ομάδες με δυναμικό συμμετοχής στην αλιεία για αειφόρο κοινωνικοοικονομική ανάπτυξη θα συμμετάσχουν επίσης σε παρόμοιες διαδικασίες.

ΤΙΤΛΟΣ V

ΝΕΡΟ ΚΑΙ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ

ΑΡΘΡΟ 90

Πεδίο εφαρμογής και στόχοι

1. Η συνεργασία στον παρόντα τίτλο περιλαμβάνει τους φυσικούς πόρους, ιδίως το νερό, το περιβάλλον και τη βιοποικιλότητα.
2. Οι στόχοι της συνεργασίας δυνάμει του παρόντος τίτλου είναι:
 - α) η καλύτερη σύνδεση του εμπορίου και του περιβάλλοντος·
 - β) η υποστήριξη της εφαρμογής των διεθνών συμφωνιών, συμβάσεων και συνθηκών που αφορούν το περιβάλλον·

- γ) η διασφάλιση της ισορροπίας μεταξύ περιβαλλοντικής διαχείρισης και της μείωσης της φτώχειας·
- δ) η προστασία του περιβάλλοντος και η καλύτερη διατήρηση της βιοποικιλότητας και της γενετική διατήρησης·
- ε) η προώθηση της ισότιμης και της βιώσιμης χρήσης των φυσικών πόρων·
- στ) η διευκόλυνση και η ενθάρρυνση της βιώσιμης αξιοποίησης των κοινών φυσικών πόρων·
- ζ) η προώθηση της συμμετοχής του δημόσιου και του ιδιωτικού τομέα στη διαχείριση των φυσικών πόρων.

ΑΡΘΡΟ 91

Υδάτινοι πόροι

1. Η συνεργασία στον τομέα των υδάτινων πόρων περιλαμβάνει την άρδευση, την παραγωγή υδροηλεκτρικής ενέργειας, την παραγωγή και παροχή νερού και την προστασία των λεκανών απορροής.
2. Οι στόχοι της συνεργασίας στον παρόντα τίτλο είναι:
 - α) η ανάπτυξη βιώσιμης χρήσης και διαχείρισης των υδάτινων πόρων στα κράτη εταίρους της ΚΑΑ, ώστε να βελτιωθούν οι συνθήκες διαβίωσης του πληθυσμού τους·
 - β) η προώθηση της περιφερειακής συνεργασίας για τη βιώσιμη χρήση των διασυνοριακών υδατικών πόρων·
 - γ) η ανάπτυξη υποδομών παροχής νερού για παραγωγικούς σκοπούς·

3. Με την επιφύλαξη του άρθρου 75, τα Μέρη συμφωνούν να συνεργάζονται στους ακόλουθους τομείς:

- α) ανάπτυξη υποδομών παροχής νερού στην περιοχή·
- β) ανάπτυξη του σχετικού νομικού και κανονιστικού πλαισίου·
- γ) ολοκληρωμένη διαχείριση του νερού·
- δ) ανάπτυξη ικανοτήτων των ανθρώπινων πόρων, βελτίωση των προτύπων υπηρεσιών, διαχείριση του νερού και θεσμικές δομές·
- ε) δημιουργία εταιρικών σχέσεων, διασυνδέσεων και κοινών επιχειρήσεων μεταξύ των οικονομικών φορέων·
- στ) προώθηση της ανάπτυξης, της μεταφοράς και των εφαρμογών τεχνολογιών, της έρευνας και ανάπτυξης, της καινοτομίας, της ανταλλαγής πληροφοριών και της δημιουργίας δικτύων·
- ζ) ανάπτυξη του ελέγχου της ρύπανσης, του καθαρισμού και της συντήρησης του νερού, της επεξεργασίας υγρών αποβλήτων και της εξυγίανσης·
- η) προώθηση βιώσιμων αρδευτικών συστημάτων.

Περιβάλλον

1. Η συνεργασία στον τομέα του περιβάλλοντος περιλαμβάνει την προστασία και τη βιώσιμη διαχείριση του περιβάλλοντος καθώς και την υλοποίηση των περιβαλλοντικών πολιτικών που συνδέονται με το εμπόριο.
2. Οι στόχοι της συνεργασίας στον παρόντα τίτλο είναι:
 - α) η προστασία, η αποκατάσταση και η διατήρηση του περιβάλλοντος και της βιοποικιλότητας: χλωρίδα, πανίδα και μικροβιακοί γενετικοί πόροι, συμπεριλαμβανομένων των οικοσυστημάτων τους·
 - β) η ανάπτυξη των κλάδων της βιομηχανίας των κρατών εταίρων της ΚΑΑ που χρησιμοποιούν φιλικές προς το περιβάλλον τεχνολογίες·
 - γ) η προώθηση της ανάπτυξης, της μεταφοράς και των εφαρμογών τεχνολογιών, της έρευνας και ανάπτυξης, της καινοτομίας της ανταλλαγής πληροφοριών.
3. Με την επιφύλαξη του άρθρου 75, τα Μέρη συμφωνούν να συνεργάζονται στους ακόλουθους τομείς:
 - α) η υποστήριξη της εφαρμογής των διεθνών συμφωνιών, συμβάσεων και συνθηκών που αφορούν το περιβάλλον·
 - β) την ενίσχυση και την προώθηση της ισότιμης και βιώσιμης χρησιμοποίησης, της διατήρησης και της διαχείρισης του περιβάλλοντος και της βιοποικιλότητας, συμπεριλαμβανομένης της δασοκομίας και των πόρων άγριας ζωής·

- γ) την ενίσχυση του θεσμικού και νομικού πλαισίου και της ικανότητας ανάπτυξης, εφαρμογής, διαχείρισης και επιβολής περιβαλλοντικών νόμων, ρυθμίσεων, προτύπων και πολιτικών.
- δ) δημιουργία εταιρικών σχέσεων, διασυνδέσεων και κοινών επιχειρήσεων μεταξύ των οικονομικών φορέων·
- ε) την αποτροπή και τον μετριασμό των επιπτώσεων από φυσικές περιβαλλοντικές καταστροφές και την απώλεια βιοποικιλότητας·
- στ) την προώθηση της ανάπτυξης και προσαρμογής της τεχνολογίας, της μεταφοράς και των εφαρμογών, της έρευνας και ανάπτυξης, και της καινοτομίας·
- ζ) την προστασία και τη διαχείριση των παράκτιων και θαλάσσιων πόρων, των εγχώριων και άγριων ιθαγενών βιολογικών και γενετικών πόρων·
- η) Υποστήριξη της ανάπτυξης εναλλακτικών φιλικών προς το περιβάλλον δραστηριοτήτων και τρόπων ζωής.
- θ) την παραγωγή και τη διευκόλυνση του εμπορίου αγαθών και υπηρεσιών για τα οποία είναι σημαντική η οικολογική επισήμανση·
- ι) την ανταλλαγή πληροφοριών και τη δικτύωση σχετικά με προϊόντα και τις απαιτήσεις τους όσον αφορά τη διαδικασία παραγωγής, τη μεταφορά, την εμπορία και την επισήμανση·
- ια) την ανάπτυξη υποδομών για φιλικά προς το περιβάλλον προϊόντα·
- ιβ) τη συμμετοχή των τοπικών κοινοτήτων στη διαχείριση της βιοποικιλότητας, των δασών και των πόρων άγριων ειδών·

- ιγ) την ανάπτυξη της διαχείρισης και της ασφαλούς διάθεσης βιομηχανικών και τοξικών αποβλήτων·
- ιδ) την προώθηση της συμμετοχής των ενδιαφερόμενων μερών στον διεθνή διάλογο για περιβαλλοντικά θέματα.

ΤΙΤΛΟΣ VI

ΥΓΕΙΟΝΟΜΙΚΑ ΚΑΙ ΦΥΤΟΪΓΕΙΟΝΟΜΙΚΑ ΜΕΤΡΑ

ΑΡΘΡΟ 93

Πεδίο εφαρμογής και στόχοι

1. Η συνεργασία δυνάμει του παρόντος τίτλου περιλαμβάνει στήριξη και ανάπτυξη ικανοτήτων όσον αφορά την εναρμόνιση, τη διαίρεση σε ζώνες και τη διαίρεση σε διαμερίσματα, την εκτίμηση της συμμόρφωσης, την ανταλλαγή πληροφοριών και τη διαφάνεια των όρων του εμπορίου.
2. Οι στόχοι της συνεργασίας δυνάμει του παρόντος τίτλου είναι:
 - α) η διευκόλυνση των διαπεριφερειακών και ενδοπεριφερειακών εμπορικών συναλλαγών, και παράλληλα η διαφύλαξη της υγείας ή της ζωής των ανθρώπων, των ζώων και των φυτών σύμφωνα με τη συμφωνία ΥΦΠ του ΠΟΕ·
 - β) η αντιμετώπιση των προβλημάτων που προκύπτουν από τα μέτρα ΥΦΠ σε τομείς και προϊόντα προτεραιότητας λαμβάνοντας δεόντως υπόψη την περιφερειακή ολοκλήρωση·

- γ) ο ορισμός διαδικασιών και ρυθμίσεων για τη διευκόλυνση της συνεργασίας σε θέματα ΥΦΠ·
- δ) η διασφάλιση της διαφάνειας όσον αφορά τα μέτρα υγειονομικής και φυτοϋγειονομικής προστασίας που εφαρμόζονται στο εμπόριο μεταξύ και εντός των Μερών·
- ε) η προώθηση της ενδοπεριφερειακής εναρμόνισης των μέτρων με τα διεθνή πρότυπα, σύμφωνα με τις διατάξεις της συμφωνίας ΥΦΠ του ΠΟΕ, και η ανάπτυξη κατάλληλων πλαισίων πολιτικής, νομοθετικών, κανονιστικών και θεσμικών πλαισίων στα κράτη εταίρους της ΚΑΑ·
- στ) η ενίσχυση της αποτελεσματικής συμμετοχής των κρατών εταίρων ΚΑΑ στην επιτροπή του Codex Alimentarius, στον Παγκόσμιο Οργανισμό για την Υγεία των Ζώων και στη Διεθνή Σύμβαση για την Προστασία των Φυτών·
- ζ) η προώθηση διαβουλεύσεων και των ανταλλαγών μεταξύ των θεσμικών οργάνων και των εργαστηρίων της ΚΑΑ και της ΕΕ·
- η) η διευκόλυνση της ανάπτυξης των ικανοτήτων για τον καθορισμό και την υλοποίηση περιφερειακών και εθνικών προτύπων σύμφωνα με τις διεθνείς προδιαγραφές προκειμένου να διευκολυνθεί η περιφερειακή ολοκλήρωση·
- θ) ο προσδιορισμός και η ενίσχυση της ικανότητας των κρατών εταίρων της ΚΑΑ για την εφαρμογή και την παρακολούθηση των υγειονομικών και φυτοϋγειονομικών μέτρων δυνάμει του παρόντος άρθρου· και
- ι) η προώθηση της μεταφοράς τεχνολογίας.

3. Με την επιφύλαξη του άρθρου 75, τα Μέρη συμφωνούν να συνεργάζονται στους ακόλουθους τομείς:

- α) τη στήριξη των κρατών εταίρων της ΚΑΑ για τη συμμόρφωση με τα μέτρα υγειονομικής και φυτοϋγειονομικής προστασίας συμπεριλαμβανομένης της ανάπτυξης κατάλληλων κανονιστικών πλαισίων, πολιτικών, θεμάτων σχετικά με το έργο των σχετικών διεθνών φορέων τυποποίησης, της κατάρτισης, των ενημερωτικών εκδηλώσεων, της ανάπτυξης ικανοτήτων και της τεχνικής βοήθειας·
- β) τη στήριξη της εναρμόνισης των μέτρων υγειονομικής και φυτοϋγειονομικής προστασίας εντός των κρατών εταίρων της ΚΑΑ και τη σύσταση εθνικών συντονιστικών επιτροπών ΥΦΠ και την προώθηση της ικανότητας του ιδιωτικού και του δημόσιου τομέα για υγειονομικό έλεγχο· Στους τομείς προτεραιότητας περιλαμβάνονται η ανάπτυξη και η εφαρμογή προγράμματος ποιότητας, η κατάρτιση, οι ενημερωτικές εκδηλώσεις, η ανάπτυξη, η αναβάθμιση, ο εκσυγχρονισμός και η διαπίστευση των εργαστηρίων·
- γ) την υποστήριξη για θέματα σχετικά με το έργο των σχετικών διεθνών οργανισμών τυποποίησης. Η συνεργασία αυτή μπορεί να περιλαμβάνει κατάρτιση, ενημερωτικές εκδηλώσεις, δημιουργία ικανοτήτων και τεχνική βοήθεια·
- δ) την υποστήριξη στον τομέα της αλιείας με στόχο την ανάπτυξη εναρμονισμένων περιφερειακών κανόνων, της νομοθεσίας και των προτύπων των προϊόντων αλιείας για την προώθηση του εμπορίου μεταξύ των Μερών και μέσα στην περιοχή της ΚΑΑ·
- ε) την υποστήριξη με στόχο την προαγωγή της συνεργασίας μεταξύ των φορέων ΥΦΠ των κρατών εταίρων της ΚΑΑ και ισοδύναμων θεσμικών οργάνων της ΕΕ.

- στ) την υποστήριξη της εφαρμογής της συμφωνίας ΥΦΠ, ιδίως για την ενίσχυση των αρμόδιων αρχών της κοινοποίησης και σημείων έρευνας των κρατών εταίρων της ΚΑΑ·
- ζ) της υποστήριξης της ανταλλαγής πληροφοριών.

ΑΡΘΡΟ 94

Εναρμόνιση

1. Τα Μέρη επιδιώκουν να επιτύχουν εναρμόνιση των αντίστοιχων κανόνων και διαδικασιών τους για τον καθορισμό των μέτρων τους υγειονομικής και φυτοϋγειονομικής προστασίας, συμπεριλαμβανομένων της επιθεώρησης, των δοκιμών και των διαδικασιών πιστοποίησης, σύμφωνα με τις διατάξεις της συμφωνίας ΥΦΠ του ΠΟΕ.
2. Τα κράτη εταίροι της ΚΑΑ θα καταρτίσουν, με την υποστήριξη της ΕΕ, πρόγραμμα και χρονοδιάγραμμα για την εναρμόνιση των προτύπων υγειονομικής και φυτοϋγειονομικής προστασίας.
3. Η επιτροπή ανωτέρων υπαλλήλων αναπτύσσει, κατά περίπτωση, μηχανισμούς για την παροχή βοήθειας και την παρακολούθηση της διαδικασίας εναρμόνισης στις περιφέρειες.

ΑΡΘΡΟ 95

Οριοθέτηση και διαμερισματοποίηση

Τα Μέρη αναγνωρίζουν, κατά περίπτωση, καθορισμένες περιοχές που είναι απαλλαγμένες από παράσιτα ή νόσους ή με χαμηλό επιπολασμό παρασίτων ή νόσων, ως πιθανές πηγές φυτικών και ζωικών προϊόντων, λαμβανομένου υπόψη του άρθρου 6 της συμφωνίας ΥΦΠ του ΠΟΕ.

ΑΡΘΡΟ 96

Ειδική και διαφοροποιημένη μεταχείριση και τεχνική βοήθεια

1. Η ΕΕ συμφωνεί να παράσχει τεχνική βοήθεια και ειδική και διαφοροποιημένη μεταχείριση σύμφωνα με τα άρθρα 9 και 10 της συμφωνίας ΥΦΠ του ΠΟΕ.
2. Τα Μέρη συνεργάζονται για την αντιμετώπιση των ιδιαίτερων αναγκών των κρατών εταίρων της ΚΑΑ που απορρέουν από την εφαρμογή των διατάξεων του παρόντος τίτλου.
3. Τα Μέρη συμφωνούν ότι οι ακόλουθοι τομείς αποτελούν προτεραιότητες για τεχνική συνεργασία:
 - α) η αύξηση της τεχνικής ικανότητας στον δημόσιο και στον ιδιωτικό τομέα των κρατών εταίρων της ΚΑΑ, για να υπάρξει δυνατότητα υγειονομικών και φυτοϋγειονομικών ελέγχων, συμπεριλαμβανομένων της κατάρτισης και της ενημέρωσης σχετικά με την επιθεώρηση, την πιστοποίηση, την εποπτεία και τον έλεγχο.

- β) η αύξηση της τεχνικής ικανότητας για την εφαρμογή και την παρακολούθηση των ΥΦΠ μέτρων, συμπεριλαμβανομένης της προώθησης της χρήσης των διεθνών προτύπων·
- γ) η ανάπτυξη ικανοτήτων για ανάλυση της επικινδυνότητας, εναρμόνιση, συμμόρφωση, δοκιμές, πιστοποίηση, παρακολούθηση καταλοίπων, ιχνηλασιμότητα και διαπίστευση, μεταξύ άλλων μέσω της αναβάθμισης ή της ίδρυσης εργαστηρίων και άλλου εξοπλισμού που θα βοηθήσει τα κράτη εταίρους της ΚΑΑ να συμμορφώνονται με τα διεθνή πρότυπα·
- δ) η στήριξη της συμμετοχής των κρατών εταίρων της ΚΑΑ στο έργο σχετικών διεθνών φορέων τυποποίησης·
- ε) η ανάπτυξη της ικανότητας των κρατών εταίρων της ΚΑΑ για την αποτελεσματική συμμετοχή τους στις διαδικασίες κοινοποίησης.

ΤΙΤΛΟΣ VII

ΤΕΧΝΙΚΑ ΕΜΠΟΔΙΑ ΣΤΟ ΕΜΠΟΡΙΟ

ΑΡΘΡΟ 97

Πεδίο εφαρμογής και στόχοι

1. Η συνεργασία δυνάμει του παρόντος τίτλου περιλαμβάνει την εκπόνηση, την έγκριση και την εφαρμογή των τεχνικών κανονισμών, των προτύπων και των διαδικασιών εκτίμησης της συμμόρφωσης, όπως ορίζονται στη συμφωνία ΤΕΕ.
2. Οι στόχοι της συνεργασίας δυνάμει του παρόντος τίτλου είναι:
 - α) η σταδιακή εξάλειψη των τεχνικών φραγμών στο εμπόριο, ώστε να διευκολυνθεί το εμπόριο μεταξύ των Μερών και εντός των κρατών εταίρων της ΚΑΑ·
 - β) η ενίσχυση της περιφερειακής ολοκλήρωσης μεταξύ των κρατών εταίρων της ΚΑΑ με την εναρμόνιση των προτύπων, των τεχνικών κανονισμών και των διαδικασιών εκτίμησης της συμμόρφωσης που εφαρμόζονται στα κράτη εταίρους της ΚΑΑ, σύμφωνα με τη συμφωνία ΤΕΕ του ΠΟΕ·
 - γ) η ενθάρρυνση της ευρύτερης χρήσης των διεθνών τεχνικών κανονισμών, των προτύπων και των διαδικασιών εκτίμησης της συμμόρφωσης, συμπεριλαμβανομένων ειδικών τομεακών μέτρων·

- δ) η ανάπτυξη λειτουργικών δεσμών, κοινοπραξιών και κοινών εργασιών έρευνας και ανάπτυξης μεταξύ των κρατών εταίρων της ΚΑΑ και των οργανισμών τυποποίησης, φορέων εκτίμησης της συμμόρφωσης και των ρυθμιστικών οργάνων της ΕΕ·
- ε) η βελτίωση της πρόσβασης στην αγορά για τα προϊόντα καταγωγής κρατών εταίρων της ΚΑΑ μέσω βελτιώσεων όσον αφορά την ασφάλεια, την ποιότητα και την ανταγωνιστικότητα·
- στ) η ενθάρρυνση της ευρύτερης χρήσης των διεθνών βέλτιστων πρακτικών για διεθνείς τεχνικούς κανονισμούς, διεθνή πρότυπα και διαδικασίες εκτίμησης της συμμόρφωσης·
- ζ) η μέριμνα ώστε η κατάρτιση, η έγκριση και η εφαρμογή τεχνικών κανονισμών να είναι διαφανείς και να μη δημιουργούν περιττά εμπόδια στο εμπόριο μεταξύ των Μερών, σύμφωνα με τις διατάξεις της συμφωνίας ΤΕΕ·
- η) η υποστήριξη της ανάπτυξης κατάλληλων κανονιστικών πλαισίων, πολιτικών και μεταρρυθμίσεων στα κράτη εταίρους της ΚΑΑ ώστε να πληρούν διεθνώς αποδεκτές πρακτικές·
- θ) η υποστήριξη των κρατών εταίρων της ΚΑΑ για να εφαρμόσουν τη συμφωνία ΤΕΕ του ΠΟΕ και να συμμορφωθούν με τις απαιτήσεις των εμπορικών εταίρων τους όσον αφορά τα ΤΕΕ στο πλαίσιο της συμφωνίας ΤΕΕ του ΠΟΕ.

3. Με την επιφύλαξη του άρθρου 75, τα Μέρη συμφωνούν να συνεργάζονται στους ακόλουθους τομείς:

- α) την υποστήριξη της προώθησης της μεγαλύτερης χρησιμοποίησης των διεθνών προτύπων, των τεχνικών κανονισμών και των διαδικασιών εκτίμησης της συμμόρφωσης, συμπεριλαμβανομένων ειδικών τομεακών μέτρων στο έδαφος των Μερών·

- β) την υποστήριξη της δημιουργίας ικανοτήτων των κρατών εταίρων της ΚΑΑ στους τομείς της τυποποίησης, της μετρολογίας, της διαπίστευσης και των διαδικασιών εκτίμησης της συμμόρφωσης, συμπεριλαμβανομένης της υποστήριξης για τη δημιουργία και την αναβάθμιση των εργαστηρίων και των σχετικών οργάνων καθώς και την προμήθεια του σχετικού εξοπλισμού·
- γ) την υποστήριξη της διαχείρισης και της διασφάλισης της ποιότητας σε επιλεγμένους τομείς που παρουσιάζουν ενδιαφέρον για τα κράτη εταίρους της ΚΑΑ·
- δ) την υποστήριξη για την πλήρη συμμετοχή των οργανισμών προτύπων και άλλων τεχνικών κανονιστικών οργανισμών των κρατών εταίρων της ΚΑΑ σε διεθνείς οργανισμούς τυποποίησης και την ενίσχυση του ρόλου των διεθνών προτύπων ως βάσης για τους τεχνικούς κανονισμούς·
- ε) την υποστήριξη των προσπαθειών των φορέων εκτίμησης της συμμόρφωσης των κρατών εταίρων της ΚΑΑ για να επιτύχουν διεθνή διαπίστευση·
- στ) την ανάπτυξη λειτουργικών δεσμών μεταξύ των Μερών στον τομέα της τυποποίησης, της εκτίμησης της συμμόρφωσης και της πιστοποίησης·
- ζ) την υποστήριξη της ανάπτυξης κοινής αντίληψης για τις ορθές κανονιστικές πρακτικές, στις οποίες περιλαμβάνονται:
- i) η διαφάνεια κατά την προετοιμασία, την έγκριση και την εφαρμογή τεχνικών κανονισμών, προτύπων και διαδικασιών διαπίστωσης της συμμόρφωσης·

- ii) η αναγκαιότητα και η αναλογικότητα των κανονιστικών μέτρων και των σχετικών διαδικασιών εκτίμησης της συμμόρφωσης, που μπορεί να περιλαμβάνει τη χρησιμοποίηση της δήλωσης συμμόρφωσης του προμηθευτή·
 - iii) η χρήση διεθνών προτύπων ως βάσης για την κατάρτιση τεχνικών κανονισμών, εκτός από την περίπτωση που τέτοια διεθνή πρότυπα θεωρούνται μη αποτελεσματικά ή ακατάλληλα μέσα για την εκπλήρωση των επιδιωκόμενων νόμιμων στόχων·
 - iv) η ενίσχυση των τεχνικών κανονισμών και των δραστηριοτήτων επιτήρησης της αγοράς· και
 - v) η δημιουργία μηχανισμών και μεθόδων για την επανεξέταση των τεχνικών κανονισμών, των προτύπων και των διαδικασιών εκτίμησης της συμμόρφωσης·
- η) τον εντοπισμό, την ιεράρχηση και την υποστήριξη για την ανάπτυξη της αναγκαίας τεχνικής υποδομής και τη μεταφορά τεχνολογίας, από πλευράς μετρολογίας, την τυποποίηση, τις δοκιμές, την πιστοποίηση και τη διαπίστευση, με σκοπό την υποστήριξη των τεχνικών κανονισμών·
- θ) την ενίσχυση της κανονιστικής, τεχνικής και επιστημονικής συνεργασίας μέσω, μεταξύ άλλων, ανταλλαγής πληροφοριών, πείρας και δεδομένων, με σκοπό τη βελτίωση της ποιότητας και του επιπέδου των τεχνικών κανονισμών τους και την αποτελεσματική χρήση των κανονιστικών πόρων·
- ι) τη βελτίωση της συμβατότητας και σύγκλισης των αντίστοιχων τεχνικών κανονισμών, των προτύπων και των διαδικασιών εκτίμησης της συμμόρφωσης·

- ια) την προώθηση και την ενθάρρυνση της διμερούς συνεργασίας μεταξύ των αντίστοιχων οργανισμών που είναι αρμόδιοι για τη μετρολογία, την τυποποίηση, τις δοκιμές, την πιστοποίηση και τη διαπίστευση·
- ιβ) την προώθηση της συνεργασίας μεταξύ των Μερών και της ΚΑΑ στο πλαίσιο των εργασιών των αρμόδιων διεθνών οργανισμών και οργάνων, καθώς και των φόρουμ που ασχολούνται με τα θέματα των ΤΕΕ.

ΤΙΤΛΟΣ VIII:

ΔΙΕΥΚΟΛΥΝΣΗ ΤΩΝ ΤΕΛΩΝΕΙΑΚΩΝ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΩΝ ΚΑΙ ΤΩΝ ΕΜΠΟΡΙΚΩΝ ΣΥΝΑΛΛΑΓΩΝ

ΑΡΘΡΟ 98

Πεδίο εφαρμογής και στόχοι

1. Τα Μέρη επιβεβαιώνουν και αναγνωρίζουν σημασία των ζητημάτων τελωνειακής συνεργασίας και διευκόλυνσης των συναλλαγών στο αναδυόμενο παγκόσμιο εμπορικό περιβάλλον.
2. Τα Μέρη συμφωνούν να ενισχύσουν τη συνεργασία με σκοπό να εξασφαλίσουν ότι η σχετική νομοθεσία και διαδικασίες, καθώς και η διοικητική ικανότητα των σχετικών διοικήσεων πληρούν το στόχο της προώθησης και διευκόλυνσης του εμπορίου.
3. Τα Μέρη αναγνωρίζουν την ανάγκη κατάλληλης διοικητικής ικανότητας για την επίτευξη αυτών των στόχων. ότι τα κράτη εταίροι της ΚΑΑ χρειάζονται μεταβατικές περιόδους και δημιουργία ικανοτήτων για την ομαλή εφαρμογή των διατάξεων του παρόντος τίτλου.

4. Οι στόχοι της συνεργασίας δυνάμει του παρόντος τίτλου είναι:
- α) η διευκόλυνση των εμπορικών συναλλαγών μεταξύ των Μερών·
 - β) η προώθηση της εναρμόνισης της τελωνειακής νομοθεσίας και των τελωνειακών διαδικασιών·
 - γ) η παροχή στήριξης στα κράτη εταίρους της ΚΑΑ για να ενισχυθεί η διευκόλυνση του εμπορίου·
 - δ) η παροχή στήριξης στις τελωνειακές αρχές των κρατών εταίρων της ΚΑΑ για την εφαρμογή της παρούσας συμφωνίας και άλλων διεθνών τελωνειακών βέλτιστων πρακτικών·
 - ε) η ενίσχυση της συνεργασίας μεταξύ των τελωνειακών αρχών των Μερών και άλλων συναρμόδιων συνοριακών υπηρεσιών.
5. Με την επιφύλαξη του άρθρου 75, τα Μέρη συμφωνούν να συνεργάζονται στους ακόλουθους τομείς:
- α) την ανταλλαγή πληροφοριών σχετικά με την τελωνειακή νομοθεσία και τις τελωνειακές διαδικασίες·
 - β) την ανάπτυξη κοινών πρωτοβουλιών σε αμοιβαία συμφωνημένους τομείς·
 - γ) την υποστήριξη των εξής:
 - ι) εκσυγχρονισμός των τελωνειακών συστημάτων και διαδικασιών, καθώς και μείωση του χρόνου εκτελωνισμού·

- ii) απλούστευση και εναρμόνιση των τελωνειακών διαδικασιών και των διατυπώσεων κατά τις εμπορικές συναλλαγές, συμπεριλαμβανομένων εκείνων που αφορούν τις εισαγωγές, τις εξαγωγές και τη διαμετακόμιση·
 - iii) ενίσχυση των περιφερειακών συστημάτων διαμετακόμισης·
 - iv) βελτίωση της διαφάνειας σύμφωνα με το άρθρο 134·
 - v) δημιουργία ικανοτήτων, συμπεριλαμβανομένης της χρηματοδοτικής και της τεχνικής συνδρομής στα κράτη εταίρους της ΚΑΑ στον τομέα αυτό· και
 - vi) κάθε άλλο θέμα στον τελωνειακό τομέα που ενδέχεται να συμφωνηθεί από τα Μέρη της παρούσας συμφωνίας·
- δ) τον καθορισμό, στο μέτρο του δυνατού, κοινών θέσεων στο πλαίσιο διεθνών οργανισμών στον τομέα των τελωνείων και της διευκόλυνσης των συναλλαγών, όπως ο ΠΟΕ, ο Παγκόσμιος Οργανισμός Τελωνείων (ΠΟΤ), τα ΗΕ και η UNCTAD·
- ε) την προώθηση του συντονισμού μεταξύ όλων των συναρμόδιων υπηρεσιών, τόσο στο εσωτερικό όσο και στο εξωτερικό.
6. Τα Μέρη συνεργάζονται σε τελωνειακά ζητήματα και όσον αφορά τους κανόνες καταγωγής μέσω:
- α) της καθιέρωσης διαδικασιών και πρακτικών που αντανακλούν διεθνή μέσα και πρότυπα τα οποία ισχύουν στον τομέα των τελωνείων και της διευκόλυνσης των εμπορικών συναλλαγών, όπως κανόνες του ΠΟΕ και νομικές πράξεις και πρότυπα του ΠΟΤ·
 - β) της υλοποίησης δραστηριοτήτων που αποσκοπούν στην ενίσχυση της εναρμόνισης των τελωνειακών προτύπων και των μέτρων διευκόλυνσης του εμπορίου·

- γ) της εφαρμογής σύγχρονων τελωνειακών τεχνικών, συμπεριλαμβανομένων της εκτίμησης της επικινδυνότητας, των δεσμευτικών αποφάσεων, της απλούστευσης των διαδικασιών, των εκ των υστέρων ελέγχων και των μεθόδων λογιστικού ελέγχου·
- δ) του αυτοματισμού των τελωνειακών και άλλων εμπορικών διαδικασιών, μεταξύ άλλων και για την ηλεκτρονική ανταλλαγή των τελωνειακών και εμπορικών πληροφοριών·
- ε) της κατάρτισης των τελωνειακών υπαλλήλων και άλλων σχετικών υπαλλήλων του δημόσιου και ιδιωτικού τομέα για τη διευκόλυνση των τελωνειακών και εμπορικών συναλλαγών· και
- στ) κάθε άλλου τομέα που μπορεί να καθοριστεί από τα Μέρη.

ΤΙΤΛΟΣ ΙΧ:

ΜΕΤΡΑ ΠΡΟΣΑΡΜΟΓΗΣ ΣΟΕΣ

ΑΡΘΡΟ 99

Πεδίο εφαρμογής και στόχοι

1. Τα Μέρη αναγνωρίζουν ότι η εξάλειψη και/ή ουσιαστική μείωση των δασμών όπως ορίζεται στην παρούσα συμφωνία θα αποτελέσει πρόκληση για τα κράτη εταίρους της ΚΑΑ. Τα Μέρη συμφωνούν ότι αυτή η συγκεκριμένη πρόκληση αντιμετωπίζεται με τη δημιουργία αντισταθμιστικού πλαισίου, με τη επιφύλαξη των διατάξεων του παραρτήματος VI, το οποίο υπερισχύει.

2. Τα Μέρη αναγνωρίζουν επίσης ότι η εφαρμογή της παρούσας συμφωνίας μπορεί να έχει ως αποτέλεσμα πιθανές προκλήσεις, μεταξύ άλλων, στον κοινωνικό, οικονομικό και περιβαλλοντικό τομέα, στις οικονομίες των κρατών εταίρων της ΚΑΑ. Τα Μέρη συμφωνούν ότι οι εν λόγω προκλήσεις αντιμετωπίζονται μέσω της οικονομικής και αναπτυξιακής συνεργασίας.

3. Η συνεργασία δυνάμει του παρόντος τίτλου αποβλέπει στην αντιμετώπιση των πραγματικών και δυνητικών προκλήσεων προσαρμογής που θα προκύψουν από την εφαρμογή της παρούσας συμφωνίας.

ΑΡΘΡΟ 100

Τομείς συνεργασίας

1. Όσον αφορά τις απώλειες εσόδων που συνδέονται με τη μείωση των τιμών, η ΕΕ, με την επιφύλαξη των διατάξεων του παραρτήματος VI το οποίο υπερισχύει:

- α) προβαίνει σε ενισχυμένο διάλογο σχετικά με μέτρα και μεταρρυθμίσεις δημοσιονομικής προσαρμογής·
- β) καθορίζει τρόπους συνεργασίας για την υποστήριξη της φορολογικής μεταρρύθμισης·
- γ) παρέχει χρηματοδοτικούς πόρους για την προσωρινή κάλυψη των συμφωνηθέντων απωλειών δημοσίων εσόδων που προκύπτουν από την κατάργηση και/ή τη σημαντική μείωση των τελωνειακών δασμών.

2. Για να εξασφαλιστεί ότι οι οικονομίες των κρατών εταίρων της ΚΑΑ εκμεταλλεύονται πλήρως την εν λόγω συμφωνία, η ΕΕ συμφωνεί να συνεργαστεί με τα κράτη εταίρους της ΚΑΑ για να αναληφθούν κατάλληλες δραστηριότητες συνεργασίας, με στόχο:

- α) τη βελτίωση της ανταγωνιστικότητας των παραγωγικών κλάδων στα κράτη εταίρους της ΚΑΑ·

- β) τη βελτίωση των παραγωγικών και επαγγελματικών ικανοτήτων του εργατικού δυναμικού των κρατών εταίρων της ΚΑΑ, συμπεριλαμβανομένης της κατάρτισης των εργαζομένων που απολύθηκαν επειδή έκλεισαν οι επιχειρήσεις ή του εφοδιασμού τους με νέες δεξιότητες για νέες δραστηριότητες κ.λπ.·
- γ) την υποστήριξη των μέτρων για βιώσιμο περιβάλλον·
- δ) την ανάπτυξη ικανοτήτων για την ενίσχυση της μακροοικονομικής πειθαρχίας·
- ε) τον μετριασμό των πιθανών επιπτώσεων σε βάρος της επισιτιστικής και διατροφικής ασφάλειας, της αγροτικής ανάπτυξης, της ασφάλειας των μέσων διαβίωσης και των εσόδων από εξαγωγές στα κράτη εταίρους της ΚΑΑ·
- στ) την αντιμετώπιση άλλων πιθανών τομέων συνεργασίας που συνδέονται με προκλήσεις της εφαρμογής της παρούσας συμφωνίας.

ΤΙΤΛΟΣ X:

ΚΙΝΗΤΟΠΟΙΗΣΗ ΠΟΡΩΝ

ΑΡΘΡΟ 101

Αρχές και στόχοι

1. Αναγνωρίζοντας τη δέσμευση της ΕΕ να υποστηρίξει την εφαρμογή της παρούσας συμφωνίας και των προσπαθειών των κρατών εταίρων της ΚΑΑ για τη χρηματοδότηση των αναπτυξιακών αναγκών τους, τα Μέρη συμφωνούν να εργαστούν τόσο από κοινού όσο και ανεξάρτητα για να κινητοποιήσουν χρηματοδοτικούς πόρους ώστε να υποστηρίξουν την εφαρμογή της παρούσας συμφωνίας, την περιφερειακή ολοκλήρωση και τις στρατηγικές ανάπτυξης των κρατών εταίρων της ΚΑΑ.
2. Ο στόχος της κοινής κινητοποίησης πόρων είναι να συμπληρωθούν, να στηριχθούν και να προωθηθούν, σε πνεύμα αλληλεξάρτησης, οι προσπάθειες των κρατών εταίρων της ΚΑΑ για την διασφάλιση εναλλακτικών πηγών χρηματοδότησης για την υποστήριξη της περιφερειακής ολοκλήρωσης και την ανάπτυξη στρατηγικών, ιδίως τον πίνακα ανάπτυξης ΣΟΕΣ (Development Matrix), στο παράρτημα III α), με την επιφύλαξη των διατάξεων του παραρτήματος VI, το οποίο υπερισχύει.

Υποχρεώσεις

1. Με την επιφύλαξη των διατάξεων του παραρτήματος VI, το οποίο υπερισχύει, τα κράτη εταίροι της ΚΑΑ:
 - α) δεσμεύουν πόρους από τους χρηματοδοτικούς μηχανισμούς τους σε έγκαιρη και προβλέψιμη βάση για τη στήριξη της περιφερειακής ολοκλήρωσης και των αναπτυξιακών στρατηγικών που σχετίζονται με τη ΣΟΕΣ και των σχεδίων που περιέχονται στον πίνακα ανάπτυξης ΣΟΕΣ (Development Matrix)·
 - β) αναπτύσσουν τις αναπτυξιακές στρατηγικές τους λαμβάνοντας δεόντως υπόψη το δικαίωμα των κρατών εταίρων της ΚΑΑ να προσδιορίζουν την κατεύθυνση και την ακολουθία των αναπτυξιακών στρατηγικών και προτεραιοτήτων τους·
 - γ) δημιουργούν ταμείο ΣΟΕΣ για τη διοχέτευση των πόρων που συνδέονται με τη ΣΟΕΣ·
 - δ) ενσωματώνουν τις προτεραιότητες του πίνακα ανάπτυξης ΣΟΕΣ στις περιφερειακές και εθνικές στρατηγικές.

2. Με την επιφύλαξη των διατάξεων του παραρτήματος VI, το οποίο υπερισχύει, τα κράτη εταίροι της ΚΑΑ διατυπώνουν κανόνες και κανονισμούς για τη διαχείριση του ταμείου ΣΟΕΣ, ώστε να διασφαλιστεί η διαφάνεια, η λογοδοσία και η απόδοση από τη χρησιμοποίηση των πόρων αυτών. Με την επιφύλαξη των συνεισφορών άλλων εταίρων στο ταμείο ΣΟΕΣ, η μεταφορά των πόρων της ΕΕ θα πραγματοποιηθεί με την προϋπόθεση της επιτυχούς αξιολόγησης των διαδικασιών λειτουργίας του ταμείου ΣΟΕΣ από την ΕΕ.

3. Με την επιφύλαξη των διατάξεων του παραρτήματος VI, το οποίο υπερισχύει, η ΕΕ διαθέτει πόρους εγκαίρως και σε προβλέψιμη βάση, λαμβάνοντας ιδίως υπόψη τους περιορισμούς από την πλευρά της προσφοράς των κρατών εταίρων της ΚΑΑ που συνδέονται με την εφαρμογή της παρούσας συμφωνίας, συμπεριλαμβανομένων των χρηματοδοτικών κενών που εντοπίζονται στο πλαίσιο του πίνακα ανάπτυξης ΣΟΕΣ, μέσω:

α) του ενωσιακού προϋπολογισμού·

β) κάθε άλλου μέσου που θα χρησιμοποιηθεί για την εφαρμογή της επίσημης αναπτυξιακής βοήθειας.

4. Τα Μέρη δεσμεύονται να συνεργαστούν για την κινητοποίηση των ακόλουθων πόρων:

α) κεφάλαια άλλων (πολυμερών ή διμερών) χορηγών·

β) επιχορηγήσεις, δάνεια με ευνοϊκούς όρους, συμπράξεις δημόσιου και ιδιωτικού τομέα και ειδικοί πόροι·

γ) κάθε άλλοι διαθέσιμοι πόροι επίσημης αναπτυξιακής βοήθειας από τους αναπτυξιακούς εταίρους.

ΜΕΡΟΣ VI

ΘΕΣΜΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

ΑΡΘΡΟ 103

Πεδίο εφαρμογής και στόχος

1. Οι διατάξεις του παρόντος μέρους εφαρμόζονται στο συμβούλιο ΣΟΕΣ, την επιτροπή ανωτέρων υπαλλήλων, τη συμβουλευτική επιτροπή ΣΟΕΣ που συστάθηκε δυνάμει του άρθρου 108 (εφεξής καλούμενη «συμβουλευτική επιτροπή ΣΟΕ»), στα όργανα και τις επιτροπές που ενδέχεται να θεσπιστούν δυνάμει της παρούσας συμφωνίας.
2. Στόχος του παρόντος μέρους είναι να ιδρύσει όργανα που θα διευκολύνει την επίτευξη των στόχων της παρούσας συμφωνίας.

ΑΡΘΡΟ 104

Συμβούλιο ΣΟΕΣ

1. Συγκροτείται συμβούλιο ΣΟΕΣ από την ημερομηνία έναρξης ισχύος της παρούσας συμφωνίας.
2. Το συμβούλιο ΣΟΕΣ απαρτίζεται από τους αντιπροσώπους των Μερών σε υπουργικό επίπεδο.

3. Το συμβούλιο ΣΟΕΣ θεσπίζει τον εσωτερικό του κανονισμό εντός έξι (6) μηνών από την ημερομηνία έναρξης ισχύος της παρούσας συμφωνίας.
4. Το συμβούλιο ΣΟΕΣ συμπροεδρεύεται από έναν αντιπρόσωπο κάθε Μέρους, σύμφωνα με τις διατάξεις του εσωτερικού κανονισμού του.
5. Το συμβούλιο ΣΟΕΣ συνέρχεται σε τακτά διαστήματα που δεν υπερβαίνουν τη διετία (2) και εκτάκτως όταν το απαιτούν οι περιστάσεις, με τη συμφωνία των Μερών.
6. Το συμβούλιο ΣΟΕΣ είναι αρμόδιο για τα εξής:
- α) τη λειτουργία και την εφαρμογή της παρούσας συμφωνίας και την παρακολούθηση την επίτευξη των στόχων της·
 - β) την εξέταση κάθε σημαντικού θέματος που προκύπτει στο πλαίσιο της παρούσας συμφωνίας, καθώς και κάθε άλλου θέματος κοινού ενδιαφέροντος το οποίο επηρεάζει το εμπόριο μεταξύ των Μερών, με την επιφύλαξη των δικαιωμάτων που απορρέουν δυνάμει του Μέρους VII· και
 - γ) την εξέταση προτάσεων και συστάσεων των Μερών για την επανεξέταση και τροποποίηση της παρούσας συμφωνίας·

ΑΡΘΡΟ 105

Εξουσίες του συμβουλίου ΣΟΕΣ

1. Το Συμβούλιο ΣΟΕΣ έχει εξουσία λήψης αποφάσεων και μπορεί να εγκρίνει γραπτές συστάσεις της επιτροπής ανώτερων υπαλλήλων, με αμοιβαία συμφωνία.
2. Οι λαμβανόμενες αποφάσεις είναι δεσμευτικές για τα Μέρη, τα οποία υποχρεούνται να θεσπίζουν όλα τα αναγκαία μέτρα για την εφαρμογή τους σύμφωνα με τους αντίστοιχους εσωτερικούς τους κανόνες.
3. Το συμβούλιο ΣΟΕΣ καταρτίζει και εγκρίνει εντός έξι (6) μηνών από την ημερομηνία έναρξης ισχύος της παρούσας συμφωνίας τον εσωτερικό κανονισμό που απαιτείται για τη σύσταση της ειδικής ομάδας διαιτησίας, όπως προβλέπεται στα άρθρα 112 και 113.
4. Για θέματα για τα οποία ένα κράτος εταίρους της ΚΑΑ ενεργεί ατομικά, για την έκδοση των εν λόγω αποφάσεων από το συμβούλιο ΣΟΕΣ απαιτείται η συμφωνία του ενδιαφερόμενου κράτους εταίρου της ΚΑΑ.

ΑΡΘΡΟ 106

Επιτροπή ανώτερων υπαλλήλων

1. Συγκροτείται επιτροπή ανωτέρων υπαλλήλων από την ημερομηνία έναρξης ισχύος της παρούσας συμφωνίας.

2. Απαρτίζεται από μόνιμους γραμματείς ή κύριους γραμματείς, ανάλογα με την περίπτωση, από τα κράτη εταίρους της ΚΑΑ και αντιπροσώπους της ΕΕ σε επίπεδο ανώτερων υπαλλήλων.
3. Με την επιφύλαξη οδηγιών που ενδέχεται να δοθούν από το συμβούλιο ΣΟΕΣ, η επιτροπή ανώτερων υπαλλήλων συνέρχεται τουλάχιστον μία φορά ετησίως και μπορεί να συγκαλεί έκτακτες συνεδριάσεις κάθε φορά που το απαιτούν οι περιστάσεις, ανά πάσα στιγμή με συμφωνία των Μερών. Οι επιτροπή ανώτερων υπαλλήλων συνέρχεται επίσης πριν από τις συνεδριάσεις του συμβουλίου ΣΟΕΣ.
4. Η επιτροπή συμπροεδρεύεται από έναν αντιπρόσωπο από κάθε Μέρος.
5. Η επιτροπή ανώτερων υπαλλήλων είναι υπεύθυνη για τα εξής:
 - α) τη συνδρομή στο συμβούλιο ΚΑΑ κατά την εκτέλεση των καθηκόντων του·
 - β) τη λήψη και την εξέταση εκθέσεων των ειδικών επιτροπών, των συνόδους εργασίας, των ομάδων εργασίας ή των οργάνων που έχουν συσταθεί από την επιτροπή βάσει του άρθρου 107 παράγραφος 1 και τον συντονισμό των δραστηριοτήτων τους καθώς και τη διατύπωση συστάσεων για να εξεταστούν από το συμβούλιο ΣΟΕΣ·
 - γ) την υποβολή εκθέσεων και συστάσεων σχετικά με την εφαρμογή της παρούσας συμφωνίας στο συμβούλιο ΣΟΕΣ είτε με δική της πρωτοβουλία είτε κατόπιν αιτήματος του συμβουλίου ΣΟΕΣ είτε κατόπιν αιτήματος ενός Μέρους·
 - δ) στον τομέα του εμπορίου:
 - ι) εποπτεύει και είναι υπεύθυνη για την υλοποίηση και την ορθή εφαρμογή των διατάξεων της παρούσας συμφωνίας και αναλύει και συνιστά τομείς συνεργασίας σε αυτό το πλαίσιο·

- ii) αναλαμβάνει δράση για την αποφυγή και τη διευθέτηση διαφορών που ενδέχεται να προκύψουν σχετικά με την ερμηνεία ή την εφαρμογή της παρούσας συμφωνίας, σύμφωνα με τις διατάξεις του τίτλου I του μέρους VII·
 - iii) επικουρεί το συμβούλιο ΣΟΕΣ κατά την εκτέλεση των καθηκόντων του, συμπεριλαμβανομένης της υποβολής συστάσεων για τη λήψη αποφάσεων από το συμβούλιο ΣΟΕΣ·
 - iv) παρακολουθεί την ανάπτυξη της περιφερειακής ολοκλήρωσης και των οικονομικών και εμπορικών σχέσεων μεταξύ των Μερών·
 - v) παρακολουθεί και αξιολογεί τον αντίκτυπο της εφαρμογής της παρούσας συμφωνίας στην αειφόρο ανάπτυξη των Μερών.
 - vi) αναλύει και αναλαμβάνει ενέργειες που μπορούν να διευκολύνουν τις εμπορικές συναλλαγές, τις επενδύσεις και τις επιχειρηματικές ευκαιρίες μεταξύ των Μερών· και
 - vii) αναλύει όλα τα θέματα που εντάσσονται στο πλαίσιο της παρούσας συμφωνίας και κάθε θέμα που ενδέχεται να επηρεάσει την επίτευξη των στόχων της·
- ε) στον τομέα της ανάπτυξης:
- i) επικουρεί το συμβούλιο ΣΟΕΣ στην εκτέλεση των καθηκόντων του για θέματα αναπτυξιακής συνεργασίας που υπάγονται στο πλαίσιο της παρούσας συμφωνίας·
 - ii) παρακολουθεί την εφαρμογή των διατάξεων συνεργασίας που προβλέπονται από την παρούσα συμφωνία και συντονίζει τις σχετικές ενέργειες με τρίτα μέρη — δωρητές·

- iii) διατυπώνει συστάσεις για την εμπορική συνεργασία μεταξύ των Μερών·
- iv) υποβάλλει σε περιοδική αναθεώρηση τις προτεραιότητες συνεργασίας που προβλέπονται από την παρούσα συμφωνία και προβαίνει σε συστάσεις για τη συμπερίληψη νέων προτεραιοτήτων, εάν το κρίνει σκόπιμο· και
- v) επανεξετάζει και αναλύει θέματα συνεργασίας που αφορούν την περιφερειακή ολοκλήρωση και την εφαρμογή της παρούσας συμφωνίας.

ΑΡΘΡΟ 107

Εξουσίες της επιτροπής ανώτερων υπαλλήλων

1. Κατά την εκτέλεση των καθηκόντων της, η επιτροπή ανώτερων υπαλλήλων:
 - α) θεσπίζει, ανάλογα με την περίπτωση, δίνει οδηγίες και εποπτεύει ειδικές επιτροπές, συνεδριάσεις εργασίας, ειδικές ομάδες ή όργανα για την εξέταση θεμάτων της αρμοδιότητάς της και καθορίζει τη σύνθεση, τα καθήκοντα και τους κανόνες λειτουργίας τους, εκτός αν προβλέπεται διαφορετικά στην παρούσα συμφωνία·
 - β) να λαμβάνει αποφάσεις ή να διατυπώνει συστάσεις στις περιπτώσεις που προβλέπονται από την παρούσα συμφωνία ή όταν της έχει ανατεθεί η σχετική εκτελεστική αρμοδιότητα από το κοινό συμβούλιο CARIFORUM-EK. Σε περιπτώσεις που η εν λόγω εκτελεστική αρμοδιότητα έχει ανατεθεί στην επιτροπή, λαμβάνει αποφάσεις ή διατυπώνει συστάσεις σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 105· και

- γ) εξετάζει κάθε σχετικό θέμα στο πλαίσιο της παρούσας συμφωνίας και να λαμβάνει κατάλληλα μέτρα κατά την άσκηση των καθηκόντων της.
2. Η επιτροπή διεξάγει συγκεκριμένες συνόδους εργασίας για την εκτέλεση των καθηκόντων που προβλέπονται στην παράγραφο 1 στοιχείο α).
3. Η επιτροπή καθορίζει τον εσωτερικό της κανονισμό εντός τριών (3) μηνών από την ημερομηνία έναρξης ισχύος της παρούσας συμφωνίας.

ΑΡΘΡΟ 108

Συμβουλευτική επιτροπή ΣΟΕΣ

1. Συγκροτείται συμβουλευτική επιτροπή ΣΟΕΣ με έργο να συνδράμει την επιτροπή ανώτερων υπαλλήλων στην προώθηση του διαλόγου και της συνεργασίας μεταξύ των αντιπροσώπων του ιδιωτικού τομέα, των οργανισμών της κοινωνίας των πολιτών, συμπεριλαμβανομένης της ακαδημαϊκής κοινότητας, και των κοινωνικών και οικονομικών εταίρων. Ο εν λόγω διάλογος και η συνεργασία περιλαμβάνουν όλα τα θέματα που καλύπτονται από την παρούσα συμφωνία όπως προκύπτουν στο πλαίσιο της εφαρμογής της παρούσας συμφωνίας.
2. Η συμμετοχή στη συμβουλευτική επιτροπή ΣΟΕΣ αποφασίζεται από το συμβούλιο ΣΟΕΣ, ύστερα από σύσταση της επιτροπής ανώτερων υπαλλήλων, με σκοπό την εξασφάλιση ευρείας εκπροσώπησης όλων των ενδιαφερόμενων μερών.

3. Η συμβουλευτική επιτροπή ΣΟΕΣ εκτελεί τις δραστηριότητές της βάσει διαβουλεύσεων με την επιτροπή ανώτερων υπαλλήλων ή με δική της πρωτοβουλία, και προβαίνει σε συστάσεις στην επιτροπή ανώτερων υπαλλήλων. Οι αντιπρόσωποι των Μερών παρίσταται στις συνεδριάσεις της συμβουλευτικής επιτροπής ΣΟΕΣ.

4. Η συμβουλευτική επιτροπή ΣΟΕΣ εγκρίνει τον εσωτερικό κανονισμό της εντός τριών (3) μηνών από τη σύστασή της, σε συμφωνία με την επιτροπή ανώτερων υπαλλήλων.

ΜΕΡΟΣ VII

ΑΠΟΦΥΓΗ ΚΑΙ ΕΠΙΛΥΣΗ ΔΙΑΦΟΡΩΝ

ΑΡΘΡΟ 109

Πεδίο εφαρμογής και στόχος

1. Το παρόν μέρος εφαρμόζεται σε οποιαδήποτε διαφορά αφορά την ερμηνεία και την εφαρμογή των διατάξεων της συμφωνίας, εκτός εάν προβλέπεται διαφορετικά.
2. Στόχος του παρόντος μέρους είναι η αποτροπή ή η επίλυση των διαφορών μεταξύ των Μερών όσον αφορά την ερμηνεία και την εφαρμογή της παρούσας συμφωνίας με καλή πίστη και την επίτευξη, όπου αυτό είναι δυνατό, αμοιβαία αποδεκτής λύσης.

ΤΙΤΛΟΣ Ι

ΑΠΟΦΥΓΗ ΔΙΑΦΟΡΩΝ

ΑΡΘΡΟ 110

Διαβουλεύσεις

1. Τα Μέρη προβαίνουν σε διαβουλεύσεις και επιδιώκουν την επίλυση τυχόν διαφορών σχετικά με την ερμηνεία και την εφαρμογή όλων παρούσας συμφωνίας με καλή πίστη και με στόχο την επίτευξη αμοιβαία αποδεκτής λύσης.
2. Ένα Μέρος επιδιώκει διαβουλεύσεις με την υποβολή γραπτού αιτήματος στο άλλο Μέρος και αντίγραφο στην επιτροπή ανώτερων υπαλλήλων, με επισήμανση του σχετικού μέτρου και των διατάξεων όλων συμφωνίας με όλες οποίες θεωρεί ότι δεν συμμορφώνεται το μέτρο.
3. Οι διαβουλεύσεις πραγματοποιούνται, εκτός αν τα Μέρη συμφωνήσουν διαφορετικά, στο έδαφος του Μέρους κατά του οποίου στρέφεται η καταγγελία και διεξάγονται εντός είκοσι (20) ημερών από την ημερομηνία υποβολής του αιτήματος. Οι διαβουλεύσεις θεωρείται ότι έχουν ολοκληρωθεί εντός εξήντα (60) ημερών από την ημερομηνία παραλαβής του αιτήματος του Μέρους κατά του οποίου στρέφεται η καταγγελία, εκτός αν τα Μέρη συμφωνήσουν τη συνέχισή όλων. Όλες οι πληροφορίες που διατίθενται κατά όλες διαβουλεύσεις παραμένουν εμπιστευτικές.
4. Οι διαβουλεύσεις για επείγοντα θέματα, συμπεριλαμβανομένων των θεμάτων που αφορούν αλλοιώσιμα ή εποχικά εμπορεύματα, πραγματοποιούνται το συντομότερο δυνατό από πρακτική άποψη και σε κάθε περίπτωση εντός δεκαπέντε (15) ημερών από την ημερομηνία παραλαβής του αιτήματος και θεωρείται ότι έχουν ολοκληρωθεί εντός τριάντα (30) ημερών από την ημερομηνία παραλαβής του αιτήματος, εκτός αν τα Μέρη συμφωνήσουν να συνεχίσουν όλες διαβουλεύσεις.

5. Αν το Μέρος στο οποίο υποβάλλεται το αίτημα για διαβουλεύσεις δεν ανταποκριθεί στο εν λόγω αίτημα εντός δέκα (10) εργάσιμων ημερών από την ημερομηνία παραλαβής του, ή αν οι διαβουλεύσεις δεν πραγματοποιηθούν στα χρονικά πλαίσια που καθορίζονται αντίστοιχα στην παράγραφο 3 ή 4 του παρόντος άρθρου, ή αν οι διαβουλεύσεις ολοκληρωθούν χωρίς να έχει επιτευχθεί συμφωνία για αμοιβαία αποδεκτή λύση, κάθε Μέρος μπορεί να ζητήσει επίλυση όλες διαφορές από διαιτησία σύμφωνα με το άρθρο 112.

6. Τα Μέρη μπορούν να συμφωνήσουν να τροποποιήσουν όλες προθεσμίες που αναφέρονται όλες παραγράφους 3 έως 5, λόγω των προβλημάτων που αντιμετώπισαν ή όλες πολυπλοκότητας όλες υπόθεσης για οποιοδήποτε από τα δύο Μέρη.

ΑΡΘΡΟ 111

Διαμεσολάβηση

1. Αν οι διαβουλεύσεις δεν καταλήξουν σε αμοιβαία αποδεκτή λύση, τα Μέρη μπορούν, κατόπιν συμφωνίας, να προσφύγουν σε διαμεσολαβητή. Εκτός αν συμφωνήσουν διαφορετικά τα Μέρη, το αντικείμενο του αιτήματος διαβουλεύσεων αποτελεί όλες όρους αναφοράς για τη διαμεσολάβηση.

2. Κάθε Μέρος μπορεί να προβεί σε διαιτησία σύμφωνα με το άρθρο 112 χωρίς να απαιτείται προσφυγή σε διαμεσολάβηση.

3. Εφόσον τα Μέρη δεν συμφωνήσουν σχετικά με διαμεσολαβητή εντός δεκαπέντε (15) ημερών από την ημερομηνία όλες συμφωνίας για την προσφυγή σε διαμεσολάβηση, ο πρόεδρος όλες επιτροπής ανώτερων υπαλλήλων ή ο αντιπρόσωπός του, επιλέγει διαμεσολαβητή με κλήρωση μεταξύ των ατόμων που περιλαμβάνονται στον κατάλογο του άρθρου 125 και που δεν είναι υπήκοοι Μέρους. Η επιλογή πραγματοποιείται εντός είκοσι πέντε (25) ημερών από την ημερομηνία υποβολής όλες συμφωνίας για το αίτημα διαμεσολάβησης και παρουσίας αντιπροσώπου κάθε Μέρους. Ο διαμεσολαβητής συγκαλεί συνεδρίαση με τα Μέρη το αργότερο τριάντα (30) ημέρες μετά την επιλογή του. Ο διαμεσολαβητής λαμβάνει όλες παρατηρήσεις κάθε Μέρους το αργότερο δεκαπέντε (15) ημέρες μετά τη συνεδρίαση και κοινοποιεί γνώμη το αργότερο σαράντα πέντε (45) ημέρες μετά την επιλογή του.

4. Η γνώμη του διαμεσολαβητή μπορεί να περιλαμβάνει σύσταση για τον τρόπο διευθέτησης όλες διαφοράς σύμφωνα με όλες διατάξεις όλες παρούσας συμφωνίας. Η γνώμη του διαμεσολαβητή δεν είναι δεσμευτική.

5. Τα Μέρη μπορούν να συμφωνήσουν να τροποποιήσουν όλες προθεσμίες που αναφέρονται στην παράγραφο 3. Ο διαμεσολαβητής μπορεί όλες να αποφασίσει την τροποποίηση των εν λόγω προθεσμιών κατόπιν σχετικού αιτήματος από οποιοδήποτε από τα Μέρη ή με δική του πρωτοβουλία, λαμβάνοντας υπόψη όλες ιδιαίτερες δυσκολίες που συνάντησε το οικείο Μέρος ή την πολυπλοκότητα όλες υπόθεσης.

6. Οι διαδικασίες που συνεπάγονται διαμεσολάβηση και, ιδίως, όλες οι πληροφορίες που διατίθενται και οι θέσεις που λαμβάνονται από τα Μέρη στο πλαίσιο των εν λόγω διαδικασιών, παραμένουν εμπιστευτικές.

ΤΙΤΛΟΣ ΙΙ

ΕΠΙΛΥΣΗ ΔΙΑΦΟΡΩΝ

ΑΡΘΡΟ 112

Έναρξη της διαδικασίας διαιτησίας

1. Αν τα Μέρη δεν μπορούν να επιλύσουν τη διαφορά με διαβουλεύσεις όπως προβλέπεται στο άρθρο 110, το καταγγέλλον Μέρος δύναται να ζητήσει την κίνηση διαδικασίας για τη σύσταση ειδικής ομάδας διαιτησίας, η οποία συγκροτείται σύμφωνα με το άρθρο 113.
2. Η αίτηση για τη σύσταση ειδικής ομάδας διαιτησίας υποβάλλεται γραπτώς στο Μέρος κατά του οποίου απευθύνεται η καταγγελία και στην επιτροπή ανώτερων υπαλλήλων. Το καταγγέλλον Μέρος επισημαίνει στην αίτησή του τα συγκεκριμένα υπό εξέταση μέτρα και τεκμηριώνει τον τρόπο με τον οποίο τα εν λόγω μέτρα συνιστούν παραβίαση των διατάξεων της παρούσας συμφωνίας.

ΑΡΘΡΟ 113

Σύσταση της ειδικής ομάδας διαιτησίας

1. Συγκροτείται ειδική ομάδα διαιτησίας που απαρτίζεται από τρεις διαιτητές.

2. Εντός δέκα (10) ημερών από την ημερομηνία υποβολής της αίτησης για σύσταση ειδικής ομάδας διαιτησίας στην επιτροπή ανώτερων υπαλλήλων, τα Μέρη διαβουλεύονται μεταξύ τους προκειμένου να επιτευχθεί συμφωνία για τη σύσταση της ειδικής ομάδας διαιτησίας.
3. Σε περίπτωση που τα Μέρη αδυνατούν να συμφωνήσουν σχετικά με τη σύνθεσή της εντός της προθεσμίας που καθορίζεται στην παράγραφο 2 του παρόντος άρθρου, κάθε Μέρος επιλέγει έναν διαιτητή από τον κατάλογο των διαιτητών που καθορίζονται δυνάμει του άρθρου 125, εντός πέντε (5) ημερών. Αν ένα από τα Μέρη δεν ορίσει τον διαιτητή του, κατόπιν σχετικού αιτήματος του άλλου Μέρους, αυτός ο διαιτητής επιλέγεται με κλήρωση από τον πρόεδρο της επιτροπής ανώτερων υπαλλήλων ή τον αναπληρωτή του, από τον υποκατάλογο του εν λόγω Μέρους που καταρτίζεται βάσει του άρθρου 125.
4. Αν τα Μέρη δεν καταλήξουν σε συμφωνία σχετικά με τον πρόεδρο της ειδικής ομάδας διαιτησίας εντός του χρονικού πλαισίου που καθορίζεται στην παράγραφο 2 του παρόντος άρθρου, οι δύο διαιτητές ορίζουν με τη σειρά τους από τον κατάλογο που καταρτίζεται βάσει του άρθρου 125 τρίτο διαιτητή, ο οποίος είναι πρόεδρος της ειδικής ομάδας, εντός πέντε (5) ημερών από τον ορισμό τους και κοινοποιούν στην επιτροπή ανώτερων υπαλλήλων τον ορισμό. Σε περίπτωση μη ορισμού του προέδρου της ειδικής ομάδας διαιτησίας, οποιοδήποτε Μέρος μπορεί να ζητήσει από τον πρόεδρο της επιτροπής ανώτερων υπαλλήλων ή από τον αναπληρωτή του να επιλεγεί με κλήρωση ο πρόεδρος της ειδικής ομάδας διαιτησίας από τον υποκατάλογο προέδρων που περιέχεται στον κατάλογο που καταρτίζεται δυνάμει του άρθρου 125, εντός πέντε (5) ημερών.
5. Η ημερομηνία σύστασης της ειδικής ομάδας διαιτησίας είναι η ημερομηνία κατά την οποία οι τρεις διαιτητές επιλέγονται και αποδέχονται τον διορισμό τους, σύμφωνα με τον εσωτερικό κανονισμό που θεσπίζεται δυνάμει του άρθρου 120.

Ενδιάμεση έκθεση της ειδικής ομάδας διαιτησίας

1. Η ειδική ομάδα διαιτησίας κοινοποιεί στα Μέρη ενδιάμεση έκθεση που περιλαμβάνει περιγραφή και συμπεράσματα, κατά γενικό κανόνα το αργότερο σε χρονικό διάστημα ενενήντα (90) ημερών από την ημερομηνία σύστασής της. Εάν θεωρεί ότι η εν λόγω προθεσμία δεν μπορεί να τηρηθεί, ο πρόεδρος της ειδικής ομάδας διαιτησίας ενημερώνει τα Μέρη και την επιτροπή ανώτερων υπαλλήλων γραπτώς, αναφέροντας τους λόγους της καθυστέρησης και την ημερομηνία κατά την οποία η ειδική ομάδα προβλέπει να υποβάλει την ενδιάμεση έκθεσή της. Σε καμία περίπτωση η ενδιάμεση έκθεση δεν μπορεί να υποβληθεί σε διάστημα μεγαλύτερο των εκατόν είκοσι (120) ημερών από την ημερομηνία σύστασης της ειδικής ομάδας διαιτησίας. Τα Μέρη μπορούν να υποβάλουν στην ειδική ομάδα διαιτησίας γραπτές παρατηρήσεις για την ενδιάμεση έκθεσή της εντός δεκαπέντε (15) ημερών από την υποβολή της έκθεσης αυτής.
2. Σε επείγουσες περιπτώσεις, μεταξύ των οποίων και στην περίπτωση αλλοιώσιμων ή εποχικών αγαθών, η ειδική ομάδα διαιτησίας καταβάλλει κάθε δυνατή προσπάθεια για να κοινοποιήσει την ενδιάμεση έκθεσή της σε τριάντα (30) ημέρες, και σε κάθε περίπτωση το αργότερο εντός σαράντα πέντε (45) ημερών από τη σύστασή της. Ένα Μέρος μπορεί να ζητήσει εγγράφως από την ειδική ομάδα διαιτησίας να επανεξετάσει συγκεκριμένες πτυχές της ενδιάμεσης έκθεσης εντός επτά (7) ημερών από την κοινοποίησή της.
3. Αφού εξετάσει τυχόν γραπτές παρατηρήσεις των Μερών σχετικά με την ενδιάμεση έκθεση, η ειδική ομάδα διαιτησίας μπορεί να τροποποιήσει την έκθεσή της και να προβεί σε οποιαδήποτε περαιτέρω εξέταση κρίνει απαραίτητη. Η τελική απόφαση της ομάδας διαιτησίας περιλαμβάνει μια ικανοποιητική εξέταση των επιχειρημάτων που προβάλλονται στο ενδιάμεσο στάδιο αναθεώρησης και απαντά σαφώς στις ερωτήσεις και τις παρατηρήσεις των δύο Μερών.

Αποφάσεις της ειδικής ομάδας διαιτησίας

1. Η ειδική ομάδα διαιτησίας κοινοποιεί την απόφασή της στα Μέρη και στην επιτροπή ανώτερων υπαλλήλων εντός εκατόν είκοσι (120) ημερών από την ημερομηνία σύστασής της·

Με την επιφύλαξη του πρώτου εδαφίου, όταν η εν λόγω προθεσμία δεν μπορεί να τηρηθεί, ο πρόεδρος της ειδικής ομάδας διαιτησίας ενημερώνει τα Μέρη και την επιτροπή ανώτερων υπαλλήλων γραπτώς, αναφέροντας τους λόγους της καθυστέρησης και την ημερομηνία κατά την οποία η ειδική ομάδα προβλέπει να κοινοποιήσει την απόφασή της. Σε καμία περίπτωση, η απόφαση δεν ανακοινώνεται αργότερα από εκατόν πενήντα (150) ημέρες από την ημερομηνία σύστασης της ειδικής ομάδας διαιτησίας.

2. Σε επείγουσες περιπτώσεις, μεταξύ των οποίων και στην περίπτωση αλλοιώσιμων και εποχικών εμπορευμάτων, η ειδική ομάδα διαιτησίας:

α) κοινοποιεί την απόφασή της εντός εξήντα (60) ημερών από την ημερομηνία της σύστασής της·

β) μπορεί να εκδώσει προκαταρκτική απόφαση, το συντομότερο δυνατό από πρακτική άποψη και εν πάση περιπτώσει εντός επτά (7) ημερών από τη σύστασή της, εφόσον κρίνει ότι η συγκεκριμένη υπόθεση είναι επείγουσα.

3. Η απόφαση της ειδικής ομάδας διαιτησίας περιλαμβάνει συστάσεις για τους τρόπους συμμόρφωσης του Μέρους κατά του οποίου στρέφεται η καταγγελία.

4. Με την επιφύλαξη των παραγράφων 6 έως 10 σχετικά με την εύλογη προθεσμία, το Μέρος κατά του οποίου στρέφεται η καταγγελία λαμβάνει κάθε αναγκαίο μέτρο για να συμμορφωθεί άμεσα και με καλή πίστη με την απόφαση της ειδικής ομάδας διαιτησίας.
5. Εάν η άμεση συμμόρφωση δεν είναι δυνατή, τα Μέρη καταβάλλουν κάθε προσπάθεια για να συμφωνήσουν το χρονικό διάστημα για τη συμμόρφωση με την απόφαση. Στην περίπτωση αυτή, το Μέρος κατά του οποίου στρέφεται η καταγγελία κοινοποιεί, το αργότερο είκοσι μία (21) ημέρες από την κοινοποίηση της απόφασης της ειδικής ομάδας διαιτησίας στα Μέρη, στο καταγγέλλον Μέρος και στην επιτροπή ανώτερων υπαλλήλων το χρονικό διάστημα που θα απαιτηθεί για τη συμμόρφωση.
6. Σε περίπτωση διαφωνίας μεταξύ των Μερών όσον αφορά το εύλογο χρονικό διάστημα για την εφαρμογή της απόφασης της ειδικής ομάδας διαιτησίας, το καταγγέλλον Μέρος ζητά γραπτά από την ειδική ομάδα διαιτησίας, εντός δεκατεσσάρων (14) ημερών από την κοινοποίηση που αναφέρεται στην παράγραφο 1, να προσδιορίσει τη διάρκεια του εύλογου χρονικού διαστήματος. Το εν λόγω αίτημα κοινοποιείται ταυτόχρονα στο Μέρος κατά του οποίου στρέφεται η καταγγελία και στην επιτροπή ανώτερων υπαλλήλων. Η ειδική ομάδα διαιτησίας κοινοποιεί την απόφασή της στα Μέρη και στην επιτροπή ανώτερων υπαλλήλων εντός είκοσι μίας (21) ημερών από την ημερομηνία υποβολής της αίτησης.
7. Στην περίπτωση που είναι αδύνατη η σύγκληση της αρχικής ειδικής ομάδας διαιτησίας, ή ορισμένων από τα μέλη της, ισχύουν οι διαδικασίες που ορίζονται στο άρθρο 113. Η προθεσμία κοινοποίησης της απόφασης είναι τριάντα πέντε (35) ημέρες από την ημερομηνία υποβολής της αίτησης που αναφέρεται στην παράγραφο 6 του παρόντος άρθρου.

8. Κατά τον καθορισμό της διάρκειας της εύλογης προθεσμίας, η ειδική ομάδα διαιτησίας λαμβάνει υπόψη το χρονικό διάστημα που συνήθως απαιτεί το Μέρος κατά του οποίου στρέφεται η καταγγελία ώστε να θεσπίσει ανάλογες νομοθετικές ή διοικητικές διατάξεις με αυτές που επισημαίνει το εν λόγω Μέρος ως απαραίτητες για την εξασφάλιση της συμμόρφωσης, και ιδίως, η ειδική ομάδα διαιτησίας λαμβάνει υπόψη τις δυσκολίες που ενδέχεται να συναντήσουν τα κράτη εταίροι της ΚΑΑ λόγω της έλλειψης του απαιτούμενου δυναμικού.
9. Το εύλογο χρονικό διάστημα μπορεί να παραταθεί με συμφωνία μεταξύ των Μερών.

ΑΡΘΡΟ 116

Επανεξέταση των μέτρων που ελήφθησαν για τη συμμόρφωση με την απόφαση της ειδικής ομάδας διαιτησίας

1. Πριν από το πέρας του εύλογου χρονικού διαστήματος το Μέρος κατά του οποίου στρέφεται η καταγγελία κοινοποιεί στο καταγγέλλον Μέρος και την επιτροπή ανώτερων υπαλλήλων τα μέτρα που έχει λάβει προκειμένου να συμμορφωθεί με την απόφαση της ειδικής ομάδας διαιτησίας.
2. Αν, κατά τη λήξη του εύλογου χρονικού διαστήματος, το Μέρος κατά του οποίου στρέφεται η καταγγελία δεν έχει συμμορφωθεί με την παράγραφο 1 του παρόντος άρθρου, το καταγγέλλον Μέρος δύναται να λάβει, κατόπιν κοινοποίησης προς το Μέρος κατά του οποίου στρέφεται η καταγγελία και στην επιτροπή ανώτερων υπαλλήλων, τα κατάλληλα μέτρα σύμφωνα με το άρθρο 118 παράγραφος 2.
3. Όταν υπάρχει διαφωνία μεταξύ των Μερών ως προς το αν το Μέρος κατά του οποίου στρέφεται η καταγγελία συμμορφώθηκε με τις διατάξεις της παρούσας συμφωνίας, κάθε Μέρος μπορεί να ζητήσει εγγράφως από την ειδική ομάδα διαιτησίας να αποφασίσει σχετικά με το ζήτημα. Στο πλαίσιο της εν λόγω αίτησης, πρέπει να καθορίζεται το συγκεκριμένο μέτρο που εξετάζεται και να διευκρινίζεται σαφώς ο τρόπος με τον οποίο το συγκεκριμένο μέτρο δεν συμβιβάζεται ή συμβιβάζεται με τις διατάξεις της συμφωνίας και την απόφαση της ειδικής ομάδας διαιτησίας.

4. Η ειδική ομάδα διαιτησίας επιδιώκει να κοινοποιήσει την απόφασή της εντός σαράντα πέντε (45) ημερών από την ημερομηνία υποβολής της αίτησης που αναφέρεται στην παράγραφο 3. Σε επείγουσες περιπτώσεις, μεταξύ των οποίων και στην περίπτωση αλλοιώσιμων αγαθών, η ειδική ομάδα διαιτησίας καταβάλλει κάθε προσπάθεια για να εκδώσει την απόφασή της εντός τριάντα (30) ημερών από την ημερομηνία υποβολής της αίτησης.

5. Στην περίπτωση που είναι αδύνατη η σύγκληση της αρχικής ειδικής ομάδας διαιτησίας ή ορισμένων από τα μέλη της εντός δεκαπέντε (15) ημερών, ισχύουν οι διαδικασίες που ορίζονται στο άρθρο 113. Στις περιπτώσεις αυτές, η προθεσμία κοινοποίησης της απόφασης είναι ογδόντα (80) ημέρες από την ημερομηνία της υποβολής της αίτησης που αναφέρεται στην παράγραφο 3 του παρόντος άρθρου.

ΑΡΘΡΟ 117

Προσωρινά μέτρα σε περίπτωση μη συμμόρφωσης

1. Αν το Μέρος κατά του οποίου στρέφεται η καταγγελία παραλείψει να κοινοποιήσει μέτρο που έχει θεσπίσει προκειμένου να συμμορφωθεί με την απόφαση της ειδικής ομάδας διαιτησίας πριν από τη λήξη του εύλογου χρονικού διαστήματος ή αν η ειδική ομάδα διαιτησίας αποφασίσει ότι το κοινοποιηθέν μέτρο βάσει του άρθρου 116 παράγραφος 1 δεν συμβιβάζεται με τις υποχρεώσεις του συμβαλλόμενου Μέρους κατά του οποίου στρέφεται η καταγγελία, δυνάμει της παρούσας συμφωνίας, το καταγγέλλον Μέρος δικαιούται μετά από ανακοίνωση στο Μέρος κατά του οποίου στρέφεται η καταγγελία, να θεσπίζει τα κατάλληλα μέτρα.

2. Κατά τη λήψη των εν λόγω μέτρων το καταγγέλλον Μέρος επιδιώκει να επιλέγει μέτρα που επηρεάζουν στο ελάχιστο την επίτευξη των στόχων της παρούσας συμφωνίας και λαμβάνει υπόψη τον αντίκτυπό τους στην οικονομία του Μέρους κατά του οποίου στρέφεται η καταγγελία. Επιπλέον, στις περιπτώσεις που το Μέρος ΕΕ έχει αποκτήσει το δικαίωμα για τη θέσπιση των εν λόγω μέτρων, επιλέγει μέτρα που στοχεύουν συγκεκριμένα στη συμμόρφωση του κράτους εταίρου της ΚΑΑ τα μέτρα του οποίου διαπιστώθηκε ότι παραβιάζουν την παρούσα συμφωνία.

3. Ανά πάσα στιγμή μετά την παρέλευση του εύλογου χρονικού διαστήματος, το καταγγέλλον Μέρος μπορεί να ζητά από το Μέρος κατά του οποίου στρέφεται η καταγγελία να προσφέρει μια προσωρινή αποζημίωση και το Μέρος κατά του οποίου στρέφεται η καταγγελία υποβάλλει προσφορά αυτού του είδους.

4. Τα μέτρα αποκατάστασης ή τα αντίποινα έχουν προσωρινό χαρακτήρα και εφαρμόζονται μόνον έως ότου το μέτρο που έχει κριθεί ότι παραβιάζει τις διατάξεις της παρούσας συμφωνίας αρθεί ή τροποποιηθεί ώστε να συμμορφωθεί με τις εν λόγω διατάξεις, ή έως ότου τα Μέρη καταλήξουν σε συμφωνία για τη διευθέτηση της διαφοράς.

ΑΡΘΡΟ 118

Επανεξέταση των μέτρων που λαμβάνονται για τη συμμόρφωση μετά τη λήψη των κατάλληλων μέτρων

1. Το Μέρος κατά του οποίου στρέφεται η καταγγελία κοινοποιεί στο άλλο Μέρος και στην επιτροπή ανώτερων υπαλλήλων όλα τα μέτρα που λαμβάνει προκειμένου να συμμορφωθεί με την απόφαση της ειδικής ομάδας διαιτησίας και την αίτησή του για τη λήξη της εφαρμογής των κατάλληλων μέτρων από το καταγγέλλον Μέρος.

2. Εάν τα Μέρη δεν καταλήξουν σε συμφωνία σχετικά με τη συμβατότητα του κοινοποιηθέντος μέτρου με τις διατάξεις της παρούσας συμφωνίας, εντός τριάντα (30) ημερών από την ημερομηνία υποβολής της κοινοποίησης, το καταγγέλλον Μέρος μπορεί να ζητεί γραπτώς από τον πρόεδρο της αρχικής ειδικής ομάδας διαιτησίας να αποφασίσει σχετικά με το ζήτημα. Το εν λόγω αίτημα κοινοποιείται στο Μέρος κατά του οποίου στρέφεται η καταγγελία και στην επιτροπή ανώτερων υπαλλήλων. Η απόφαση της ειδικής ομάδας διαιτησίας κοινοποιείται στα Μέρη και στην επιτροπή ανώτερων υπαλλήλων εντός σαράντα πέντε (45) ημερών από την ημερομηνία παραλαβής του αιτήματος.

3. Εάν η ειδική ομάδα διαιτησίας αποφασίσει ότι κάθε μέτρο που ελήφθη για τη συμμόρφωση, δεν συνάδει με τις διατάξεις της παρούσας συμφωνίας, καθορίζει αν το καταγγέλλον Μέρος μπορεί να συνεχίσει να εφαρμόζει τα κατάλληλα μέτρα. Αν η ειδική ομάδα διαιτησίας αποφασίσει ότι κάθε μέτρο που ελήφθη για τη συμμόρφωση, συνάδει με τις διατάξεις της παρούσας συμφωνίας, λήγει η ισχύς των κατάλληλων μέτρων αμέσως μετά την ημερομηνία της απόφασης.

4. Στην περίπτωση που είναι αδύνατη η σύγκληση της αρχικής ειδικής ομάδας διαιτησίας, ή ορισμένων εκ των μελών της, ισχύουν οι διαδικασίες που ορίζονται στο άρθρο 113. Η προθεσμία για την κοινοποίηση της απόφασης είναι εξήντα (60) ημέρες από την ημερομηνία υποβολής της αίτησης που αναφέρεται στην παράγραφο 2 του παρόντος άρθρου.

ΤΙΤΛΟΣ III

ΚΟΙΝΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

ΑΡΘΡΟ 119

Αμοιβαίως αποδεκτή λύση

Τα Μέρη μπορούν ανά πάσα στιγμή να καταλήξουν σε λύση για μια διαφορά στο πλαίσιο του παρόντος μέρους και κοινοποιούν στην επιτροπή ανώτερων υπαλλήλων τη συμφωνηθείσα λύση. Αν η λύση απαιτεί έγκριση σύμφωνα με τις σχετικές εγχώριες διαδικασίες ενός από τα Μέρη, η κοινοποίηση αναφέρει αυτήν την απαίτηση και η διαδικασία αναστέλλεται. Εάν δεν απαιτείται τέτοια έγκριση, ή μετά την κοινοποίηση της ολοκλήρωσης των εγχώριων αυτών διαδικασιών, η διαδικασία λήγει.

ΑΡΘΡΟ 120

Εσωτερικός κανονισμός

Οι διαδικασίες επίλυσης διαφορών διέπονται από εσωτερικό κανονισμό που εγκρίνεται από το συμβούλιο ΣΟΕΣ εντός έξι (6) μηνών από την ημερομηνία έναρξης ισχύος της παρούσας συμφωνίας.

ΑΡΘΡΟ 121

Πληροφορίες και τεχνικές συμβουλές

Κατόπιν αιτήματος ενός Μέρους, ή με δική της πρωτοβουλία, η ειδική ομάδα διαιτησίας μπορεί να λαμβάνει τις πληροφορίες που θεωρεί κατάλληλες για τη διαδικασία της από οποιαδήποτε πηγή, συμπεριλαμβανομένων των Μερών που εμπλέκονται στη διαφορά. Η ειδική ομάδα διαιτησίας έχει επίσης το δικαίωμα να ζητήσει τη γνώμη σχετικών εμπειρογνομόνων, εφόσον το θεωρεί σκόπιμο. Τα ενδιαφερόμενα φυσικά ή νομικά πρόσωπα των Μερών και άλλων τρίτων Μερών μπορούν να υποβάλουν φιλικές παρατηρήσεις στην ειδική ομάδα διαιτησίας σύμφωνα με τον εσωτερικό κανονισμό που θεσπίζεται δυνάμει του άρθρου 120. Κάθε πληροφορία που συγκεντρώνεται κατ' αυτό τον τρόπο κοινοποιείται στα Μέρη τα οποία μπορούν να υποβάλουν τα σχόλιά τους.

ΑΡΘΡΟ 122

Γλώσσες υποβολής παρατηρήσεων

1. Οι γραπτές και προφορικές παρατηρήσεις των Μερών υποβάλλονται σε οποιαδήποτε επίσημη γλώσσα των εν λόγω Μερών.
2. Τα Μέρη καταβάλλουν προσπάθεια να συμφωνήσουν σε κοινή γλώσσα εργασίας για οποιαδήποτε συγκεκριμένη διαδικασία στο πλαίσιο του παρόντος μέρους. Εάν τα εν λόγω Μέρη αδυνατούν να συμφωνήσουν σε μια κοινή γλώσσα εργασίας, κάθε Μέρος προβαίνει στις σχετικές διευθετήσεις και επιβαρύνεται με τις δαπάνες μετάφρασης των γραπτών παρατηρήσεών του και διερμηνείας κατά τις ακροάσεις στην γλώσσα επιλογής του Μέρους κατά του οποίου στρέφεται η καταγγελία, εκτός αν η εν λόγω γλώσσα είναι η επίσημη γλώσσα του εν λόγω Μέρους¹.

ΑΡΘΡΟ 123

Κανόνες ερμηνείας

1. Οι ειδικές ομάδες διαιτησίας εφαρμόζουν και ερμηνεύουν τις διατάξεις της παρούσας συμφωνίας σύμφωνα με τους συνήθεις κανόνες για την ερμηνεία του δημοσίου διεθνούς δικαίου, συμπεριλαμβανομένης της Σύμβασης της Γενεύης περί του δικαίου των Συνθηκών που υπογράφηκε στη Βιέννη στις 23 Μαΐου 1969.
2. Οι ερμηνείες και οι αποφάσεις της ειδικής ομάδας διαιτησίας δεν είναι δυνατόν να αυξάνουν ή να μειώνουν τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις που προβλέπονται στην παρούσα συμφωνία.

¹ Για τους σκοπούς του παρόντος άρθρου, οι επίσημες γλώσσες είναι εκείνες που απαριθμούνται στο άρθρο 146.

ΑΡΘΡΟ 124

Διαδικασίες για τις αποφάσεις της ειδικής ομάδας διαιτησίας

1. Η ειδική ομάδα διαιτησίας καταβάλλει κάθε δυνατή προσπάθεια ώστε να λαμβάνει κάθε απόφαση με συναίνεση. Σε περίπτωση που δεν είναι δυνατό να ληφθεί απόφαση με συναίνεση, η σχετική απόφαση λαμβάνεται με πλειοψηφία.
2. Οι αποφάσεις της ειδικής ομάδας διαιτησίας αναφέρουν τα πραγματικά περιστατικά, τη δυνατότητα εφαρμογής των σχετικών διατάξεων της παρούσας συμφωνίας και τη βασική αιτιολόγηση των διαπιστώσεων, συστάσεων και συμπερασμάτων τα οποία διατυπώνει. Η επιτροπή ανώτερων υπαλλήλων δημοσιοποιεί τις αποφάσεις της ειδικής ομάδας διαιτησίας.
3. Η απόφαση της ειδικής ομάδας διαιτησίας είναι οριστική και δεσμευτική για τα Μέρη.

ΑΡΘΡΟ 125

Κατάλογος διαιτητών

1. Το αργότερο εντός έξι (6) μηνών από την ημερομηνία έναρξης ισχύος της παρούσας συμφωνίας, η επιτροπή ανώτερων υπαλλήλων καταρτίζει κατάλογο τουλάχιστον δεκαπέντε (15) ατόμων που επιθυμούν και είναι ικανά να ασκήσουν καθήκοντα διαιτητή. Ο κατάλογος απαρτίζεται από τρεις υποκατάλογους: για κάθε Μέρος, ένας υποκατάλογος με πρόσωπα που θα υπηρετήσουν ως διαιτητές· και ένας υποκατάλογος με πρόσωπα που δεν είναι υπήκοοι κανενός από τα Μέρη, προκειμένου να εκτελέσουν χρέη προέδρου της ειδικής ομάδας διαιτησίας. Κάθε υποκατάλογος περιλαμβάνει τουλάχιστον πέντε (5) πρόσωπα. Η επιτροπή ανώτερων υπαλλήλων διασφαλίζει ότι ο κατάλογος διατηρείται πάντα σ' αυτό το επίπεδο σύμφωνα με τις διατάξεις του εσωτερικού κανονισμού που θεσπίζεται δυνάμει του άρθρου 120.

2. Σε περίπτωση που ένας υποκατάλογος δεν έχει καταρτιστεί ή δεν περιέχει αρκετά ονόματα προσώπων κατά τη στιγμή της υποβολής της ανακοίνωσης σύμφωνα με το άρθρο 113 παράγραφος 2, οι διαιτητές επιλέγονται με κλήρωση μεταξύ των προσώπων που έχουν επίσημα προταθεί για τον αντίστοιχο υποκατάλογο από ένα ή από αμφότερα τα Μέρη. Σε περίπτωση που μόνο το ένα Μέρος έχει προτείνει ονόματα προσώπων, οι τρεις διαιτητές επιλέγονται με κλήρωση από τα ονόματα αυτά.
3. Σε περίπτωση που δεν υπάρχει κατάλογος διαιτητών σύμφωνα με την παράγραφο 1 ανωτέρω ή ονόματα διαιτητών που προτείνονται σύμφωνα με την παράγραφο 2, το Μέρος που κινεί τη διαδικασία διαιτησίας πρέπει να ζητήσει από τον Γενικό Γραμματέα του Διαρκούς Διαιτητικού Δικαστηρίου να ενεργήσει ως αρμόδια για τον διορισμό αρχή.
4. Οι διαιτητές πρέπει να διαθέτουν εξειδικευμένες γνώσεις και σχετική εμπειρία στους τομείς του διεθνούς εμπορικού δικαίου. Είναι ανεξάρτητοι, συμμετέχουν σε ατομική βάση, δεν λαμβάνουν οδηγίες από κάποιον οργανισμό ή δημόσια αρχή, ούτε συνδέονται με τη δημόσια αρχή κάποιου από τα Μέρη και συμμορφώνονται με τον κώδικα δεοντολογίας που προσαρτάται στον εσωτερικό κανονισμό ο οποίος θα θεσπιστεί δυνάμει του άρθρου 120.

ΑΡΘΡΟ 126

Σχέσεις με τον μηχανισμό επίλυσης διαφορών του ΠΟΕ

1. Οι ειδικές ομάδες διαιτησίας που συγκροτούνται δυνάμει της παρούσας συμφωνίας δεν εκδικάζουν διαφορές σχετικά με τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις των Μερών, δυνάμει της συμφωνίας ΠΟΕ.

2. Η προσφυγή στις διατάξεις της παρούσας συμφωνίας για τη διευθέτηση διαφορών ισχύει υπό την επιφύλαξη τυχόν δράσης στο πλαίσιο του ΠΟΕ, συμπεριλαμβανομένης της δράσης για τη διευθέτηση των διαφορών. Ωστόσο, αν ένα Μέρος έχει κινήσει διαδικασία διευθέτησης των διαφορών όσον αφορά ένα συγκεκριμένο θέμα, είτε δυνάμει του παρόντος τίτλου είτε δυνάμει της συμφωνίας ΠΟΕ, δεν κινεί διαδικασία διευθέτησης των διαφορών όσον αφορά το ίδιο θέμα στο πλαίσιο του άλλου φόρουμ πριν περατωθεί η πρώτη διαδικασία. Επιπλέον, ένα Μέρος δεν επιδιώκει αποκατάσταση παραβίασης υποχρέωσης που είναι πανομοιότυπη στο πλαίσιο της συμφωνίας και δυνάμει της συμφωνίας του ΠΟΕ σε αμφότερα τα φόρουμ. Σε τέτοια περίπτωση, μόλις αρχίσει μια διαδικασία επίλυσης διαφορών, το Μέρος δεν προβάλλει αξίωση για αποκατάσταση της παραβίασης υποχρέωσης στο πλαίσιο άλλης συμφωνίας στο άλλο φόρουμ, εκτός αν το φόρουμ που επιλέγεται αποτύχει για διαδικαστικούς ή δικαιοδοτικούς λόγους να καταλήξει σε συμπέρασμα όσον αφορά την αξίωση για αποκατάσταση της εν λόγω παραβίασης υποχρέωσης.

3. Ένα Μέρος μπορεί, όσον αφορά ένα συγκεκριμένο μέτρο, να κινήσει διαδικασία επίλυσης διαφορών, είτε δυνάμει του παρόντος μέρους είτε δυνάμει της συμφωνίας ΠΟΕ:

- α) οι διαδικασίες επίλυσης διαφορών δυνάμει του παρόντος μέρους θεωρείται ότι κινούνται από το αίτημα ενός Μέρους για τη σύσταση ομάδας διαιτησίας σύμφωνα με το άρθρο 112 και ότι περατώνονται όταν η ειδική ομάδα διαιτησίας κοινοποιήσει την απόφασή της στα Μέρη και στην επιτροπή ανώτερων υπαλλήλων σύμφωνα με το άρθρο 115 ή όταν έχει επιτευχθεί αμοιβαία συμφωνηθείσα λύση δυνάμει του άρθρου 119.
- β) οι διαδικασίες επίλυσης διαφορών δυνάμει της συμφωνίας ΠΟΕ θεωρείται ότι κινούνται όταν ένα Μέρος ζητά τη σύσταση ειδικής ομάδας σύμφωνα με το άρθρο 6 του DSU και θεωρείται ότι περατώνονται όταν το Όργανο επίλυσης διαφορών του ΠΟΕ εγκρίνει την έκθεση της ειδικής ομάδας του ΠΟΕ, ή του δευτεροβάθμιου οργάνου κατά περίπτωση, δυνάμει των άρθρων 16 και 17 παράγραφος 14 του DSU· και

4. Καμία διάταξη της παρούσας συμφωνίας δεν εμποδίζει ένα Μέρος να εφαρμόσει την αναστολή των υποχρεώσεων που εγκρίνεται από το όργανο επίλυσης διαφορών του ΠΟΕ. Η συμφωνία ΠΟΕ δεν αποκλείει ένα Μέρος από την αναστολή των υποχρεώσεων που απορρέουν από την παρούσα συμφωνία.

ΑΡΘΡΟ 127

Προθεσμίες

1. Κάθε προθεσμία που προβλέπεται στο παρόν μέρος, συμπεριλαμβανομένων των προθεσμιών κοινοποίησης των αποφάσεων από τις ειδικές ομάδες διαιτησίας, υπολογίζεται σε ημερολογιακές ημέρες από την ημέρα που έπεται της πράξης ή του γεγονότος που αφορούν.
2. Κάθε προθεσμία που αναφέρεται στο παρόν μέρος μπορεί να παρατείνεται με αμοιβαία συμφωνία των Μερών.

ΜΕΡΟΣ VIII

ΓΕΝΙΚΕΣ ΕΞΑΙΡΕΣΕΙΣ

ΑΡΘΡΟ 128

Γενική ρήτρα εξαίρεσης

Με την προϋπόθεση ότι τα εν λόγω μέτρα δεν εφαρμόζονται κατά τέτοιο τρόπο ώστε να συνιστούν μέσο αυθαίρετης ή αδικαιολόγητης διακριτικής μεταχείρισης μεταξύ των Μερών στα οποία επικρατούν παρόμοιες συνθήκες ή συγκεκριμένο περιορισμό των διεθνών συναλλαγών, καμία από τις διατάξεις της παρούσας συμφωνίας δεν μπορεί να ερμηνευθεί κατά την έννοια ότι εμποδίζει τη θέσπιση ή την επιβολή από το μέρος ΕΕ ή τα κράτη εταίρους της ΚΑΑ, μέτρων:

- α) αναγκαίων για την προστασία της δημόσιας ασφάλειας και της ηθικής ή την τήρηση της δημόσιας τάξης·
- β) αναγκαίων για την προστασία της ζωής ή της υγείας των ανθρώπων, των ζώων ή των φυτών·
- γ) για την εισαγωγή ή την εξαγωγή χρυσού ή αργύρου·
- δ) αναγκαίων για τη διασφάλιση της συμμόρφωσης με νόμους ή κανονισμούς που δεν είναι ασύμβατοι με τις διατάξεις της παρούσας συμφωνίας, περιλαμβανομένων εκείνων που σχετίζονται με την επιβολή της τελωνειακής νομοθεσίας, την επιβολή μονοπωλίων τα οποία λειτουργούν σύμφωνα με το άρθρο II παράγραφος 4 και το άρθρο XVII της GATT, την προστασία των ευρεσιτεχνιών, των σημάτων και των δικαιωμάτων πνευματικής ιδιοκτησίας, καθώς και την πρόληψη πρακτικών απάτης·

- ε) που επιβάλλονται για την προστασία εθνικών θησαυρών με καλλιτεχνική, ιστορική ή αρχαιολογική αξία·
- στ) σχετικά με τη διατήρηση ζώντων και μη ζώντων εξαντλήσιμων φυσικών πόρων, εφόσον τα μέτρα αυτά καθίστανται αποτελεσματικά σε συνδυασμό με περιορισμούς επί της εγχώριας παραγωγής ή κατανάλωσης·
- ζ) σχετικά με τη διατήρηση εξαντλήσιμων φυσικών πόρων σε περίπτωση που τα μέτρα αυτά καταστούν εκτελεστά από κοινού με τους περιορισμούς για την εγχώρια παραγωγή ή κατανάλωση·
- η) που λαμβάνονται με σκοπό τη συμμόρφωση με υποχρεώσεις που απορρέουν από οποιαδήποτε διακυβερνητική συμφωνία σχετικά με βασικό εμπόρευμα, η οποία ανταποκρίνεται σε προϋποθέσεις που έχουν υποβληθεί στα Μέρη της GATT και δεν έχουν απορριφθεί από αυτά ή η οποία έχει υποβληθεί η ίδια στα Μέρη και δεν έχει απορριφθεί από αυτά¹·
- θ) που επιβάλλουν περιορισμούς στις εξαγωγές εγχώριων πρώτων υλών αναγκαίων για τη διασφάλιση ουσιωδών ποσοτήτων τέτοιων υλών για την εγχώρια μεταποίηση σε περιόδους κατά τις οποίες η εγχώρια τιμή των πρώτων αυτών υλών διατηρείται κάτω από την παγκόσμια τιμή στο πλαίσιο κρατικού προγράμματος σταθεροποίησης· τα μέτρα αυτά, ωστόσο, ισχύουν υπό την προϋπόθεση ότι οι περιορισμοί δεν έχουν ως αποτέλεσμα την αύξηση των εξαγωγών ή την προστασία του εγχώριου μεταποιητικού κλάδου και δεν παρεκκλίνουν από τις διατάξεις της παρούσας συμφωνίας όσον αφορά τη μη διακριτική μεταχείριση·
- ι) αναγκαίων για την απόκτηση ή διανομή προϊόντων που παρουσιάζουν γενικά ή τοπικά έλλειψη υπό την προϋπόθεση ότι τυχόν τέτοια μέτρα είναι σύμφωνα με την αρχή ότι η ΕΕ ή τα κράτη εταίροι της ΚΑΑ δικαιούνται ισότιμο μερίδιο της διεθνούς προσφοράς των εν λόγω προϊόντων και ότι τυχόν τέτοια μέτρα τα οποία είναι ασύμβατα με τις λοιπές διατάξεις της παρούσας συμφωνίας διακόπτονται αμέσως μόλις οι συνθήκες που τα προκάλεσαν έπαψαν να υφίστανται.

¹ Η εξαίρεση που προβλέπεται στο παρόν στοιχείο καλύπτει επίσης κάθε συμφωνία σχετικά με βασικό εμπόρευμα η οποία ανταποκρίνεται στις αρχές που εγκρίθηκαν από το Οικονομικό και Κοινωνικό Συμβούλιο της GATT στην απόφασή του 30 (IV), της 28ης Μαρτίου 1947.

Εξαιρέσεις για λόγους ασφάλειας

1. Καμία διάταξη της παρούσας συμφωνίας δεν ερμηνεύεται κατά την έννοια ότι:
 - α) η ΕΕ ή τα κράτη εταίροι της ΚΑΑ υποχρεούνται να γνωστοποιήσουν μια πληροφορία, όταν κατά την άποψή τους, η αποκάλυψη της πληροφορίας αυτής αντιβαίνει σε θεμελιώδη συμφέροντα ασφάλειας· ή
 - β) η ΕΕ ή τα κράτη εταίροι της ΚΑΑ δεν μπορούν να λαμβάνουν μέτρα τα οποία κρίνονται απαραίτητα για την προάσπιση των θεμελιωδών συμφερόντων ασφαλείας τους και, συγκεκριμένα:
 - i) όσον αφορά τα σχάσιμα υλικά ή τα υλικά που χρησιμοποιούνται για την παραγωγή σχάσιμων υλικών·
 - ii) όσον αφορά το εμπόριο όπλων, πυρομαχικών και λοιπού πολεμικού υλικού, καθώς και τις συναλλαγές με αντικείμενο άλλα προϊόντα και υλικά, οι οποίες αποσκοπούν αμέσως ή εμμέσως στον εφοδιασμό ενόπλων δυνάμεων,
 - iii) όσον αφορά δημόσιες συμβάσεις απαραίτητες για την εθνική ασφάλεια ή την εθνική άμυνα·
 - iv) που λαμβάνονται σε καιρό πολέμου ή άλλης έκτακτης κατάστασης στις διεθνείς σχέσεις· ή

γ) η ΕΕ ή τα κράτη εταίροι της ΚΑΑ δεν μπορούν να λαμβάνουν μέτρα στο πλαίσιο των υποχρεώσεων που τους αναλογούν για τη διαφύλαξη της διεθνούς ειρήνης και ασφάλειας βάσει του Καταστατικού Χάρτη των Ηνωμένων Εθνών που υπογράφηκε στο Σαν Φρανσίσκο στις 26 Ιουνίου 1945.

2. Η επιτροπή ανώτερων υπαλλήλων ενημερώνεται όσο το δυνατόν πληρέστερα, σχετικά με τα μέτρα που λαμβάνονται βάσει της παραγράφου 1 στοιχεία β) και γ) ανωτέρω καθώς και σχετικά με τη λήξη της ισχύος τους.

ΑΡΘΡΟ 130

Φορολογία

1. Καμία από τις διατάξεις της παρούσας συμφωνίας ή κάθε άλλης ρύθμισης που έχει εγκριθεί βάσει της παρούσας συμφωνίας δεν μπορεί να ερμηνευτεί κατά την έννοια ότι εμποδίζει τα Μέρη, κατά την εφαρμογή των σχετικών διατάξεων των φορολογικών τους νομοθεσιών, να κάνουν διακρίσεις μεταξύ φορολογουμένων που δεν βρίσκονται στην ίδια κατάσταση, ειδικότερα όσον αφορά τον τόπο διαμονής τους ή τον τόπο όπου επενδύουν τα κεφάλαιά τους.

2. Καμία διάταξη της παρούσας συμφωνίας ή οποιασδήποτε άλλης ρύθμισης που έχει εγκριθεί βάσει της παρούσας συμφωνίας, δεν ερμηνεύεται κατά την έννοια ότι εμποδίζει τη θέσπιση ή την εκτέλεση μέτρων που στοχεύουν στην πρόληψη της φοροαποφυγής ή της φοροδιαφυγής, σύμφωνα με τις φορολογικές διατάξεις που περιέχονται σε συμφωνίες για την αποφυγή της διπλής φορολογίας ή σε άλλες φορολογικές ρυθμίσεις ή στην εθνική φορολογική νομοθεσία.

3. Καμία από τις διατάξεις της παρούσας συμφωνίας δεν επηρεάζει τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις των Μερών που προβλέπονται από φορολογική σύμβαση. Σε περίπτωση σύγκρουσης της παρούσας συμφωνίας με οποιαδήποτε τέτοια σύμβαση, η εν λόγω σύμβαση υπερισχύει όσον αφορά τη σύγκρουση.

ΜΕΡΟΣ ΙΧ:

ΓΕΝΙΚΕΣ ΚΑΙ ΤΕΛΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

ΑΡΘΡΟ 131

Δυσχέρειες σχετικά με το ισοζύγιο πληρωμών

1. Εάν ένα Μέρος αντιμετωπίζει ή ενδέχεται να αντιμετωπίσει σοβαρές δυσχέρειες σχετικά με το ισοζύγιο πληρωμών και εξωτερικές δημοσιονομικές δυσχέρειες, έχει τη δυνατότητα να θεσπίσει ή να διατηρήσει περιοριστικά μέτρα σχετικά με τις συναλλαγές στον τομέα των εμπορευμάτων.
2. Τα Μέρη καταβάλλουν κάθε δυνατή προσπάθεια για να αποφύγουν την εφαρμογή των περιοριστικών μέτρων που αναφέρονται στην παράγραφο 1.
3. Κάθε περιοριστικό μέτρο που θεσπίζεται ή διατηρείται βάσει του παρόντος άρθρου απαιτείται να μη δημιουργεί διακριτική μεταχείριση, να έχει περιορισμένη διάρκεια και να μην υπερβαίνει το απολύτως αναγκαίο για την αποκατάσταση του ισοζυγίου πληρωμών και της εξωτερικής δημοσιονομικής κατάστασης. Είναι σύμφωνο με τους όρους που καθορίζονται στις συμφωνίες του ΠΟΕ και να συνάδει με τις διατάξεις της συμφωνίας του Διεθνούς Νομισματικού Ταμείου (ΔΝΤ), ανάλογα με την περίπτωση.
4. Το Μέρος που διατηρεί σε ισχύ ή θεσπίζει περιοριστικά μέτρα ή τροποποιήσεις αυτών, ενημερώνει πάραυτα το άλλο Μέρος και υποβάλλει, το συντομότερο δυνατό, χρονοδιάγραμμα για την κατάργησή τους.

5. Πραγματοποιούνται αμέσως διαβουλεύσεις στο πλαίσιο του συμβουλίου ΣΟΕΣ και στο πλαίσιο των εν λόγω διαβουλεύσεων εκτιμάται η κατάσταση του ισοζυγίου πληρωμών του ενδιαφερόμενου Μέρους καθώς και τα περιοριστικά μέτρα που εγκρίνονται ή διατηρούνται βάσει του παρόντος άρθρου, λαμβανομένων υπόψη, μεταξύ άλλων, παραγόντων όπως:

- α) η φύση και η έκταση των προβλημάτων του ισοζυγίου πληρωμών και των εξωτερικών δημοσιονομικών δυσχερειών·
- β) το εξωτερικό οικονομικό και εμπορικό περιβάλλον·
- γ) τα εναλλακτικά διορθωτικά μέτρα που μπορούν να ληφθούν.

6. Οι διαβουλεύσεις εξετάζουν τη συμμόρφωση των περιοριστικών μέτρων με τις παραγράφους 3 και 4. Γίνονται αποδεκτά όλα τα πορίσματα και όλα τα υπόλοιπα στοιχεία που υποβάλλονται από το ΔΝΤ για το συνάλλαγμα, τα νομισματικά αποθεματικά και τα ισοζύγια πληρωμών και τα συμπεράσματα βασίζονται στην εκτίμηση του ΔΝΤ όσον αφορά το ισοζύγιο πληρωμών και την εξωτερική δημοσιονομική κατάσταση του ενδιαφερόμενου Μέρους που εγκρίνει ή διατηρεί τα μέτρα.

ΑΡΘΡΟ 132

Ορισμός των Μερών και τήρηση των υποχρεώσεων

1. Τα Μέρη της παρούσας συμφωνίας είναι η Κένυα και οποιοδήποτε άλλο Μέρος στη Συνθήκη για την ίδρυση της Κοινότητας της Ανατολικής Αφρικής που προσχωρεί στην παρούσα συμφωνία σύμφωνα με το άρθρο 144 της παρούσας συμφωνίας, εφεξής «κράτη εταίροι της ΚΑΑ», αφενός, και η Ευρωπαϊκή Ένωση, στο εξής «ΕΕ», αφετέρου.

2. Για τους σκοπούς της παρούσας συμφωνίας, ο όρος «Μέρος» αναφέρεται στα κράτη εταίρους της ΚΑΑ ή στην ΕΕ, κατά περίπτωση. Ο όρος «Μέρη» αναφέρεται στο ή στα κράτη εταίρους της ΚΑΑ και στην ΕΕ.
3. Τα κράτη εταίροι της ΚΑΑ μπορούν να εξουσιοδοτούν έναν από τους αντιπροσώπους τους να ενεργεί εξ ονόματός τους για όλα τα θέματα στο πλαίσιο της παρούσας συμφωνίας.
4. Τα Μέρη θεσπίζουν κάθε γενικό ή ειδικό μέτρο που απαιτείται για την εκπλήρωση των υποχρεώσεών τους βάσει της παρούσας συμφωνίας και μεριμνούν για την τήρηση των στόχων που θέτει η παρούσα συμφωνία.

ΑΡΘΡΟ 133

Σημεία επαφής

1. Για να διευκολύνεται η επικοινωνία όσον αφορά την αποτελεσματική εφαρμογή της παρούσας συμφωνίας, από την ημερομηνία που η παρούσα συμφωνία αρχίσει να ισχύει, καθένα από τα Μέρη ορίζει ένα σημείο επαφής για την ανταλλαγή πληροφοριών. Ο ορισμός σημείων επαφής για την ανταλλαγή πληροφοριών πραγματοποιείται με την επιφύλαξη συγκεκριμένου ορισμού αρμόδιων αρχών στο πλαίσιο συγκεκριμένων διατάξεων της παρούσας συμφωνίας.
2. Κατόπιν αιτήματος των σημείων επαφής για την ανταλλαγή πληροφοριών, κάθε Μέρος επισημαίνει την αρμόδια υπηρεσία ή τον αρμόδιο υπάλληλο για κάθε θέμα που αφορά την εφαρμογή της παρούσας συμφωνίας και παρέχει την απαιτούμενη στήριξη για τη διευκόλυνση της επικοινωνίας με το Μέρος που υποβάλλει το αίτημα.

3. Ανάλογα με την περίπτωση, κάθε Μέρος, κατόπιν αιτήματος του άλλου Μέρους και στο βαθμό που επιτρέπεται από νομική άποψη, παρέχει πληροφορίες και άμεσες απαντήσεις σε κάθε ερώτημα του άλλου Μέρους που αφορά ισχύον ή προτεινόμενο μέτρο το οποίο ενδέχεται να επηρεάσει το εμπόριο μεταξύ των Μερών.

ΑΡΘΡΟ 134

Διαφάνεια και εμπιστευτικότητα

1. Κάθε Μέρος εξασφαλίζει ότι οι νόμοι, οι κανονισμοί, οι διαδικασίες και οι διοικητικές αποφάσεις γενικής εφαρμογής, καθώς και οι διεθνείς δεσμεύσεις που αφορούν κάθε εμπορικό θέμα που καλύπτεται από την παρούσα συμφωνία δημοσιεύονται αμέσως ή δημοσιοποιούνται και επισημαίνονται στο άλλο Μέρος.

2. Με την επιφύλαξη των ειδικών διατάξεων της παρούσας συμφωνίας για τη διαφάνεια, οι πληροφορίες που αναφέρονται στο παρόν άρθρο θεωρείται ότι παρέχονται όταν τίθενται στη διάθεση των κυβερνήσεων των κρατών εταίρων της ΚΑΑ και της Ευρωπαϊκής Επιτροπής ή του ΠΟΕ ή όταν δημοσιεύονται στον επίσημο διαδικτυακό τόπο του των Μερών, στον οποίο η πρόσβαση είναι δημόσια και δωρεάν.

3. Καμία διάταξη της παρούσας συμφωνίας δεν υποχρεώνει ένα Μέρος να παρέχει εμπιστευτικές πληροφορίες, η αποκάλυψη των οποίων θα εμπόδιζε την επιβολή της νομοθεσίας ή θα ήταν αντίθετη προς το δημόσιο συμφέρον, ή θα έβλαπτε τα νόμιμα εμπορικά συμφέροντα συγκεκριμένων δημόσιων ή ιδιωτικών επιχειρήσεων, εκτός αν θεωρείται απαραίτητο στο πλαίσιο διαδικασίας διευθέτησης διαφοράς σύμφωνα με το Μέρος VII. Στις περιπτώσεις που η εν λόγω αποκάλυψη πληροφοριών θεωρείται απαραίτητη από ειδική ομάδα που συγκροτείται σύμφωνα με το άρθρο 113, η ειδική ομάδα εξασφαλίζει την πλήρη προστασία των εμπιστευτικών πληροφοριών.

Εξόχως απόκεντρες περιοχές της Ευρωπαϊκής Ένωσης

1. Λαμβάνοντας υπόψη τη γεωγραφική εγγύτητα ορισμένων εξόχως απόκεντρων περιοχών της ΕΕ και των κρατών εταίρων της ΚΑΑ και με σκοπό την ενίσχυση των οικονομικών και των κοινωνικών δεσμών μεταξύ των εν λόγω περιοχών και των κρατών εταίρων της ΚΑΑ, τα Μέρη επιδιώκουν να διευκολύνουν τη συνεργασία σε όλους τους τομείς που καλύπτονται από την παρούσα συμφωνία μεταξύ των εξόχως απόκεντρων περιοχών της ΕΕ και των κρατών εταίρων της ΚΑΑ.
2. Η επιδίωξη των στόχων που αναφέρονται στην παράγραφο 1 πραγματοποιείται επίσης, στο μέτρο του δυνατού, μέσω της ενθάρρυνσης της από κοινού συμμετοχής των κρατών εταίρων της ΚΑΑ και των εν λόγω εξόχως απόκεντρων περιοχών της ΕΕ στο πλαίσιο συγκεκριμένων προγραμμάτων της ΕΕ σε τομείς που καλύπτονται από την παρούσα συμφωνία.
3. Η ΕΕ μεριμνά για την εξασφάλιση συντονισμού μεταξύ των διαφόρων χρηματοοικονομικών μέσων των πολιτικών συνοχής και ανάπτυξης της ΕΕ με σκοπό την ενθάρρυνση της συνεργασίας μεταξύ των κρατών ΣΟΕΣ της ΚΑΜΑ και των εν λόγω εξόχως απόκεντρων περιοχών της ΕΕ στους τομείς που καλύπτονται από την παρούσα συμφωνία.
4. Καμία διάταξη της παρούσας συμφωνίας δεν εμποδίζει την ΕΕ από την εφαρμογή των ισχυόντων μέτρων που αφορούν την αντιμετώπιση της διαρθρωτικής, κοινωνικής και οικονομικής κατάστασης των εξόχως απόκεντρων περιοχών σύμφωνα με το άρθρο 349 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

ΑΡΘΡΟ 136

Σχέσεις με άλλες συμφωνίες

1. Εξαιρουμένων των διατάξεων αναπτυξιακής συνεργασίας που περιλαμβάνονται στο μέρος 3 τίτλος II της συμφωνίας του Κοτονού, και των αντίστοιχων διατάξεων της διάδοχης συμφωνίας, σε περίπτωση ασυνέπειας μεταξύ των διατάξεων της παρούσας συμφωνίας και των διατάξεων του μέρους 3 τίτλος II της συμφωνίας του Κοτονού ή των αντίστοιχων διατάξεων της διάδοχης συμφωνίας, υπερισχύουν οι διατάξεις της παρούσας συμφωνίας.
2. Σε περίπτωση ασυνέπειας μεταξύ των διατάξεων του μέρους V της παρούσας συμφωνίας και των διατάξεων της συμφωνίας του Κοτονού ή των αντίστοιχων διατάξεων της διάδοχης συμφωνίας, υπερισχύουν οι διατάξεις της συμφωνίας του Κοτονού ή οι αντίστοιχες διατάξεις της διάδοχης συμφωνίας.
3. Καμία διάταξη της παρούσας συμφωνίας δεν ερμηνεύεται κατά την έννοια ότι εμποδίζει τη θέσπιση από κάποιο από τα Μέρη κατάλληλων μέτρων συμβατών με την παρούσα συμφωνία και σύμφωνων με τη συμφωνία του Κοτονού ή τις αντίστοιχες διατάξεις της διάδοχης συμφωνίας.

ΑΡΘΡΟ 137

Σχέση με τη συμφωνία ΠΟΕ

Τα Μέρη συμφωνούν ότι καμία από τις διατάξεις της παρούσας συμφωνίας δεν τα υποχρεώνει να ενεργήσουν κατά τρόπο αντίθετο προς τον ΠΟΕ.

ΑΡΘΡΟ 138

Γνωστοποίηση

Οι γνωστοποιήσεις που απαιτούνται στο πλαίσιο της παρούσας συμφωνίας γίνεται εγγράφως και αποστέλλεται στις κυβερνήσεις των κρατών εταίρων της ΚΑΑ ή στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή, κατά περίπτωση.

ΑΡΘΡΟ 139

Έναρξη ισχύος

1. Η παρούσα συμφωνία υπογράφεται και κυρώνεται ή εγκρίνεται σύμφωνα με τους εφαρμοστέους συνταγματικούς ή εσωτερικούς κανόνες και διαδικασίες των αντίστοιχων Μερών.
2. Η παρούσα συμφωνία αρχίζει να ισχύει την πρώτη ημέρα του δεύτερου μήνα που ακολουθεί την ημερομηνία κατά την οποία τα Μέρη γνωστοποιούν αμοιβαία την ολοκλήρωση των εσωτερικών νομικών διαδικασιών που αναφέρονται στην παράγραφο 1.
3. Οι γνωστοποιήσεις για την έναρξη ισχύος της παρούσας συμφωνίας αποστέλλονται, στην περίπτωση των κρατών εταίρων της ΚΑΑ στους οικείους θεματοφύλακες της παρούσας συμφωνίας στα κράτη εταίρους της ΚΑΑ, και, στην περίπτωση του Μέρους ΕΕ, στη γενική γραμματεία του Συμβουλίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης, οι οποίες είναι συνθεματοφύλακες της παρούσας συμφωνίας. Κάθε θεματοφύλακας γνωστοποιεί στον άλλο κατά την παραλαβή του τελευταίου εγγράφου κύρωσης που σημαίνει την ολοκλήρωση των εσωτερικών νομικών διαδικασιών που απαιτούνται για την έναρξη ισχύος της παρούσας συμφωνίας.

ΑΡΘΡΟ 140

Καταγγελία

1. Κάθε κράτος εταίρος της ΚΑΑ ή η ΕΕ μπορεί να προειδοποιήσει εγγράφως το άλλο Μέρος για την πρόθεσή του να καταγγείλει την παρούσα συμφωνία.
2. Η καταγγελία παράγει αποτελέσματα ένα μήνα μετά τη γνωστοποίησή της στο άλλο Μέρος.

ΑΡΘΡΟ 141

Εδαφική εφαρμογή

Η παρούσα συμφωνία εφαρμόζεται, αφενός, στα εδάφη στα οποία εφαρμόζεται η Συνθήκη για την Ευρωπαϊκή Ένωση και η Συνθήκη για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης και, αφετέρου, στα εδάφη των κρατών εταίρων της ΚΑΑ. Οι παραπομπές στο πλαίσιο της παρούσας συμφωνίας στο «έδαφος» νοούνται με αυτή την έννοια.

ΑΡΘΡΟ 142

Ρήτρα επανεξέτασης

1. Η παρούσα συμφωνία επανεξετάζεται κάθε πέντε (5) έτη από την ημερομηνία έναρξης της ισχύος της.
2. Όσον αφορά την εφαρμογή της παρούσας συμφωνίας, ένα Μέρος μπορεί να διατυπώσει προτάσεις για την επέκταση της συνεργασίας σε όλους τους τομείς, λαμβάνοντας υπόψη την πείρα που αποκτάται κατά την εφαρμογή της παρούσας συμφωνίας.
3. Με την επιφύλαξη της παραγράφου 1, τα Μέρη συμφωνούν ότι η παρούσα συμφωνία μπορεί να επανεξεταστεί ενόψει της λήξης ισχύος της συμφωνίας του Κοτονού ή της διάδοχης συμφωνίας της.

ΑΡΘΡΟ 143

Ρήτρα τροποποίησης

1. Τα Μέρη μπορούν να συμφωνήσουν γραπτώς για την τροποποίηση της παρούσας απόφασης. Ένα Μέρος μπορεί να υποβάλει προτάσεις για τροποποιήσεις της παρούσας συμφωνίας για εξέταση από το συμβούλιο ΣΟΕΣ. Το άλλο Μέρος μπορεί να διατυπώσει παρατηρήσεις σχετικά με τις προτάσεις τροποποίησης εντός ενενήντα (90) ημερών από την ημερομηνία παραλαβής της πρότασης.

2. Σε περίπτωση που το συμβούλιο ΣΟΕΣ εγκρίνει τις τροποποιήσεις στην παρούσα συμφωνία, οι τροποποιήσεις αυτές υποβάλλονται στα Μέρη για κύρωση, αποδοχή ή έγκριση, σύμφωνα με τις αντίστοιχες συνταγματικές ή νομικές τους απαιτήσεις.

3. Μια τροποποίηση τίθεται σε εφαρμογή αφού τα Μέρη ανταλλάξουν γραπτές κοινοποιήσεις με τις οποίες βεβαιώνουν ότι έχουν ολοκληρώσει αντίστοιχα τις ισχύουσες νομικές απαιτήσεις και διαδικασίες, από την ημερομηνία την οποία ορίζουν τα Μέρη.

ΑΡΘΡΟ 144

Προσχώρηση συμβαλλόμενων μερών στη Συνθήκη για την ίδρυση της Κοινότητας της Ανατολικής Αφρικής

1. Η παρούσα συμφωνία παραμένει ανοικτή προς προσχώρηση από οποιοδήποτε κράτος που αποτελεί συμβαλλόμενο μέρος της Συνθήκης για την ίδρυση της Κοινότητας της Ανατολικής Αφρικής. Η αίτηση προσχώρησης υποβάλλεται στην επιτροπή ΣΟΕΣ.

2. Τα Μέρη εξετάζουν τις επιπτώσεις της προσχώρησης κρατών που αναφέρονται στην παράγραφο 1 της παρούσας συμφωνίας. Το συμβούλιο ΣΟΕΣ θεσπίζει τα μεταβατικά μέτρα ή τα μέτρα τροποποίησης τα οποία θα κριθούν αναγκαία.

Προσχώρηση νέων μελών στην Ευρωπαϊκή Ένωση

1. Η ΕΕ κοινοποιεί στα κράτη εταίρους της ΚΑΑ οποιοδήποτε αίτημα προσχώρησης τρίτης χώρας στην ΕΕ.
2. Κατά τις διαπραγματεύσεις μεταξύ της Ένωσης και υποψήφιας χώρας σύμφωνα με την παράγραφο 1, η ΕΕ καταβάλλει προσπάθεια:
 - α) να παρέχει, κατόπιν αιτήματος κράτους/-ών εταίρου/-ων της ΚΑΑ και στο μέτρο του δυνατού, πληροφορίες σχετικά με οποιοδήποτε ζήτημα το οποίο καλύπτεται από την παρούσα συμφωνία· και
 - β) να λαμβάνει υπόψη τις ανησυχίες που εκφράζουν τα κράτη εταίροι της ΚΑΑ.
3. Η ΕΕ κοινοποιεί στα κράτη εταίρους της ΚΑΑ την έναρξη ισχύος οποιασδήποτε συνθήκης προσχώρησης τρίτης χώρας στην ΕΕ.
4. Η επιτροπή εμπορίου εξετάζει, επαρκή χρόνο πριν από την ημερομηνία προσχώρησης τρίτης χώρας στην Ένωση, τα αποτελέσματα που μπορεί να έχει η προσχώρηση στην παρούσα Συμφωνία. Τα Μέρη μπορούν, μέσω απόφασης της επιτροπής εμπορίου, να θεσπίζουν τυχόν αναγκαίες προσαρμογές της παρούσης συμφωνίας ή μεταβατικές ρυθμίσεις.

Αυθεντικά κείμενα

1. Η παρούσα Συμφωνία συντάσσεται σε δύο αντίτυπα στην αγγλική, τη βουλγαρική, τη γαλλική, τη γερμανική, τη δανική, την ελληνική, την εσθονική, την ισπανική, την ιταλική, την κροατική, τη λετονική, τη λιθουανική, τη μαλτέζικη, την ολλανδική, την ουγγρική, την πολωνική, την πορτογαλική, τη ρουμανική, τη σλοβακική, τη σλοβενική, τη σουηδική, την τσεχική, τη φινλανδική και τη βιετναμέζικη γλώσσα, και όλα τα εν λόγω κείμενα είναι εξίσου αυθεντικά.
2. Η ιρλανδική έκδοση επικυρώνεται με ανταλλαγή διπλωματικών διακοινώσεων μεταξύ της Ευρωπαϊκής Ένωσης και της Δημοκρατίας της Κένυας μετά την υπογραφή και πριν από την έναρξη ισχύος της παρούσας συμφωνίας.

Παραρτήματα και πρωτόκολλα

Τα ακόλουθα παραρτήματα, πρωτόκολλα και κοινές δηλώσεις της παρούσας συμφωνίας αποτελούν αναπόσπαστο μέρος της παρούσας συμφωνίας.

Παράρτημα Ι	Δασμοί για προϊόντα καταγωγής κρατών εταίρων της ΚΑΑ
Παράρτημα ΙΙ	Δασμοί για προϊόντα καταγωγής ΕΕ
Παράρτημα ΙΙΙ α)	Πίνακας ανάπτυξης ΣΟΕΣ
Παράρτημα ΙΙΙ β)	Αναπτυξιακά κριτήρια αναφοράς, στόχοι και δείκτες
Παράρτημα ΙV	Κοινή δήλωση όσον αφορά τις χώρες που έχουν δημιουργήσει τελωνειακή ένωση με την Ευρωπαϊκή Ένωση
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ V	Εμπόριο και βιώσιμη ανάπτυξη
Παράρτημα VI	Κοινή δήλωση της Ευρωπαϊκής Ένωσης και της Δημοκρατίας της Κένυας για την οικονομική και αναπτυξιακή συνεργασία δυνάμει της παρούσας συμφωνίας
Πρωτόκολλο αριθ. 1	Σχετικά με την αμοιβαία διοικητική συνδρομή σε τελωνειακά ζητήματα
Κοινή δήλωση 1	Κοινή δήλωση σχετικά με τους κανόνες καταγωγής από την Ευρωπαϊκή Ένωση και τη Δημοκρατία της Κένυας
Κοινή δήλωση 2	Κοινή δήλωση σχετικά με το εμπόριο και τη βιώσιμη ανάπτυξη από την Ευρωπαϊκή Ένωση και τη Δημοκρατία της Κένυας

ΣΕ ΠΙΣΤΩΣΗ ΤΩΝ ΑΝΩΤΕΡΩ, οι υπογεγραμμένοι πληρεξούσιοι, δεόντως εξουσιοδοτημένοι προς τούτο, υπέγραψαν την παρούσα συμφωνία.

... , ...

Για την Ευρωπαϊκή Ένωση

Για τη Δημοκρατία της Κένυας

